

Мехмет Кемаль Пилавогълу

**МУСУЛЬМАН
БАЛАЛАРЫНА
ПЕЙГЪАМБЕРЛЕР ТАРИХЫ**

Акъмесджит
2006

*Бу китап тюркиели динкъардашымыз
Мехмет Алтунбашнынъ малиевий
ярдымы ве азербайджанлы нашир Али-
бей Шамильнинъ къолтутувы саесинде
дюнья юзюни коръди.*

**Китап Къырым мусульманларынынъ
Муфтияты тарафындан бакъылды ве
такъдирленди**

Терджиме эткен: **Зера Бекирова**
Муаррир: **Эдие Муслимова**

Мухтерем окъуйыджылар!

Юдже Китабымыз Къур'ан-ы Керимде адлары анъылгъан пейгъамберлернинъ аятлары акъкъында къыскъа икяелерден ибарет ишбу китап Мехмет Кемаль Пилавогълунынъ къалемине менсуптыр. Муэллифнинъ къырымтатарджагъа чевирилген бу экинджи китабы окъуйыджыларымыз тарафындан мемнуниетликнен къаршыланыладжагъы шубесиздир.

Муэллиф окъуйыджыларны Адем алейхисселямдан башлап, сонъки пейгъамбер Мухаммед Мустафа(с.а.в.)гъадже дюнъяда яшап, инсанларгъа тевхид динини теблигъ ве тергъип эткен небилернинъ аятларындан чешит левхалар иле таныш эте.

Белли ки, бугунъгедже ана тилимизде Азрет-и Пейгъамберимиз акъкъында матбуат, айрыджа «Хидает» газетасы саифелеринде баягъы бильгилер басылгъан олса да, дигер пейгъамберлер акъкъында даа джиддий малюматлар дердж олунмады. Бу нокътаи назардан бакъылгъанда, «Мусульман баласынынъ пейгъамберлер тарихы» китабы озъ вакътында азырланылып, нешир этильмекте.

Китап ялынъыз балалар ичюн дегиль, буюклер ичюн де муим бильги менбасыдыр. Китапта эр бир пейгъамбернинъ аят ёлу, озъ къавмыны

ялынъыз Аллахъа ибадет этмеге чагъыруву, бу ёлда чеккен азап-укъубетлери акъкъында сёз юр-сети́ле. О пейгъамберлер, вакъиалар акъкъында Къур'ан-ы Керимнинъ суре ве аетлеринден ми-саллер кетири́ле.

Аетлернинъ кирилл арифлеринен транскрип-ция япылгъанда, энди Диний идаренинъ нешир-леринде къулланылгъаны киби, арапчада созуп окъулмасы керек олгъан арифлер экишер дане язылды. «Аллаһ» сёзюнинъ сонъунда латиндже «h» арифи къуланылды ки, о йымшакъ шекильде теляффуз этильсин. Бойле окъулгъанда Аллахнынъ исми догъру олып чыкъа.

Шуны айырджа къайд этмели ки, ишбу китап му'минлерге пейгъамберлеримизни Къур'ан ышыгъында танытувда буюк ярдымджы олад-жакътыр.

Гъайрет бизлерден, инает – Аллаһтандыр!

Закир Къуртнезир,
махсус муаррир, Къырым мусульманлары
муфтисининъ диний тасиль ве матбуат-
нешир ишлери боюнджа муавини.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

БИСМИЛЛЯХИ Р РАХМААНИР РАХИИМ

КИРИШ СЁЗЮ

Севимли балалар! Тарих кечмиштеки миллет-лернинъ аятлары акъкъында баас эте. Оларнынъ насыл тюшюнгенлерини ве насыл яшагъанларыны косътере. Тарихта биз ичюн чокътан-чокъ ибретлер бар.

Севимли балалар! Тарих эр девирнинъ бир кузьгюсидир, инсанлар о девирде яшагъанларнынъ аятларыны корер, олардан ибрет алып.

Тарих умумий ве хусусий оларакъ экиге айырыла. Умумий тарих бутюн инсанларнынъ бабасы Азрет-и Адемден шимдиге къадар келип кечкен инсанлар акъкъында икяе этер. Хусусий тарих исе ялынъыз бир миллетнинъ тарихыны тариф этер.

Севимли балалар! Биз де бу китапта бутюн инсанларнынъ бабасы олгъан Адем алейхисселамдан Пейгъамберимиз Мухаммед алейхисселамгъа къадар келип-кечкен пейгъамберлер акъкъында къыскъа малюматларны, халкъкъа не-

лер бильдиргенлерини, анги девирде кельгенлерини, яшагъанларыны сырасынен язаджакъмыз. Бу языларымыздан файдаланып, акъикъатны билювинъиз, сиз ичюн пек зарур бир бильгидир. Бу бильгилер сизге Ислямнынъ бильги рухуны бермекнен, сизни энъ гузель бир аяткъа къавуштырыр.

Эльхадж

Мехмет Кемаль Пилавогълу

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

БИСМИЛЛЯХИ Р РАХМААНИР РАХИИМ

АДЕМ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Аллах Таала бабамыз Адем алейхисселямны топракътан яратты. Онъа илим берек, бутюн яраткъанлары ичинде энъ устюни япты.

Адем бабамыз бу илим саесинде яратылгъанларнынъ энъ устюни олды. Эр шей онъа берильген илимнен онъа бойсунды.

Севимли балалар! Бугунъ де Адем огъуллары да шу илимнен бутюн яратылышкъа укъом этмейлерми?

Севимли балалар! Мелеклерге де Аллах Таала бу илим себебинден онъа седже этмелерини эмир этти. Олар да Азрет-и Адемнинъ озьлеринден усьтюн бильгиси олгъаны себебинден онъа седже эттилер.

Севимли балалар! Ялынъыз мелеклернинъ оджасы Иблис онъа седже этмеди. Азрет-и Адемге ичинде хасетлик (куньджюлик) себебинден Аллахкъа исъян этерек: **«Оны топракътан яраттынъ, мени де атештен яраттынъ. Мен Адемден даа устюним»**, – деди. Адемге седже этмеди ве онъа душман олды.

Севимли балалар! Аллах Къур'ан-ы Керим-нинъ А'раф суреси 22-нджи аетинде

إِذَا الشَّيْطَانُ لَكَ آعَدُوْمَيْنِ ﴿٢٢﴾

«ИННЕСЕЙТААНЕ ЛЕКУМАДУВВУН МУ-БИНУН»

«Шейтан сиз ичюн ачыкъ бир душмандыр»
дей ве онынъ ёлунен кеткенлернинъ ери джеэн-немде олгъаныны бильдире.

Севимли балалар! Аллах Адем алахисселям-гъа 10 саифе эндирди. Бунынънен инсанларнынъ инанчларыны, амеллерини бильдирди. Инанч-нынъ асылы – Аллахны бир бильмек, Онъа иба-дет этмектир. Аллахкъа инангъан Адем эвлятла-ры эп бу бильгиге таяндылар ве бильгилер къа-зандылар. Аллахкъа къаршы чыкъкъан шейтан да бу китаптан тыш дуйгъуларнен инсанларны ёлла-рындан шашмалатты.

Севимли балалар! Эр не вакъыт бир миллетке, бир къавмгъа пейгъамбер кельсе, шейтан даима ин-санларны пейгъамберге уймамакъ ёлуна чагъырыр.

Севимли балалар! Пейгъамберлернинъ кетир-ген китапларына инангъан, онынъ эмирлерине итаат эткенлер мусульмандырлар, му'миндирлер. Бу инанчларны къабул этмегенлер шейтангъа уй-гъанлардыр ки, олар мункирлердир.

Мункир (инкяр эткен) ве му'миннинъ чар-пышмасы бу инанчларнен башланыр.

Севимли балалар! Аллаһкъа инангъанларны Аллаһ дженнетнен мужделеген, инанмагъанларны да, шейтангъа уйгъанларны да джеэннем иле атеш азапларынен къоркъуткъан.

Севгили балар! Шейтан Азрет-и Адемге душман оларакъ, оны даима Аллаһнынъ ёлундан къайтармагъа тырышты.

Севимли балалар! Азрет-и Ава валидемиз де Азрет-и Адемнинъ сол къабыргъасындан яратылды ве Адем алейхисселямгъа эш оларакъ дженнетке ерлештирильди.

Севимли балалар! Адем алейхисселямгъа душман олгъан шейтан Адем алейхисселямны къандырмакъ ёлуны тюшуне эди. Аллаһ Адем алейхисселямгъа: **«Дженнетте ашанъ-ичинъ, факъат шу терекке якъынлашманъ. Бунынъ мейваларындан ашаманъ»**, – деп эмир эткен эди. Шейтан Азрет-и Аваны къандырып, онынъ вастасынен Адем алейхисселямгъа о терекнинъ мейвасындан ашатты. Дженаб-ы Хакъ Адем алейхисселямны эмирини тутмагъаны себебинден, дженнеттен эки-сини де къувды, ер юзюне чыкъарды.

Севимли балалар! Азрет-и Адем ер юзюнинъ Индистан тарафына, Азрет-и Ава Джидда тарафына чыкъарылды. Чокъ йыллар айры яшап, тевбе этип агълаштылар. Аллаһ тевбелерини къабул этти. Меккеде бирлештилер. Бугульки Бейтуллахнынъ еринде ильки кере темель атып, таваф эттилер.

Севимли балалар! Азрет-и Ава даима бир кыыз бир огъул догъургъан. Зурриети артты. Шит алейхисселям 21-нджи догъушында бир озю догъулды. Аллаһ да онъа Пейгъамберликни багъышлады.

Севимли балалар! Бу вакъыткъа къадар эгиз догъгъан балалар бири-бирлеринен эвлендилер, сонундан эгиз олмагъан кыыз ве огъланларнынъ бирлешювлери эмир этильди. Адем алейхисселямнынъ Къабил адлы огълу озюнен догъгъан Элькима адлы кызыны Хабилге бермеге истемеди. Бу себепте, оны ольдюрди ве китаптан, динден чыкъты. Ер юзюнде инсан ольдюрюв адисеси бундан башланды. Къабилнинъ эвлятлары Аллаһнынъ китабыны динълемегенлери ичюн кяфир оларакъ дюньягъа яйылдылар. Аллаһ оларны догъру ёлгъа къоймакъ ичюн Шит алейхисселямны ёллады.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Адем алейхисселямнынъ ады 21 аетте кече.

ШИТ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Азрет-и Адемнинъ вефатындан сонъ Шит алейхисселям пейгъамбер олды. Аллах Таала онъа да 50 саифелик китап эндирди. Шит алейхисселям бу 50 саифеге коре, Аллахнынъ бирлигини, Онъа ибадет этмекни бильдире. Исыян эткен къавмны Хакъ ёлуна давет эте.

Севимли балалар! Шит алейхисселям геджекунъдюз къавмыны Хакъкъа давет этсе де, къавмынынъ исыяны эп шиддетлене. Аллахнынъ эмирлерини тутмагъанларгъа биринджи кере къылынч япкъан одыр. Кяфирлернен дженклешти. Кимисини ольдюрди, кимисини эсир алды. Адем алейхисселям сонъ Кяб'ени япкъан, Аллахнынъ эмирлерини тутмагъанларгъа къылыч чалгъан да одыр.

Севимли балалар! Шит алейхисселям ольген сонъ къавмы кене чиркин авеслерге берильдилер, Аллахкъа ортакъ къоштылар, инсанларны путперест яптылар. Аллах да къулларыны аджып, озюни бильдирмек, исыян эткен къавмларгъа акъикъатны анълатмакъ ичюн Идрис алейхисселямны ёллады.

Севимли балалар! Шит алейхисселям Кя'бени таш ве чамурдан япкъан, ольгенден сонъ да, Меккеде Адем алейхисселямнынъ янына комюльген.

Севимли балалар! Азрет-и Ава да Джидда да комюльген.

ИДРИС АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Идрис алейхисселям Шит алейхисселямдан сонъ инсанларгъа Аллаһнынъ бирлигини бильдирмек, Онъа ибадет этмек ичюн Аллаһ тарафындан ёлланылгъан. Онъа 30 саифе энди. Бунынънен халкъны Хакъкъа давет эте эди.

Севимли балалар! Шит алейхисселямдан сонъ халкъ кене бир Аллаһны ташлап, чешит путларгъа табына эди. Идрис алейхисселям онъа энди-рильген китапнен оларны путперестликтен узакълаштырды, догъру ёлны косътерди, имансызларнен дженклешти.

Севимли балалар! Эвельде сёйлегенимиз Аллаһкъа инанмагъан Къабилнинъ эвлятлары ер юзюне дагъылгъанлар, чешит-тюрлю яманлыкълар япкъан ве ондан зевкъ алгъанлар. Идрис алейхисселям буларнен дженклешмек ичюн мемур тайин этильди. Оларны енъди ве оларгъа хакъ динни яйды.

Севимли балалар! Идрис алейхисселямгъа къадар бутюн инсанлар айванларнынъ терисинден тикильген урбалар кие эдилер. Ильки кере бугунъки урбаларны тиккен – одыр.

Идрис алейхисселямгъа къадар къалемнен язув усулыны кимсе бильмей эди. Къалемнен биринджи кере язы язгъан – одыр.

Теразе, ольчю киби шейлерни ильк дефа иджат эткен – одыр.

Идрис алейхисселямгъа Аллаһ тарафындан экимлик ве осюмликлернинъ сыры ачылып, нидже санатлар акъкъында илим берильген.

Эр бир хусуста Идрис алейхисселям инсанларгъа диний, дюньявий илимлер огретти.

Идрис алейхисселямгъа коклернинъ сырлары да ачылгъандыр. Аллаһ Таала да оны тири экенде кокке котерди.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимнинъ Меръем суреси 57-нджи аетинде бу акъта баас этилир экен:

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ٥٧

«Вереха 'наху мекъанен алиййен»

«Биз оны юксек мекъангъа, ерге котердик!»

Севимли балалар! Идрис алейхисселям Адем алейхисселямдан 1140 сене сонъ дюньягъа кельген.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Идрис алейхисселям акъкъында Меръем суресининъ 56, 57-нджи ает-и керимелеринде ве Тевбе суресининъ 11-нджи, Худжурат суресининъ 10-нджи ает-и керимелеринде бильги бериле.

Севимли балалар! Бу аетлерде, джумледен, Меръем суресининъ 56, 57-нджи ает-и керимелеринде:

وَإِذْ كُنَّا فِي الْكِتَابِ إِدْرِيسُ إِنَّكَ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ٥٦

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ٥٧

**«ВЕЗКУР ФИЛЬ КИТААБЫ ИДРИИСЕ ИН-
НЕХУУ КЯАНЕ СИДДИИГЪАН НЕБИЙЙЕН *
ВЕРАФА'МЕКЯАНЕН АЛИЙЙЕН»**

**«Китапта Идрисни де анъ, чокъ акъикъатчы
пейгъамбер эди. Оны юксек мекаянгъа чыкъар-
дыкъ», – денильген, онынъ Аллаһ къатындаки
юджелиги анълатылгъан.**

НУХ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Идрис алейхисселям кокке котерильген сонъ, инсанлар кене догъру ёлдан чыкътылар. Путларгъа табынмагъа башладылар. Аллах Таала инсанларгъа догъру ёлны косътереджек Нух алейхисселямны ёллады.

Севимли балалар! Нух алейхисселям къавмына кельген вакъытта оларнынъ «Суваа» адлы, къадын шекилиндеки путларгъа, «Веддаа» адлы эркек шекилиндеки путларгъа, «Йегъусе» адлы арслан шекилиндеки путларгъа, «Йеукъа» адлы ат шекилиндеки путларгъа, «Несра» къартал шекилиндеки путларгъа табынгъанларыны коръди. Буларнен гедже-куньдюз курешип, инсанларны хакъ ёлуна давет этти. Факъат олар ёлгъа кельмедилер.

Севимли балалар! Нух алейхисселямнынъ къавмынен иле олгъан субетлерини Къур'ан-ы Керимнинъ А'раф суресининъ 59, 60-нджы ает-и керимелеринде шойле дениле. Нух алейхисселям къавмына:

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرِيكَ فِي
ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾

**«ЛЕКЪАД ЭРСЕЛНАА НУУХАН ИЛЯА
КЪАВМИХИИ ФЕКЪААЛЕ ЙАА КЪАВМИ БУ-
ДУЛЛААХЕ МААЛЕКУМ МИН ИЛЯАХИН
ГЪАЙРУХУУ ИННИИ ЭХААФУ АЛЕЙКУМ
АЗААБЕ ЙЕВМИН АЗИИМИН-ГЪААЛЕЛЬ МЕ-
ЛЕУ МИН ГЪАВМИХИИ ИННА ЛЕНЕРААКЕ
ФИИ ДАЛААЛИН МУБИИНИН»**

«Ант олсын ки, Нухны эльчи оларакъ къавмына ёлладыкъ. Деди ки: «Эй, къавмым! Аллахъкъа къуллыкъ этинъ, сизинъ ондан башкъа танърынъыз ёкътыр. Догърусы, мен сизинъ усьтюнъызге келеджек буюк бир кунънинъ азабындан къоркъмакътам», – деди. Онынъ къавмындан илери кельгенлер дедилер ки: «Биз сени акъыкъатен ап-ачыкъ сапыкълыкъ ичинде корьмектемиз», – дедилер.

Нух суресининъ 5, 6, 7-нджи ает-и керимеле-ринде Нух алейхисселям Раббисине ялвара:

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ۖ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا
فِرَارًا ۝ وَإِنِّي كُلُّبَاءُ دَعْوَتِهِمْ لَتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصَابَهُمْ
فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا وَاسْتَكْبَرُوا
سُتُورًا ۝

«КЪААЛЕ РАББИ ИННИИ ДЕАВТУ КЪАВМИИ ЛЕЙЛЕН ВЕНЕХААРАН * ФЕЛЕМ ЙЕЗИДХУМ ДУААИИ ИЛЛЯА ФИРААРАН * ВЕ ИННИИ КУЛЛЕМАА ДЕ АВТУХУМ ЛИ ТАГЪ-ФИРАЛЕХУМ ДЖЕАЛУУ АЗАБАИ АХУМ ФИИ ААЗААНИХИМ ВЕСТАГЪШЕЙ СИЯАБЕХУМ ВЕ ЭСАРРУ ВЕСТЕКБЕРУС ТИКБААРАН» яни «Раббим, догърусы, мен къавмны гедже-куньдюз (имангъа) давет эттим. Факъат меним даветим анджакъ къачувларыны арттырды. Керчектен де, мен Сенинъ оларнынъ гунахларыны багъышлавунъ ичюн не заман давет этсем, пармакъларыны къулакъларына тыкъадылар, (мени корьмемек ичюн) кийимлеринен бурюндилер, аякъ тиредилер, кибиrlenдикче кибиrlenдилер».

Нух суресининъ 21, 22, 23-нджи ает-и керимелеринде:

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَاتَّبَعُوا مَنْ لَّيَزِدْهُ مَالَهُ
وَوَلَدُهُ إِلَّا خَسَارًا ۝ وَمَكَرُوا مَكْرًا كُبَّارًا ۝ وَقَالُوا لَا تَنْزِلْ عَلَيْنَا مَائِدَتَكَ ۝

«КЪААЛЕ НУУХУН РАББИ ИННЕХУМ АСАВНИИ ЙЕТТЕБЕУУ МЕНЛЕМ ЙЕЗИДХУ МААЛУХУУ ВЕ ВЕЛЕДУХУУ ИЛЛЯА ХА-

**СААРАН * ЙЕМЕКЕРУУ МЕКРАН КУББАА-
РАН * ВЕКЪАЛУУ ЛЯА ТЕЗЕРУННЕ ААЛИ-
ХЕТЕКЮМЪ»**

«Раббим! Догърусы, булар манъа къаршы чыкътылар да, малы ве баласы озъ зияларыны арттырувдан башкъа ишке ярамагъан, кимсеге уйдылар. Ве инсанларгъа: «Сиз сакъын озъ «танъ-ры»ларынгъыздан вазгечменъиз», – дедилер.

Нух алейхисселям да Нух суресининъ 26, 27-нджи ает-и керимлеринде:

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ
دَيَّارًا ۖ إِنَّكَ إِن تَذَرْنِي فُضِلْتُ وَأَعْبَادُكَ وَلَا
يَلِدُوا إِلَّا فُلُجْرًا كَثِيرًا ۖ

**«ВЕКЪАЛЕ НУУХУН РАББИЛЯА ТЕЗЕР
АЛЕЛЬ АРДЫМИНЕЛЬ КЯАФИРИИНЕ ДЕЙ-
ААРААН * ИННЕКЕ ИНТЕЗЕРХУМ ЙУДИЛЛУУ
ИБААДЕКЕ ВЕЛЯА ЙЕЛИДУУ ИЛЛЯА ФААД-
ЖИРАН КЕФФААРАН»**

«Я Рабби! Ер юзюнде кяфирлерден ич кимсени къалдырма. Чюнки сен оларны къалдырсанъ, олар къуллаарыны ёлдан аздырырлар ве олар ялынгъыз чокъ инкярджы ве ахлякъсызлан корь кимселерни догъурырлар», деген.

Къавмына беддуа этти, Аллах Таала да буны къабул этти. Онъа геми яп дие бильдирди. Нух алейхисселям къырда буюк бир геми япмагъа башлады. Гемини япар экен, оны инкяр эткенлер мыскъыллап: **«Эй, Нух, эвель пейгъамбер эдинъ, шимди дюльгер олдынъмы?»**, дедилер. Геми биткенде мешур Нух туфаны башлады.

Севимли балалар! Гедже-кунъдюз 150 кунъ шидетли ягъмур ягъды ве ерден сувлар къайнап чыкъты. Нух алейхисселямгъа инангъан 80 адам ве эр чешит айванлардан бирер чифт гемиге миндилер. Инанмагъанлар шу туфанда гъаркъ олдылар.

Эр тараф денъиз олгъан, сувлар бутюн дагъларны къаплагъан, гемиге минмеген бутюн инсанлар, айванлар богъулгъанлар.

Севимли балалар! Азрет-и Нухнынъ гемиси 150 кунъ сув ичинде ялдагъан сонъ, Джуди дагъыннъ усьтюне отургъан. Ондан чыкъкъанлар ашайджакъларыны бир къазан ичине къоюп къайнаттылар. Бугунъки Мухаррем айынынъ 10-нджы кунюн шорба япып ашадылар. Иште, Ашыр ашы денильген емекнинъ асылы будыр.

Севимли балалар! Туфандан сонъ Нух алейхисселямнынъ учъ огълундан инсанлар даркъагъан. Онынъ ичюн Нух алейхисселямгъа экинджи Адем денильди.

Севимли балалар! Учъ баладан бирининъ ады Яфестир ки, ондан даркъагъан къабилелер тюрк-

нинъ бабасы дие адландырылды. Экинджи огълу-нынъ ады Самдыр.

Бундан да арап, рум, аджем къавмы даркъады. Судан халкъынынъ бабасы «Хам»дыр. Бутюн судан халкъынынъ ондан даркъагъаны ривает этиле.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Нух алейхисселям акъкъында 34 ает-и кериме, бир де Нух суре бар.

Севимли балалар! Нух алейхисселямнынъ омюри бинъ йыл олгъаны ривает этиле.

ХУД АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Ад къавмынынъ укюмдары Шеддат адлы бир инсан эди. Озюни халкъкъа Аллах деп таныткъан, дженнетке бенъзетип бир шеэр яптыргъан. Адыны Багъ-ы Эрам дениле эди.

Бу шеэр о къадар буюк ве дюльбер биналар, багъчаларнен безетильген эди ки, бир яланджы дженнетни анъдыра эди. Олар путларгъа, Шеддаткъа табынып, догъру ёлдан чыкъкъан эдилер.

Севимли балалар! Худ алейхисселям бу къавмгъа догъру ёлны косътермек ичюн Аллах тарафындан ёлланылды. Шеддатнынъ къавмы Худ алейхисселямны динълемеди. Анджакъ араларындан 40 адам инанды. Иман этмегенлери де шиддетли бир рузгяр гъайып этти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Худ алейхисселям къавмына кельген вакътында А'раф суресининъ 65, 66, 70-нджи ает-и керимелеринде шуларны айткъан эди:

قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
إِنَّا لَنَزِيلُكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنُظَنِّكَ مِنْ

لَا كَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾ فَأَتَيْنَا بِمَا تَعِدُنَا إِنْ كُنْتَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦٧﴾

**«КЪАЛЕ ЙАА КЪАВМИ' БУДУЛЛААХЕ
МААЛЕКУМ МИН ИЛЯАХИН ГЪАЙРУХУУ
ЭФЕЛЯА ТЕТТЕКЪУНЕ * КЪААЛЕЛЬ МЕЛЕ
УЛЛЕЗИИНЕ КЕФЕРУУ МИН КЪАВМИХИИ
ИННАА ЛЕНЕРААКЕ ФИИ СЕФААХЕТИН ВЕ
ИННАА ЛЕНЕЗУННУКЕ МИНЕЛЬ КЯЗИБИ-
ИНЕ * ФЕ'ТИНАА БИМАА ТЕИДУНАА ИНКУН-
ТЕ МИНЕССАДИКЪИИНЕ»**

**«Эй, къавмым! Аллахъа къуллыкъ этинъ!
Сизинъ Ондан башкъа танърынъыз ёкъ. Аля даа
сакъынмайджакъсынъызмы?», деди о. Къав-
мындан къфир олгъанлары: «Биз сенинъ анъсыз
экенинъни корип турамыз ве сени яланджылар-
дан саямыз. Сен бизге ялынъыз Аллахъа къул-
лыкъ этмемиз ве баба-деделеримиз табынып
кельген путларны терк этмемиз ичюн кельдинъ-
ми? Ойле экен догъру сёзълюлерден олсанъ, биз-
ге ваде эткен шейинъни (яни Аллахнынъ азабы-
ны) кетирчи», – дедилер.**

Аллах Таала да оларны шиддетли бир рузгяр-
нен эляк этти. Бу рузгяр келеджек вакъытта Худ
алейхисселям инангъанларны этрафына алды,
оларнынъ чевресине бир чызыкъ сызды ве эскен

рузгяр чызыкънынъ ичине кирмеди. Имансызлар-ны бир къалдырмай гъайып этти. Шеддат япкъан Багъ-ы Эрам йыкълды, тереклери тамырындан къопты, эписи ёкъ олды. Ялынъыз Аллахъа инан-гъанлар къуртулдылар.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Азрет-и Худ акъкъында 25 ает-и керимеде ве бир суреде икяе этиле. Булар Худ алейхисселям ве онынъ къав-мы акъкъында акъикый билъгилер бере.

САЛИХ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Салих алейхисселям Семут къавмына ёлланылгъан эди.

Семут къавмы Шам иле бугуньки Хиджаз арасындаки Хаджер денильген ерде яшагъан бир къавм эди. Олар да юксек дагъларны тешип, буюк эвлер япкъанлар, шеэрлер къургъанлар. Факъат Аллаһкъа ортакъ къошып, путларгъа табына эдилер.

Салих алейхисселям Аллаһ тарафындан оларгъа ёлланылды. Салих алейхисселям оларгъа кельгенде, **«Эй, къавмым! Аллаһкъа ибадет этинь, Ондан башкъа ибадет этиледжек бир илиях ёкьтыр»**, деди. Олар **«Шу дагънынъ къолтугъындан бир ыргъачы деве чыкъса, санъа инанырмыз»**, дедилер. Салих алейхисселям дуа этти ве шу арада андан бир ыргъачы деве чыкъты. Амма къавмы кене иман этмеди, ыргъачы деве янына чапып бардылар, оны соймагъа тырыштылар.

Салих алейхисселям **«Онъа токъунманьыз, онъа токъунсаньыз, азапкъа огърарсынъыз»**, деди. Лякин къавмнынъ буюкleri оны мыскъыллай, онъа инанмай эдилер. Салих алейхисселям **«Аллаһтан къоркъунь, бир олгъан Аллаһкъа ибадет этинь, бу ыргъачы девени соймань, Аллаһнынъ яйлясында отласын, о бир муджизедир»**, дей.

Амма олар динълемедилер, девени сойдылар. **«Эй, Салих! Сен Аллаһнынъ пейгъамбер исенъ,**

бизге ваде берген азапны кетир», дедилер. Шу анъ дешетли, къоркъунчлы бир сес эшитильди, бу се-стен ялынъыз иман эткенлер къуртулды, имансыз-ларнынъ эписи тургъан ерлеринде ольдилер.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимнинъ А'раф суресининъ 79-нджи аетинде Салих алей-хисселям къавмына бойле деген:

فَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ
رَبِّي وَنَحْنُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ لِلنَّاسِ حَسَنًا ۝٧٩

**«ФЕТЕВЕЛЛЯА АНХУМ ВЕКЪАЛЕ ЙАА
КЪАВМИ ЛЕКЪАД ЭБЛАГЪТУКЮМ РИСАА-
ЛЕТЕ РАББИИ ВЕНЕ САХТУ ЛЕКУМ ВЕЛЯА
КИНЛЯА ТУХИББУУ НЕННАСИХИИНЕ»**

**«Эй, къавмым!... Мен сизге Аллахнынъ бе-
янларыны бильдирдим. Насиат эттим, лякин сиз
огют бергенлерни севмейсинъиз»,** деди.

Худ суресининъ 64-нджи аетинде:

وَيَا قَوْمِ هَذِهِ نَاقَةُ اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي
أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهُا بِسَوْءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ
قَرِيبٌ ۝٦٤

**«ВЕЙАА КЪАВМИ ХААЗИХИИ ХАА КЪА-
ТУЛЛААХИ ЛЕКУМ ААЙЕТЕН ФЕЗЕРУУХАА
ТЕ'КУЛЬ ФИИ АРДИЛЛААХИ ВЕЛЯА ТЕМЕС-**

**СУУХАА БИСУУИН ФЕ ЙЕ'ХУЗЕКУМАЗАБА-
УН КЪАРИБУН»**

«Эй, къавмым!.. Бу сизге бир муджизе ола-
ракъ Аллаһнынъ девесидир. Быракъынъ оны,
Аллаһнынъ топрагъында отласын. Онъа фена-
лыкъ этмень, ёкъса пек якъын бир азапкъа огъ-
рарсынъыз», деди.

Севимли балалар! 65-нджи ает-и керимеде де:

فَعَرَّوْهَا فَفَقَالَ مَتَّمُوا فِي دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ
وَعَذَابٌ غَيْرُ مُكَذُّوبٍ ①٥

**«ФЕАКЪАРУУ ХАА ФЕКЪААЛЕ ТЕМЕТ-
ТЕУУ ФИИДААРИКУМ СЕЛЯАСЕТЕ ЭЙ'АА-
МИНЗААЛИКЕ ВА'ДУНГЪАЙРУ МЕКЗУУБИН»**

«Бунъа бакъмадан олар девени сойдылар. О
вакыт Салих: «Юртунынъзда учъ кунъ даа къа-
лынъыз. Бу керчек бир сёздир», – деди.

Севимли балалар! Бу учъ кунъ кельгенде не-
лер олгъаныны шу суренинъ 67 ве 68-нджи ает-и
керимелеринде бильдириле:

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي دِيَارِهِمْ جَاثِينَ
①٧ كَانُوا لَمْ يَنْفَعُوا فِيهَا إِلَّا إِنْ تَوَلَّوْا كَفَرُوا رَبَّهُمْ
الْأَبْعَدَ الشَّمُودَ ①٨

**«ВЕ ЭХАЗЕЛЛЕЗИНЕ ЗАЛЕМУССАЯХАТУ
ФИ ДИЯРИХИМ ГЪАСИМИНЕ КЕ ЭНЛЕМ
ЙАГЪНЕВ ФИХА ЭЛЯ ИННЕ СЕМУДЕ КЕФЕ-
РУ РАББЕХУМ ЭЛЯ БУДЕН ЛИ СЕМУДЕ»**

«Акъсызлыкъ япкъанларны бир къычкырув тутты ки, тургъан ерлеринде тиз устюне чёке бердилер. Гуя о ерде асыл яшамагъанлар. Билинъиз ки, Семуд къавмы Раббилерини инкяр этти ве билинъиз ки, Семуд миллети элякетке огърады».

Севимли балалар! Семуд къавмы бойле бир шиддетли сес иле эляк олды. Иман эткенлерни де Салих алейхисселям Мекке тарафкъа алып кетти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Салих алейхисселям акъкъында 22 ает-и керимеде бильги бериле.

ИБРАХИМ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселям туфандан бинъ сексен йыл сонъ бугуньки Иракъ, о замандаки Гелданий къавмы олгъан Бабильде дюньягъа кельди. Бабильнинъ эалиси йылдызларгъа, путларгъа табына эдилер, Аллахлыкъ дава-сыны эткен Немруднынъ сёзлерини тута эдилер.

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселям оларны бу ёлдан хакъ ёлуна чевирмеси ичюн Аллах Таала онъа 10 саифе ёллады.

Ибрахим алейхисселям да бу китаптаки бильги узерине оларны догъру ёлгъа давет этти.

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселям эвель пут япып саткъан бабасыны Къур'ан-ы Керимге коре, шу сёзлернен хакъкъа давет этти. Меръем суресининъ 42, 43, 44, 45-нджи аети-керимелеринде Ибрахим алейхисселямнынъ бабасына айткъан сёзлери бойле тариф этиле:

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي
عَنْكَ شَيْئًا ۖ يَا أَبَتِ إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا
لَمْ يَأْتِكَ فَاتَّبِعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۖ يَا أَبَتِ
لَا تَقْبَلِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ

عَصِيًّا ٤٤ يَا أَبَتِ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُتِمَّكَ عَذَابٌ
مِّنَ الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ٤٥

«ИЗКЪАЛЕ ЛИЭБИХИ ЙАА ЭБЕТИ ЛИМЕ
ТА'БУДУ МААЛАА ЙЕСМЕУ ВЕЛЯА ЙУНИИ
АНКЕ ШЕЙ ЭН ЙАА ЭБЕТИИ НИИ ЭХДИКЕ
СИРАТАН СЕВИЙЙЕН ЙА ЭБЕТИ ЛЯ ТАЪБУ-
ДИШШЕЙТАНЕ ИННЕШШЕЙТАНЕ КАНЕЛИР-
РАХМАНИ АСИЙЙЕН ЙА ЭЕБИ ИННИ ЭХАФУ
ЭН ЙЕМЕССЕКЕ АЗАБУН МИНЕРРАХМАНИ
ФЕТЕКУНЕ ЛИШШЕЙТАНИ ВЕЛИЙЙЕН»

«Эй, бабам! Эшитмеген, корьмеген ве санъа бир файдасы олмагъан путларгъа не ичюн табынасынъ? Эй, бабам! Акъикъатен, санъа кельмеген бир илим манъа кельди. Манъа уй, сени догъру ёлгъа ириштирейим. Эй, бабам! Шейтангъа ибадет этме, чюнки шейтан Рахман олгъан Аллахкъа исьян этти. Эй, бабам! Аллах тарафындан санъа бир зарар келювинден къоркъам ки, бойле этип шейтаннынъ досту олурсынъ».

Севимли балалар! Азрет-и Ибрахимнинъ бабасы Азер: «Эй, Ибрахим! Сен бизни иляхларымызгъа ибадеттен юзь чевирмек истейсинъми? Буны токътатмасанъ, сени ташларнен дёгерим. Айды, белли бир муддет къаршыма кельме менден узакълаш», – деди.

Ибрахим алейхисселям да онъа: **«Аллаһнынъ селямети узуринъе олсун. Сен ичюн Раббимден магъфирет тилейджегим. О меним дуамнынъ къабулыны ваде этти»**, – деген эди.

Севимли балалар! Бабасы Азер ве онынъ иле Хакъны инкяр эткенлер Немрудгъа Азрет-и Ибрахим устюнден шикъет эттилер. О да оларгъа: «Сиз неге ибадет этесинъиз?» – деди. Олар: «Путларгъа ибадет этемиз», дедилер. Азрет-и Ибрахим: «Сиз дуа эткенинъизде олар эшителерми, бир файдалары я да зарарлары олурмы?», деди. Олар: «Бабаларымыздан бойле коръдик», дедилер. Азрет-и Ибрахим: «Бабаларынъызнынъ ибадет эткен шейле-ри меним душманларымдыр, достум ялынъыз алемлернинъ Раббидир. О Рабб мени яратты, манъа хидает этти, мени ашатыр, ичирир, хасталансам шифа берир, мени ольдюрип тирильтир», деди.

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселям бабасыны давет эткени киби къавмыны да бу ёлгъа давет эткен, лякин къавмы Ибрахим алейхисселямнынъ даветини къабул этмеген.

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселям олар олмагъанда ибадетханелерине кирип, путларыны балтасынен къырды, балтаны да энъ буюк путнынъ узурине асты.

Севимли балалар! Олар Азрет-и Ибрахимден: «Иляхларымызгъа къаршы буны сен яптынъмы?», дие сорадылар. О да буюк путны косътерип:

«Элинде буюк балта туткъан сою япкъан, корь-
мейсинъизми?», деди.

Къафирлер де Азрет-и Ибрахимге: «Буларнынъ
сёйлемегенлерини, бир шейге кучълери етмеге-
нини сен де билесинъ де», дедилер. Ибрахим алей-
хисселям: «Сёз сёйлемегенлерини, бир шейге къа-
дир олмагъанларыны сиз де билесинъиз. О алда
бу файдасы ве не зарары олмагъан шейлерни не-
чюн Аллах саясынъыз, нечюн оларгъа Аллах деп
табынасынъыз?», – деди. Къавмынынъ буюги
Немрут адамларына: «Азрет-и Ибрахимни якъ-
ынъыз!», дие эмир этти.

Къавмы да бир мейдангъа одун топлады, атеш
якъты ве Азрет-и Ибрахимни атешке аттылар.

Севимли балалар! Азрет-и Ибрахим атешке
атылгъанда Джебраил: «Менден бир истегинъ
бармы?», деп сорады.

Ибрахим алейхисселям бойле джевап берди:
«Мен Раббимден гъайры кимседен бир шей исте-
мем. О меним алымны биле, коре». Шу анъ Аллах
«Эй атеш, Ибрахимни якъма!», дие эмир этти. Атеш
гулистангъа чевирильди. Атеш де Ибрахим алейхис-
селямны якъмады, Немрут бундан айретте къалды.

Севимли балалар! Немрут Азрет-и Ибрахим-
ни янына чагъырып: «Сен, Раббим яратыр, оль-
дюрир, дейсинъ. Мен де яшатыр, ольдюрirim»,
деди. Ибрахим алейхисселям: «Раббим кунешни
догъудан догъдыра, сен исе къуветинъ олса, ба-

тыдан догъдыр», деди. Немрут Ибрахим алейхисселямгъа джевап бермеден сусты.

Севимли балалар! Азрет-и Ибрахим атешке атылгъан ер бугунь Урфада аля да мешурдир. Атештен къуртулгъан сонъ Харан тарафкъа кетип, анда яшагъанлар, къардашынынъ огълу Лут алейхисселямны да янларына алгъанлар. Сонъундан Шам тарафкъа ерлешкенлер.

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселям къадыны Азрет-и Саренен бир заманлар Мысыргъа къадар кеткенлер, къайткъанда Мысыр къыралы берген Азрет-и Хаджерни алып, оны бугуньки Меккеге алып кельгенлер.

Азрет-и Хаджерден догъгъан Исмаил мында ерлешкен, о ердеки Джурхум къабилесинден къыз алып, Исмаил огълуллары адынен анда чокълашкъанлар.

Севимли балалар! Азрет-и Ибрахимнинъ къадыны Харан къыралынынъ къызы Саре де Шам тарафларында булуныр экен, анда Азрет-и Исхакътан Исраил къавмы зуур эткен. Азрет-и Исхакънынъ огълу Якъубнынъ лагъабы Исраилдир. Шунынъ ичюн де къавмына бени Исраил денильген.

Севимли балалар! Бени Исраил – Исраил огъуллары манасындадыр.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Ибрахим алейхисселям акъкъында 62 ает мевджут. Бир де Ибрахим суреси олып, онда Ибрахим алейхисселям акъкъында Хакъкъа давет ве бильгилер бериле.

ЛУТ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Лут алейхисселям Ибрахим алейхисселямнынъ къардашынынъ огълудыр. Онынънен берабер Бабильден иджрет эттилер. Шамнынъ Семуд денильген тарафында ерлештилер.

Бу ердеки голь – Лут алейхисселям шерефине адландырылгъан Лут голюдир.

Севимли балалар! Мындаки къавм ич бир къавм япмагъан феналыкъларны япа, эркеклери-ни къадынлар киби къуллана эдилер. Лут алейхисселям буларны Аллаһнынъ азабынен къоркъузды. Оларгъа гедже-куньдюз насиат этти. Амма олар бу адетлеринден вазгечмедилер. Дженаб-ы Хакъ да оларнынъ башына таш ягъдырды. Зельзеле иле мемлекетнинъ астыны устюне чевирди.

Севимли балалар! Бугуньки Лут голю оларнынъ мемлекетлерининъ кочюви нетиджесинде мейдангъа кельди. Лут алейхисселям онъа инангъанларнен берабер о ерден къачты.

Севимли балалар! Къур’ан-ы Керимде Лут алейхисселям ве къавмы акъкъында 29 ает бар. Бунынънен Аллаһ Таала инсанларгъа огютлер бере.

ИСМАИЛ ве ИСХАКЪ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Азрет-и Ибрахим Немруд-нынъ атешинден къуртулгъан сонъ, Урфа тарафындаки онъа инангъан Харан къыралынынъ кызы Сареге эвленген ве Суриде Шам тарафкъа кеткен эдилер.

Суриеден де бираз вакъыттан сонъ Мысыргъа баралар ве андаки халкъны Хакънынъ ёлуна давет эткенлер.

О ернинъ укюмраны Ибрахим алейхисселямнен къонушып, онъа бир чокъ эдиелернен берабер, Аджер адлы къадынны да джарие оларакъ багъышлагъан.

Севимли балалар! Азрет-и Ибрахимнинъ Азрет-и Аджерде бир огълан дюньягъа кельди. Адыны Исмаил къойдылар.

Азрет-и Сареден бала олмагъанындан Азрет-и Саре къоджасыны Азрет-и Аджерден кунъледи. Оларнынъ бу диярдан узакъ олувларыны истеп, аякъ тиреди. Азрет-и Ибрахим де Азрет-и Аджер ве огълу Исмаилни Меккеге алып, барып ташлады.

Севимли балалар! Азрет-и Исмаил анда буюди, Джурхум къабилесинден кыыз алды. 12 эвяды олды.

Севимли балалар! Исмаил алейхисселям буюгенде Азрет-и Ибрахим Меккеге кельди. Азрет-и

Исмаилнен берабер Бейтуллахны къурдылар. Анда таваф эттилер. Аллаһ тарафындан Азрет-и Ибрахим Меккенинъ Къубейс дагъына чыкъып, инсанларны Кя'бени таваф этмеге чагъырды.

Севимли балалар! Онынъ бу сесини эшиткен рухлар бу алемде бу даветке уяракъ, Кя'беге келелер. «Леббейк» диерек, яни бу чагъырувны эшиттик ве къабул эттик деп, о ерни таваф этелер.

Севимли балалар! Исмаил алейхисселям бу ердеки къавмны Хакънынъ ёлуна давет эткен. Хиджаз ве Йемен эалисини Аллаһнынъ бирлигине, Онынъ ибадетине ёнельмеге аракет эткен.

Севимли балалар! Азрет-и Исмаилнынъ огъулары, торунлары чокълашып, этрафларгъа даркъалгъанлар. Бу къавмгъа Исмаил огъулары денильди.

Севимли балалар! Азрет-и Исмаилнинъ 40-нджы эвлядындан Азрет-и Ресулуллах дюнъягъа кельди. Ресулуллах да бутюн алемге эльчи оларакъ ёлланылып, бутюн инсанларны Хакънынъ бирлигине давет эткен.

Севимли балалар! Ибрахим алейхисселямнынъ къадыны Азрет-и Саре баласы олмагъанындан себеп чокъ агълай, Аллаһгъа дуа эте эди.

Аллаһ онъа да Исхакъ адлы бир огъул берди. Азрет-и Саре Исхакъны къартлыкъ чагъында догъурды, чокъ дуа этти.

Севимли балалар! Азрет-и Исхакъ буюген сонъ, Шам ве онынъ дживарындаки эалини Хакъ-

къа даветке мемур этильди. О да бутюн халкъны Аллахнынъ бирлигине, Онъа ибадетке бабасы Ибрахимнинъ ёлу узьре, китабы узьре давет этти. Азрет-и Ибрахим ольген сонъ, бу тарафта теш-викъатны Исхакъ алейхисселям девам эттирди.

Севимли балалар! Исхакъ алейхисселям баба-сына пек бенъзей эди. Онынъ сакъаллы юрьгени-ни корьгенлер тыпкъы Ибрахим алейхисселям беллей эдилер.

Севимли балалар! Исхакъ алейхисселямнынъ Айс ве Якъуп адлы эки эвляды дюньягъа кельди.

Севимли балалар! Айс эмджеси Азрет-и Ис-маилнынъ кызына эвленди. Шам тарафта чокъ-лаштылар. Ондан чокъ эвлят дюньягъа кельди. Якъупкъа да, бабасы Исхакънынъ вефатындан сонъ, пейгъамберлик берильди. О да бабасынынъ ерине кечти. Халкъны Ибрахим алейхисселям-нынъ китабы, ёлу узьре Хакъкъа давет этти.

Севимли балалар! Исхакъ алейхисселям баба-сынынъ юрту Кенан илинде къалды, анда эвленди ве чокълашты.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Исмаил алейхисселям акъкында 15 ает, Исхакъ алейхиссе-лям акъкында да 15 ает бар. Бу аетлерде Азрет-и Исмаил, Исхакъ акъкында огютлер бериле.

ЯКЪУП ве ЮСУФ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Азрет-и Якъупнынъ сойадына Исраил къошулды. Огъулларына ве ондан этрафкъа дагъылгъанларгъа Исраил огъуллары манасындаки бен-и Исраил денильди.

Севимли балалар! Азрет-и Исхакънынъ вефатындан сонъ онынъ ерине Якъуп алейхисселям пейгамбер олды. Богъдай тюс юзьюлю, узун бойлу, вуджуды зайыф бир зат эди. Онынъ 12 огълу олгъан.

Севимли балалар! 12 огълундан о энъ кичиги Юсуфны зияде севе эди. Азрет-и Якъуп онынъ буюк бир адам оладжагъыны сезген ве оны пек севген. О вакъыт Юсуф алейхисселям бир тюш коре ве бабасына тариф эте: «Эй, бабам! Мен тюшюмде 11 йылдыз ве кунешнинъ манъа седжде эткенлерини корьдим», – дей.

Бабасы да бу 11 йылдызнынъ 11 агъасы олгъаныны ве олардан усьтюн бир зат оладжагъыны ве 11 агъа-къардаш онъа боюн эгеджегини анълап, Юсуфкъа: «Огълум, тюшюнъни агъаларынъа сейлем. Санъа ийле этерлер. Шейтан инсанларгъа душмандыр, агъаларынъа весвесе берир, къальплерине хасет тюшюрир ве олар санъа бир яманлыкъ япарлар. Огълум, Раббим сени буюк этеджек, сени пейгамбер этеджек», – деди.

Севимли балалар! Якъуп Юсуфны пек севе эди. 11 агъасы буны корип, чыдамады, кунъледилер. Оны къыргъа алып бармакъ, о ерде къуюгъа атмакъны тюшюндилер.

Севимли балалар! Дженаб-ы Хакъ Къур'ан-ы Керимде Юсуф суресининъ 8-нджи аетинде агъалары бир-бирлеринен къонушкъанлары бойле тариф этиле:

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِمَّا نَحْزَنُ

عُصْبَةٌ ٨

**«ИЗКЪААЛУ ЛЕ ИУУСУФУ ВЕ ЭХУУХУ
ЭХАББУ ИЛЯА ЭБИИНАА МИННАА ВЕ НА-
ХНЮ УСБЕТУН»**

«Юсуф ве кендисини бабамыз бизден зияде севе. Албуки, биз даа зияде къуветлимиз. Иш беджергенлерденмиз», дегенлер.

Бабалары Азрет-и Юсуф ве кучюк къардашы Буньяминни севгени себебинден хасет этелер. Юсуфны къыргъа алып бармакъ ичюн бабаларынынъ узурна кельгенлер.

Бу акъта Къур'ан-ы Керимнинъ 12, 13, 14-нджи ает-и керимелеринде бойле икяе этиле:

أَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا يَرْتَعْ وَيَلْعَبْ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

﴿١٣﴾ قَالَ إِنِّي لَيَحْزُنُنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا لَئِنْ أَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَآخِضِينَ ﴿١٤﴾

«ЭРСИЛХУ МЕ АНААГЪАДЕН ЙЕР ТА'ВЕ
ЙЕЛЬ АБ ВЕ ИННАА ЛЕХУ ЛЕ ХААФИЗУУ-
НЕ * КЪААЛЕ ИННИИ ЛЕ ЙЯХЗУНУНИИ ЭН
ТЕЗХЕБУУ БИХИИ ВЕ ЭХААФУ ЭН ЙЕ'КУ-
ЛЭХУЗЗИ'БУ ВЕ ЭНТУМ АНХУ ГЪААФИ-
ЛУУНЕ КЪААЛУУ ЛЕ ИН ЭКЕЛЕ ХУЗЗИ'-
БУ ВЕ НАХНУ УСБЕТУН ИННАА ИЗЕН ЛЕ
ХААСИРУУНЕ»

«Эй, бабамыз! Ярын оны бизнен кыыргъа
ёлла, кезсин, ойнасын. Биз оны кыорчалармыз»,
– дедилер. Бабалары Якъуп алейхисселям: «Эгер
оны алып кетсенъиз, мени кедерлендирирсинъ-
из. Мен, сизлер гъафлет къалып, оны къашкъыр
ашар, деп кыоркъам», – деди. Олар: «Эй, баба-
мыз! Биз берабер олгъанда, оны насыл къашкъы-
ыр ашасын? Оны къашкъыр ашаса, биз зарар
корыгенлерден олурмыз», дедилер.

Севимли балалар! Агъалары Юсуфны кыыргъа
алып кеттилер. Оны бир къуюнынъ ичине атып, эв-
лерине къайттылар. Бабаларына ялан айталар: «Эй,

бабамыз! Биз ярышлашмагъа кеткен эдик. Юсуфны эшьяларымызнынъ янында къалдырдыкъ. О вакъыт оны къашкъыр ашагъан, биз сёзюмизге инанмазсынъ, – дие (бир къанлы кольмекни косътерип), – бу Юсуфнынъ къашкъыр йырткъан къанлы кольмеги. Инанмасанъ, алямети иште будыр».

Севимли балалар! Бу риваетке коре, агъалары Юсуфны къуюгъа аткъан сонъ, бир къозу я да копек баласыны союп, кольмекни онынъ къанына былаштыргъанлар.

Севимли балалар! Бабалары Якъуп алейхисселям бу сёзлерни эшитип, пек агълады ве оларгъа: «Оны къашкъыр ашамады. Бельки нефсинъ из сизни алдатты да, сизлер манъа ялан айтасынъыз. Меним исе сабыр этмектен башкъа чарем ёкъ», деп окюр-окюр агълады.

Гедже-кунъдюз агълагъаны акъибетинде Якъуп алейхисселямнынъ козьлери кёр олды. О, даима Юсуфны хатырлай, козьяшы тёке эди.

Севимли балалар! Юсуф къуюда экенде, о тарафтан бир керван кечкен. Сув къыдырып, къуюгъа бакъсалар, ичинде нур топу киби бир огъланнынъ бойну букюк, козьяш тёккенини анълай ве аман бир-бирлерине хабер берелер. Юсуфны къуюдан чыкъаралар. Керван нур киби баланы Мысыргъа алып баралар ве Мысырнынъ буюги Азизге саталар. Оны сатын алгъан Мысырнынъ буюги Азиз къадынына: «Бу баланы яхшы бакъ,

бельки бизге файдасы тиеджек баладыр. Оны эвлят этейик, оны тербиелейик», деди. Къадыны Зулейха Юсуфны осьтюрди, буютти. Онынъ дюльберлиги къаршысында даяналмады.

Севимли балалар! Юсуф о вакъытта 18 яшында эди. Нур толу киби, козьлерни къамаштыргъан гузеллиги бар эди. Азизнинъ къадыны бир кунъ даяналмайып, онъа кель, деди. Азрет-и Юсуф исе ред этип, Аллаһтан къоркъаракъ, юзь чевирди. Зулейха ачувланып, Юсуфнынъ кольмегине япышып, оны йырткъан. Шу анъда къапугъа догъру чапыштылар.

Бу арада Мысырнынъ укумраны Азиз де кельген, айретте къалгъан. Къадыны къоджасына: «Манъа феналыкъ япкъаннынъ джезасы недир?», дие сорады. О да: «Зиндангъа атылар», деди.

Юсуфны зиндангъа аттылар. Азрет-и Юсуфнен берабер эки къул да зинданда эди. Олар Юсуфта корюльген буюклик себебинден оны урьмет эте эдилер.

Севимли балалар! Булардан бири Мысыр буюгининъ шербетчиси, дигери де фурунджысы эди. Олар бирер тюш корелер, табирини Азрет-и Юсуфтан сорайлар. Азрет-и Юсуф оларгъа: «Эй, зиндан аркъадашларым! Бу тюшнинъ табири, мындан чыкъаджакъсынъыз. Чыкъкъан сонъ биринъиз асыладжакъ, биринъиз де султангъа шарапчы оладжакъсынъыз», деди. Шербетчиге чевирилип, бу ерден чыкъкъан сонъ, мени о ерде анъ, деди.

Севимли балалар! Оларнынъ тюшлери Юсуф алейхисселям айткъаны киби чыкъа. Фурунджы дарагъачкъа асыла, дигери де, Мысыр султанынынъ шербетчиси ола.

Севимли балалар! Шербетчи Юсуф алейхисселямнынъ сёзлерини унуткъан, Мысыр султанынынъ янында онынъ адыны анъмагъан. Азрет-и Юсуф еди йыл зинданда ятты. Бу вакъытта султан бир тюш коре. Тюшюнде 7 зайыф сыгъыр 7 семиз сыгъырны ашай. Тюшюнинъ табирини Мысырнынъ бутюн алимлеринден сорай. Кимсе табирлеп оламай. Къарышыкъ тюш дедилер. Шу ерде шербетчининъ акъылына зиндан аркъадашы Азрет-и Юсуф кельди. «Бу тюшни о табирлер», деди.

Севимли балалар! Азрет-и Юсуф зинданда султаннынъ бу тюшюни табирлеерек, 7 сене болукъ оладжакъ, оргъан берекетинъизден ашайджакъсынъыз, о къадырыны къалдырынъыз, чюн-ки сонъ 7 сене къытлыкъ оладжакъ. Иште о вакъытта къалдыргъан берекетинъизни ашайджакъсынъыз, деди. Шербетчи Юсуфнынъ бу сёзлерини султангъа еткизди. Султан айретте къалып, бу заат буюк заттыр. Манъа кетиринъ, меним янымда къалсын, деди.

Севимли балалар! Юсуф алейхисселям 7 йыл зинданда яткъан сонъ, азатлыкъкъа чыкъты. Мысырнынъ малие назири олды. Султан оны озюне везир тайин этти.

Севимли балалар! 7 йыл боллукътан сонъ 7 йыл къытлыкъ зуур этти. Ич бир ерде ашамагъа ич бир шей къалмады. Этрафлардан Мысыргъа емек араштырып кельмеге башладылар. Оларнынъ арасында Якъупнынъ эвлятлары да бар эдилер. Азрет-и Юсуф агъаларыны аман таныды. Амма озюни танытмады. Кучюк къардашлары Буньямин де Юсуфкъа пек бенъзей эди. Азрет-и Якъуп йылларнен агълай, кучюк огълу Буньяминни янына ала, онынънен теселли тапа эди. Юсуф агъаларыны коръгенинен: «Сизлер кимсинъиз, джасус олмагъайдынъыз?», деп сорады. Олар: «Ёкъ, биз джасус дегильмиз. Бир бабанынъ эвлятларымыз. Бабамыз да пек мухтерем бир заттыр. 12 агъа-къардаш эдик, бириси ольди, 11-имиз къалдыкъ, шимди 10-ымыз мында. Бири гъайып олгъан къардашымызгъа ошагъаны ичюн, бабам оны янында алып къалды», дедилер. Юсуф алейхисселям эписине иззет-икрам этти. Исселерини берди. Эгер кучюк къардашынъызны кетирсенъиз, сизге даа да чокъ икрам этеджем, деди. Агъалары Якъуп алейхисселямнынъ янына къайттылар.

«Эй, бабамыз! Мысыр султаны чокъ иззет-икрам этти. Эгер кучюк къардашынъызны алып кельсенъиз, даа чокъ шей бермеге ишандырды», дедилер. Якъуп алейхисселям оларгъа: «Сизге эмин олгъан эдим. Буньямин ичюн насыл эмин ола билирим? Аллахъ къорчалай-

ыджыларнынъ хайырлысыдыр. Эрхамеррахиминдир», дие агълады.

Севимли балалар! Мысырдан кельгенлер кетирген малларынынъ ичинде параларыны да таптылар. Ве кене Мысыргъа кетмек ичюн бабасындан Буньяминни алдылар.

Севимли балалар! Буньяминнен берабер Мысырда Азрет-и Юсуфнынъ узурьна бардылар. Азрет-и Юсуф оларгъа буюк урьмет косътерди, зияфет берди. Сонъра бир ара тапып Буньяминни кенаргъа чекерек: **«Буньямин!.. Сен меним къардашымсынъ. Мен къуюгъа атылгъан ве андан чыкъарылгъан агъан Юсуфым»**, деди. Буньямин агъасыны агълай-агълай къучакълай, агълап, севишелер. Агъасы онъа: «Сакъын буны кимсеге айтма, мен юкинъ ичине бир алтын тас къояджам, сени мында къалдыраджам, сонъра бабамызны да мында кетирип, козьашларыны токътатаджам», деди.

Севимли балалар! Буньяминнинъ юкю ичине гизлиден бир алтын тас ерлештириле. Керван шеърден чыкъаджакъта артындан бир мемур ёлланып, сиз хырсызлыкъ япкъансынъыз, эшьяларынынъз тинтиледжек, дей. Ве шейлер тинтюв япылгъанда, Буньяминнинъ юкинден алтын тас чыкъа. Бунынъ джезасы онынъ саиби эсир этилювидир, дие Буньямин кери къайтарыла. Агъалары да агълай-агълай Азрет-и Юсуфнынъ узурьна баралар. Онъа: «Эй, азиз! Буньяминнинъ бабасы къарт, бу айы-

рылыккъа даянлмаз, онынъ ерине биримизни ал», дие ялваралар. Азрет-и Юсуф, олмаз, деп разы олмагъан. 9 агъа-къардаш къайталар. Якъуп алейхисселям эп агълай эди. Ах, Юсуф, вах, Юсуф, дие агълай, козьлеринден къанлы козьяшлар келе. «Сен Юсуф дие агълайсынъ, онынъ гъайып олгъанына 21 йыл олды. Аля даа онынъ севгиси къальбинъден кетмей», дедилер. О, исе, огъуллаарына, барынъыз да къардашларынъызны аранъыз, Аллаһ мерхаметлидир, илле ярдым этер, дей. 9 агъа-къардаш кене Мысыргъа кетелер. Азрет-и Юсуфнынъ огюнде козьаш тѣкмеге меджбур оларар: **«Эй, Мысырнынъ азизи! Қардашымызны бизге багъышла, бабамыз пек ихтияр, асретликтен козьаш тѣке. Юсуфны джойгъан сонъ агълай-агълай козьлери корьмез олды»**. Юсуф алейхисселям оларгъа бакъты, кулюмсиреерек: «Сиз джаиллигинъизге барып, Юсуфкъа не къанынъызны билесинъизми?» – деди. Агъалары бирден Юсуфнынъ юзюне бакътылар. «Ёкъса, сен Юсуфсынъмы?», дедилер.

«Эбет, мен къуюгъа сизлер аткъан Юсуфым. Аллаһ мени къорчалады, Мысыргъа султан этти», – деди Юсуф алейхисселям. Олар: «Эй, къардашымыз Юсуф! Биз хата ишледик, Аллаһ бизни афу этсин. Сенден де афу истеймиз», дие агълаштылар. Азрет-и Юсуф да оларгъа теселли берди. «Энди сизге яман сѣз ёкътыр, Аллаһ мерхаметлилернинъ мерхаметлисидир, О, сизлерни афу эт-

син, – деди. – Шу кольмегимни алып барып, бабамнынъ юзюне сюртюнъиз, козьлеринден перделер чекилип, эвелькиси киби корип башлар. Аиле азаларынъызны мында алып келинъ», – деди. Азрет-и Юсуф буларны сёйлегенде, рузгяр коте-рилип, кольмекнинъ къокъусыны бабасынынъ бурнуна еткизди. Якъуп алейхисселям козьлери-ни ачты. Юсуфнынъ къокъусы келе, деп агълап башлады. Янында олгъанлар: «Сен аля Юсуфны умют этесинъ. Арадан 21 йыл кечкен, сен эп оны унутмайсынъ», дедилер. О козьяш тёке. «Ах, манъа бунагъансынъ деменъ. Бурныма Юсуфнынъ къокъусы келе», дие агълай эди. Бир муддет кечкен сонъ, огъуллеры Мысырдан къайттылар. Нешели сёзлернен: «Бабачыгъымыз, Юсуфны коръдик. Мысыргъа султан олгъан. Онынъ кольмеги-ни кетирдик», дедилер. Якъуп алейхисселям Аллаһкъа шукюр иле седжде этти. Аллаһкъа шукюрлер олсун. Юсуфнынъ кольмегини юзюне къойды, сонъ огъуллерынен бирликте Мысыргъа кеттилер. Юсуф алейхисселям Мысыр султаны-нен берабер бабасыны къаршыладылар. Сарай-гъа алып бардылар. Эписи севинчлеринден Аллаһкъа седжде эттилер.

Якъуп алейхисселям Мысырда 17 йыл яшады. Азрет-и Юсуфны везир эткен малик вефат этти. Азрет-и Юсуф 110 яшында Мысырда вефат этти. Израил огъуллеры Муса алейхисселям иле бера-

бер Мысырдан Фелестинге кельгенде, онынъ дже-
седини «Табут-у секине» денильген, табут ичин-
де Филистинге алып баралар.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Якъуп
алейхисселям акъкъында 15 ает бар. Юсуф алей-
хисселям акъкъында 2 ает ве «Юсуф» адлы 111
аетли бир суре мевджуттыр. Анда беян олунгъан
бу къыссалар инсанларгъа айдынлатылгъандыр.

ЭЙЙУБ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Эййуб алейхисселям Ибрахим алейхисселямнынъ дини узъре къавмыны Аллаһнынъ бирлигине ве Онъа ибадетке давет эте эди.

Севимли балалар! Исхакъ алейхисселямнынъ огълу Айс Исмаил алейхисселямнынъ кызыны алган, иште Эййуб алейхисселям ондан догъган.

Эййуб алейхисселям пейгъамберлик тарихында дерт ве азапларгъа къатланувы себебинен тиллерде дестан олгъан заттыр.

Севимли балалар! Эййуб алейхисселямнынъ Шам тарафларында ады-эсабы олмагъан къадар маллары бар эди. Озю де пек гузель эди. Рахмет адлы къадыны да чокъ темиз ве пак къадын эди.

Севимли балалар! Эййуб алейхисселям малдан зенгин олса да, вуджуты Аллаһнынъ бир имтианына чекильди. Вуджуды яраларнен толугъа эди. Маллары да гъайып олды. Аллаһны инкяр эткенлер онъа: **«О, пейгъамбер олса эди, бойле дертлерге огърамаз, маллары да гъайып олмаз эди»**, дие мыскылладылар.

Севимли балалар! Албуки о, Аллаһнынъ севгени бир пейгъамбер эди. Эр къул бу дюньяда бир шейнен имтиан бергени киби, о да вуджуды иле имтиан берди, бутюн дертлерге сабыр этти, Аллаһкъа шукюр этти.

Севимли балалар! Эййуб алейхисселям Аллаһкъа дуа этти, дуасы къабул олунып, сагълам-

лыкъкъа иришти. Гъайып олгъан маллары да эки къат зиядесинен Аллах тарафындан къайтарылды.

Севимли балалар! Аллах Таала Къур'ан-ы Керимнинъ Сад суреси 41, 42-нджи ает-и керимелеринде Эййуб акъкъында бойле дениле:

وَإِذْ كُرِّدْنَا آيُوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ
بُئْسَ وَعْدًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا ۖ هَذَا مُغْتَسَلٌ بَارِدٌ
وَشَرَابٌ ۖ

**«ВЕЗКЮР АБДЕНАА ЭЙЙУУБЕ ИЗНАА-
ДАА РАББЕХУУ ЭННИ МЕССЕНИЙЕШШЕЙ-
ТААНУ БИ НУСБИН ВЕ АЗААБИН * УРЬ КУД
БИ РИДЛЖИКЕ ХААЗАА МУГЪТЕСЕЛУН БА-
АРИДУН ВЕ ШЕРААБУН»**

«Къулымыз Эййубни де анъ. О Раббиге нида этип: «Акъикъатен, шайтан мени ёргъунлыкъ ве азап иле якъалады», – дегенини хатырла! Шу вакъыт онъа: «Аягъынънен ерни теп!» – денильди. О, Аллахнынъ эмирини эда этти ве шу ерден чешме фышкъырып чыкъты. «Иште ювунмакъ ве ичмек ичюн салкъын сув!» – дедик биз. Эййуб сувда ювунып, бу сувдан ичкенинен бутюн зеэрли ве джисманий дертлеринден арынды».

Севимли балалар! Эййуб алейхисселямнынъ ады, сабыры толайысынен Аллаһ Таала оны не гузель къулдыр, деди. Тедавийленген сонъ да халкъны Хакъкъа давет этювде девам этти.

Севимли балалар! Эййуб алейхисселямнынъ вуджудында ачылгъан яралар о къадар чокъ эди ки, усътлери къуртлагъан. Кимсе янына баралмагъан. Ялынъыз къадыны Рахмет онъа хызмет этти. Дуасынынъ нетиджесинде вуджуды эвельки алына келе. Бешир адлы бир огълу дюньягъа кельди. О, да Эййуб алейхисселямдан сонъ халкъны Хакъкъа давет этти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде алты ерде Эййуб алейхисселям акъкъында ает-и керимелер бар. Онда Эййуб алейхисселямнынъ башына тюшкен мусибетлер беян этильген, сабыры къайд этильген ве озюне де **«Не гузель къулдыр»** денильген.

ШУАЙБ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Шуайб алейхисселям Ибрахим алейхисселямнынъ атешке атылгъан куню иман этип, онынънен Шамгъа иджрет эткен бир къабилеге менсюптир. Къартанасы да Лут алейхисселямнынъ къызы эди.

Севимли балалар! Шуайб алейхисселям Ибрахим алейхисселямнынъ дини узъре Медъен ве Эйке эалисини Хакънынъ динине давет этти.

Бу къавмнынъ энъ фена адетлери – алыш-вериште ийле япмакъ, ольчюде эксик чекмек ёлунен пара къазанмакъ эди.

Севимли балалар! Аллах Таала Худ суресининъ 84-нджи аетинде беян этерек, онынъ насиатларыны бойле беян эте:

وَالِى مَدِيْنَا خَاهُمْ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا
لَكُمْ مِنْ إِلَهِ غَيْرُهُ وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكَالَ وَالْمِيزَانَ
إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٤﴾

**«ВЕ ИЛЯА МЕДЪЕНЕ ЭХААХУМ ШУАЙ-
БЕН КЪАЛЕ ЯА КЪАВМИ' БУДУЛЛААХЕ
МААЛЕКУМ МИН ИЛЯАХИН ГЪАЙРУ-
ХУУ ВЕЛЯА ТЕНГЪУСУЛ МИКЪЯЛЕ
ВЕЛЬ МИЗАНЕ ИННИ ЭРАКУМ БИХАЙ-**

РИН ВЕ ИННИ ЭХАФУ АЛЕЙКУМ АЗАБЕ ЙЕВМИН МУХИТИН»

**«Медьен къавмына озь къардашларындан
Шуайбны ёлладыкъ. О къавмына: «Эй, къав-
мым! Аллаһкъа къуллыкъ этинь! Сизлер ичюн
Ондан башкъа Танъры ёкътыр. Ве ольчегенде,
чеккенде эксильтменъ, алдатманъ. Шубесиз,
мен сизинъ боллукъ ичинде олгъанынъызны
корем. Ве иман кетирсенъиз, сизинъ усьтюнъиз-
ге къыямет кунюнинъ азабы тюшмесин, деп
къоркъам», – деди.**

Севимли балалар! Бу насиатларны халкъ динъ-
лемеди, Медьенде сыджакълар артты, сувлар къай-
нады. 7 кунъ девам эткен бу сыджакътан сонъ кок-
те бир булут пейда олды. Эр кес шу булутнынъ
астына топланды. Булуттан атешлер ягъды. Эйке
эалисининъ эписи янды. Медьен эалиси де дешет-
ли сес чыкъарып, бир анъде ольди.

Севимли балалар! Шуайб алейхисселям инан-
гъанларны, онъа табий олгъанларны алып Мек-
кеге кетти. Вефатына къадар анда яшады, ибадет-
нен мешгъуль олды.

МУСА ве ХАРУН АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Шуайб алейхисселям Медьенде олгъанда кызыны Муса алейхисселямгъа берди.

Севимли балалар! Муса алейхисселям Мысырда догъды. Юсуф алейхисселямдан сонъ Мысырда Израил къавмы чокълашты.

Севимли балалар! Юсуф алейхисселямнынъ девринде Мысырда ерлешкен Израиллерни къул киби къуллана эдилер. Мысырдаки къавмгъа да Къыптийлер дей эдилер. Йылдызларгъа ве путларгъа табыныр, Израил къавмыне акъарет иле бакъа эдилер.

Севимли балалар! Израил огъуллары Мысырда 12 къабиле алында яшай, Фыравуннынъ зулумындан инълей эдилер. Деделерининъ ювалары Кенан иллерине кетмек истей эдилер. Амма ич бир чаресини тапалмай эдилер.

Севимли балалар! Бир кунъ бир фалджы Фыравунгъа Израил огъулларындан бир огълан догъаджакъ. Сенинъ девлетинъни сенден аладжакъ, деген. Фыравун Израилден догъгъан эр бир огълан баланы ольдюръмеге башлады.

Севимли балалар! О сырада Якъупнынъ учъ огълу Лавининъ торунларындан бир затнынъ къадынындан Азрет-и Муса дюньягъа кельди. Анасы баягъы вакъыт баланы гизлиден эмиздирди, буютти, иляхий бир эмирнен оны бир сандыкънынъ ичине къойып, Нил дерьясына ата. Ичинде бала олгъан

сандыкъ Нилде ялдаяракъ, Фыравуннынъ сарайы огюнден кечкенде, Фыравуннынъ къадыны сандыкъны коре, эмир берип, оны алдырта. Ичинде пек дюльбер бир огъланни корип, севине. Мусанынъ анасы исе козьетиджи туткъанындан, огълунынъ Фыравуннынъ сарайына тюшкенини билип ала.

Севимли балалар! Бир девир Азрет-и Муса Фыравуннынъ янында Асиенинъ тербиесини алып осе, анасы исе сют анасы оларакъ сарайгъа алынды.

Севимли балалар! Бу Фыравун тарихта мешур экинджи Рамзестир. Муса алейхисселям 40 йыл онынъ янында яшады. Муса алейхисселям бир къыптийнинъ бир исраил огъуллерындан бири-синен къавгъалашкъаныны коръди. Онынъ кокюсине бир юмрукъ урып ольдюре. Азрет-и Муса Мысырдан къачып, Медъенге бара. Анда Шуайб алейхисселямнынъ къызы Сафуреге эвледи.

Севимли балалар! Сафурени алып Мысыргъа кеткенде Тур дагъында онъа Аллаһ тарафындан вахий келе. Къардашы Харун иле берабер Фыравунны хакъ динге давет этюв ичюн ёлланылды. Азрет-и Муса Азрет-и Харуннен берабер Фыравуннынъ узурына барып, оны хакъ динге давет эттилер.

Севимли балалар! Фыравун Муса алейхисселямгъа: «Сен бизим сарайымызда булундынъ, къабаат ишлеп къачтынъ», деди. Муса алейхисселям да: «Бир янълыш яптым, къоркъумдан къач-

тым. Шимди алемлернинъ Рабби манъа ресуллик берди, сени Аллахнынъ бирлигине чагъырмакъ ичюн ёллады», деди.

Фыравун: «Алемлернинъ Рабби кимдир?», деп сорады. Муса алейхисселям да: «Коклернинъ, ернинъ ве бутюн махлюкъларнынъ Раббидир», деди.

Севимли балалар! Фыравун бунъа пек ачувланды: «Менден башкъа Рабби танысанъ, зиндангъа ташларым», деди. Муса алейхисселямгъа таягъыны ерге ташламакъ эмири кельди. Таякъ адждерха киби корюнди. Бу бир тылсым дие, бутюн этрафкъа адам ёллап, тылсымджыларны топлады. Муса алейхисселям иле къаршылаштырды. Тылсымджыларнынъ да ерге ташлагъан йиплери, таякълары дешетли йылан киби корюнди. Олардан Муса алейхисселям биле къоркъты.

Севимли балалар! Аллах Таала Муса алейхисселямгъа сагъ элинъдеки таякъны ташла, оларнынъ япкъан шейлерини ютар, дие буюрды. Муса алейхисселям таякъны ташлады. Аса бир адждерха олып, оларнынъ япкъанлары ютты. Тылсымджылар Мусанынъ Раббине инандыкъ дедилер. Чюнки, Азрет-и Мусанынъ таягъы тылсым дегиль, бир муджизе эди. Фыравун оларгъа ачувланаракъ, аякъларынынъ кёлла-рынъызны кестиририм, дие багъыра эди.

Тылсымджылар: **«Бу мудждизедир. Раббимиз тарафындан кельген. Биз сени мевлямыз ерине коралмамыз. Не япсанъ яп, сенинъ укюминъ тек**

бу дюнья аятына кечер», дедилер. Ондан юзь чевирдилер. Чокъ инсанлар да Фыравундан юзь чевирдилер. Фыравун Азрет-и Мусагъа исраиллерни Мысырдан алып кетмесини эмир этти.

Севимли балалар! Фыравуннынъ къавмы Азрет-и Мусагъа ве Харунгъа иман этмедилер. Азрет-и Муса ве Азрет-и Харун Исраил къавмыны Мысырдан чыкъарды, Сувайш къаналына кетирди.

Севимли балалар! Фыравун берген бу эмирден рухлангъан аскерлери оларны якъаламакъ макъсадында, озю де баш оларакъ, Азрет-и Мусанынъ пешине тюше.

Муса алейхисселям Фыравуннынъ келеяткъаныны корьгенинен, асасыны Сувайшнынъ сувуна урды. Сувайшда 12 ёл ачылды. 12 къабиленинъ эр бири бир ёлдан денъизге таба юре башладылар. Бу анда Фыравун якъынлашты ве о ёллардан кечейткъанда денъиз устьлерине къапалды. Фыравун ве ордусы денъизде богъулды.

Севимли балалар! Муса алейхисселям Исраил огъуллаарыны о девирдеки энъ буюк шеэр Эрихагъа кетире. Бу ерни Амалика къавмындан алмакъ истеди. Къавмы онъа: **«Мустемлекеджи къавмнен дженклешип оламамыз, сен бар да, Раббинънен дженклеш»,** дедилер.

Муса алейхисселям оларны къаргъай ве олар Тих сахрасында 40 йыл Мысырда чеккен эзиетлерини унуттылар. Кешке чыкъмасайдыкъ, дедилер.

Севимли балалар! Муса алейхисселям мындаки Турисина дагъына чыкъты. Къавмына Аллаһтан 10 эмир кетирди. Турисинада Раббисинен къонушты. Турисинагъа кеткенде къавмынынъ башына Харун алейхисселямны къойды. Амма Муса алейхисселям Турда олгъанда Самирий адлы бир къуюмджы кумюш ве алтынны эритип, бузав эйкелини япты, онъа сес берди, онъа ибадет эттирге башлады.

Харун алейхисселям чокъ насиат этсе де, динълемедилер. Азрет-и Муса Турдан къайтып келип, къавмыны бу алда корип, пек джаны сыкъылды, агъасы Харуннынъ сакъалына япышты. Харун алейхисселям: **«Я, Муса къардашым, чокъ насиат этсем де, динълемедилер, аз къалды ольдюреджек эдилер»**, деди.

Севимли балалар! Муса алейхисселямнынъ телькъининен бузавгъа табынгъанлар пешман олдылар, Аллаһнынъ бирлигине къайттылар.

Севимли балалар! Муса алейхисселям 120 яшында Тих сахрасында вефат этти. Онъа Тевраты шериф назиль олды. Бунынънен Исраил къавмына инанч ве амеллер ёлланылды.

Севгили балалар Къур'ан-ы Керимде Муса алейхисселям акъкъында 118 ает-и кериме бар.

Севимли балалар! Муса алейхисселям Бейти Мукъаддес дживарында милядийден 1805 сене эвель вефат эткен, мезары да шу ердедир.

ХЫДЫР АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Хыдыр алейхисселям Муса алейхисселямнынъ девринде яшай эди. Муса алейхисселям оны бир къаянынъ янында тесадуфен расткетире. Къур'ан-ы Керимнинъ Кеһф суресининъ 65, 66-нджы ает-и керимелеринде:

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ عِنْدِنَا
وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ①٥ قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ
آتَيْتَ عَلَى أَنْ تَكُونَ مِمَّا عُلِّمَتْ رُشْدًا ①٦

«ФЕВЕДЖЕДАА АБДЕН МИН ИБААДИНАА
АТЕЙНААХУ РАХМЕТЕН МИН ИНДИНАА ВЕ
АЛЛЕМНААХУ МИН ЛЕДУННАА ИЛМЕН *
КЪАЛЕЛЕХУУ МУУСАА ХЕЛЬ ЭТТЕ БИУКЕ-
АЛАА АЛЛИМЕНИ МИММАА УЛЛИМТЕ
РУШДЕН».

«Бу арада къулларымыздан бирини таптылар ки, биз онъа янымыздан рахмет берген ве озюне илим огреткен эдик. Муса онъа: «Санъа огретильген илимден манъа да хайыргъа еткизген бир бильги алсам олурмы?», деди.

Севимли балалар! Муса алейхисселям шариат ильмини бильген. Хыдыр алейхисселям да иль-

ми Ледунни биле эди. Оны огренмек ичюн бу сёз-
лерни айткъан.

Хыдыр алейхисселям да Азрет-и Мусагъа:
«Сен меннен олмагъа сабыр эталмазсынъ, или-
минънинъ етип оламагъан шейде итираз этер-
синъ», деди.

Муса алейхисселям да итираз этмейджегине
ваде берип, онъа табий олды. Хыдыр алейхиссе-
лям онъа: «Эгер манъа табий олсанъ, мен икме-
тини сёйлемегенге къадар ич бир шей сорама»,
деди. Сонъ экиси бир гемиге отурдылар. Гемид-
жи оларны парасыз миндирген эди.

Севимли балалар! Хыдыр алейхисселям гемини
тешмеге башлады. Муса алейхисселям даяналмады:
«Не ичюн бизни гемисине бедава миндирген адам-
нынъ гемисини тешесинъ?», дие итираз бильдирди.

Хыдыр алейхисселям онъа: «Я мен санъа мен-
нен олмагъа сабыр эталмазсынъ демедимми?»,
деди. О да: «**Афу эт, унуттым**», деди. Кене кеттилер.
Хыдыр алейхисселям бир баланы ольдюрди. Муса
aleyхисселям кене де даянмады. Хыдыр алейхис-
селям: «Меннен берабер олмагъа такъат эталмаз-
сынъ, демедимми?», деди. Сонъ бир къасабагъа
бардылар, оларны кимсе мусафир оларакъ къабул
этмеди. Хыдыр алейхисселям йыкыладжакъ бир
диварны догърултты. Муса алейхисселям кене дая-
налмайып: «Булар бизни мусафир этмедилер, ис-
тесек ишимиз ичюн акъкъыны алыр эдик», деди.

Хыдыр алейхисселям да энди айырылмакъ вакъты кельгенинден, онъа: «Санъа буларнынъ икметини анълатайым», деди.

Икметини бойле анълатты:

– Биринджиси: гемини тешкенимнинъ икмети – илериде бир залым укъумдар гемиде къусур коръмесе, оны запт этер. Мен де гемини къусурлы шекильге кетирдим.

Ольдюрдигим сабий салих бир бабанынъ алчакъ бир эвляды эди. Келеджекте бабасыны феналыкъкъа суюреклейджеги мухакъкъакъ эди, оны ольдюрмекнен салих бабаны къуртардым.

Бу йыкъылмакъ узъре олгъан диварнынъ алтында оксюзлернинъ бабалары комъген хазинеси, весиети бар. Балалар буюгенге къадар хазинелери ачыкъкъа чыкъмасын дие, диварны тюзеттим», деди ве экиси бири-биринден айырылалар.

Севимли балалар! Хыдыр алейхисселям ильми Ледунен Къур’ан-ы Керимде къайд этильген. Базыларына Неби, базыларына да Вели дерлер.

Севимли балалар! Къур’ан-ы Керимде беян этильген 28 пейгъамбер арасында ады къайд этиле.

Севимли балалар! Къур’ан-ы Керимде Хыдыр акъкъында Кеһф суресининъ 66-нджы ает-и керимеден башлап 82-нджи ает-и керимеге къадар малюмат бар.

Севимли балалар! Муса алейхисселямгъа назиль олгъан Теврат акъкъында да Къур’ан-ы Керимде 43 ает-и керимеде малюмат бар.

ЙУУШАА АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Муса алейхисселямнынъ вефатындан сонъ, онынъ ерине Йуушаа алейхисселям кечти. Вефатындан учъ кунъден сонъ ираиллерни чёльден чыкъарды. Эриха дерьясынынъ кенарына кетирди, о ердеки Эхира шеэрини алды.

Севимли балалар! Йуушаа алейхисселям бундан сонъ Наблускъа кетти. Азрет-и Юсуфнынъ Мысырдан кетирильген табутыны эвель агъалары тарафындан атылгъан къуюнынъ янына комъди.

Бундан сонъ Шамны запт этти. Эр тарафкъа мемуларыны ёллап, халкъны Хакъкъа давет этти.

Севимли балалар! Йуушаа алейхисселям Юсуф алейхисселямнынъ торунларындандыр. 110 яшында олгъанына бакъмадан, дагълы Любнанда вефат этти. Къабири о ердедир.

Севимли балалар! Йуушаа алейхисселям ираиллернинъ 28 сене къарышкъан ишлерини тюзельтти. Онынъ вефатындан сонъ, Исмаил алейхисселям кельди. О да 11 сене Ираилнинъ узеринде бир олгъан Аллахкъа ве Онъа ибадетке даветчи олды.

Севимли балалар! Истанбулда Йуушаа алейхисселямнынъки дие косътерильген мезар, эски юнан эфсанесинде ер алгъан пельван Эркъольнинъ мезарыдыр.

Севимли балалар! Азрет-и Мусанынъ олюминден 490 сене кечкен эди. Бундан сонъки девирлер укюмдарлыкъ, небийлик девридир.

ДАВУД АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Давуд алейхисселям Азрет-и Якъупнынъ неслиндендир. Онъа пейгъамбер-лик, укумдарлыкъ берильген ве дёрт китапнынъ бири олгъан Зебур да онъа назиль этильген.

Севимли балалар! Бу заманда бени Израил-нинъ арасы бозулгъан, бир къысмы Талют адлы бир реиснинъ укюми алтына, дигер къысмы да Сапатий адлы кимсенинъ укюмине кечкен эди.

Севимли балалар! Давуд алейхисселямгъа еудий-лер табий олдылар. Бойлеликнен Давуд алейхисселям эм пейгъамбер, эм де салтанат саиби олды.

Азрет-и Давуд Талют тарафындан чыкъаракъ душманлары Гъалютни ольдюрди. Бойлеликнен, душманлары Амалика бозулды, бени Израил Амаликагъа аким олды.

Севимли балалар! Бундан эвель Амалика бени Израил узеринден гъалип кельген эди.

Севимли балалар! Азрет-и Давуд къолунен бени Израил гъалебе къазанды, шуретке малик олды, къавмына укюмдар олды.

Севимли балалар! Давуд алейхисселям онъа назиль олгъан Зебурны окъур, онынънен инсанларны Хакъкъа давет этер эди. Озюндеки иляхий бир сеснен эр кеске тесирини кечире эди. Аля бугунъ де «Давудий сес» – шу пейгъамбернинъ сесидир. Бутюн махлюкълар да бу сеснинъ тесирини алтында къалгъан эди.

Севимли балалар! Демир Аллах Таалынынъ эмиринен Давуд алейхисселямнынъ имаесине берильгендир. Яни онынъ элинде демир истеген шекильге кире эди.

Севимли балалар! Аллах Таалы Себе' суресининъ 10, 11-нджи ает-и керимелеринде Азрет-и Давуд акъкъында икяе этеркен бойле дей:

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِنَّا فَضْلًا يَا جِبَالُ أَوِّبِي مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَآ
لَسَّالَهُ أَحْمَدٌ ① أَرَا عَمَلُ سَابِقَاتٍ وَقَدْ زِيَّ السَّرْدِ

**«ВЕЛЕКЪАДААТЕЙНАА ДААВУУДЕ МИН-
НАА ФАДЛЕН ЙАА ДЖИБААЛУ ЭВВИ БИИ
МЕАХУУ ВЕТТАЙРА ВЕ ЭЛЕННАА ЛЕХУЛЬ
ХАДИДЕ * ЭНИ'МЕЛЬ СААБИГЪАТИН ВЕ
ГЪАДДИР ФИССЕРДИ»**

«Эй, дагълар ве къушлар! Давуд тесбих эткенде, сиз де оны текрарланъыз», деп ант олсын ки, онъа тарафымыздан шойле устюнлик бердик. «Къавий зырхлар, савутлар яп ве оларны ясагъанда метинликнен иш корь», деп онъа демирни йымшаттыкъ. Эй, инсанлар. Ярарлы ишлер япынъыз. Шубесиз мен якъанларынынъ ызы корем».

Севимли балалар! Давуд алейхисселям 40 йыл бени Исраилге укюмранлыкъ этти. Къуддусны меркез япты. Халеп ве Эрменистанны запт этти. 70 яшында вефат этти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Давуд алейхисселям акъкъында 14 ает-и кериме бар. Давуд алейхимсселямгъа назиль олгъан Зебур акъкъында да Ниса суресининъ 161-нджи, Иса суресининъ 55-нджи ве Энбия суресининъ 105-нджи ает-и керимелеринде бильгилер бар.

СУЛЕЙМАН АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Давуд алейхисселямнынъ вефатындан сонъ ерине огълу Сулейман алейхисселям кечти. Эм пейгъамбер, эм укумдар эди. Бабасы башлагъан Бейти Мукъаддесни битирди. Халкъны Хакъ ёлуна чагъырды.

Севимли балалар! Онъа буюк муджизелер берильди. Къур'ан-ы Керим бу акъта Себе' суресининъ 12-нджи аетинде икяе эте:

وَلِسُلَيْمَانَ الرِّيحَ غُدُوها شَهْرٌ وَرَوْاحُها شَهْرٌ وَأَسَلْنَا
لَهُ عَيْنَ الْقَظْرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ

**«ВЕЛИ СУЛЕЙМААНЕРРИИХА ГЪУДУВ-
ВУХАА ШЕХРУН ВЕРАВАХУХАА ШЕХРУН ВЕ
ЭСЕЛНАА ЛЕХУУ АЙНЕЛЬ КЪИТРИ ВЕ МИ-
НЕЛЬ ДЖИННИ МЕН ЙА'МЕЛЮ БЕЙНЕ ЙЕ-
ДЕЙХИ БИ ИЗНИ РАББИХИИ»**

«Куньдюз экенде бир айлыкъ месафеге кетип, акъшам да бир айлыкъ месафеден кельген рузгярны Сулеймангъа бойсундырдыкъ. Онынъ ичюн сувдай ириген бакъыр акъыгтыкъ. Раббининъ изнинен, джинлерден де онынъ къолы астында ишлеген кимселерни онъа бойсундыргъанмыз. Олардан ким де ким бизим эмримизден тайса, биз алевли атешнинъ азабыны тартырырмыз».

Севимли балалар! Сулейман алейхисселямгъа илим ве бутюн махлюкъларнен къонушмакъ истидаты берильген. Немль суресининъ 15, 16-нджы ает-и керимелеринде бойле дениле:

وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلَنَا
عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ۝١٥ وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ
وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عَلِمْنَا مَنَطِقَ الطَّيْرِ

**«ВЕЛЕКЪАД ААТЕЙНАА ДААВУУДЕ ВЕ
СУЛЕЙМААНЕ ИЛЬМЕН ВЕ КЪАЛЕЛЬ ХАМ-
ДУЛИЛЛЯХИЛЛЕЗИИ ФАДДАЛЕНАА АЛЯА
КЕСИИРИН МИНИБААДИХИЛМУ'МИНИИНЕ
* ВЕ ВЕРИСЕ СУЛЕЙМААНУ ДААВУУДЕ ВЕ
КЪААЛЕ ЙАА ЭЙЙОХЕННААСУ УЛЛИМНАА
МЕНТИ КЪАТТАЙРЫ»**

«Ант олсын ки, Давудгъа ве Сулеймангъа илим берген эдик. Экиси де: «Бизни му'мин къулларнынъ чокъусындан усьтюн эткен Аллахкъа шерефлер олсын», - дедилер. Сулейман пейгъамберликте ве илимде Давудгъа мирасчы олды ве деди: «Эй, инсанлар! Бизге къуш тили огретильди ве бизге башкъа пейгъамберлерге берильген эр шейден болджа берильди. Шубесиз, бу ап-ачыкъ лютф-мерхаметтир».

Севимли балалар! Сулейман алейхисселям къушларнынъ ве къарынджаларнынъ тилини анълай эди. Къур'ан-ы Керимде бильдирильген Удуд къушы иле къонушувы мешур олгъаны киби, къарынджаларнен лаф эткени де мешурдыр.

Севимли балалар! Кене де Къур'ан-ы Керимнинъ Немль суреси 18, 19-нджы ает-и керимелеринде бильдирильгенине коре:

حَتَّىٰ إِذَا أَتَوْا عَلَىٰ وَادِ التَّعْلِقِ قَالَتْ غَلَّةُ يَأْتِيهَا التَّمْلُذُ
خُلُومًا مَّسَاكِينُكُمْ لَا يَخْطَمَنَّكُمْ سُلَيْمَنُ
وَجُنُودُهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ ١٨ قَتَبَتَمْ ضَاحِكًا
مِّنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَزْشَكَرُ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ
عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَتِي وَأَنَا أَوَّلُ صَالِحِينَ وَأَدْخِلْنِي
بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ۝ ١٩

«ХАТТАА ИЗАА ЭТЕВ АЛЯА ВА'ДИН НЕ-
МЛИ КЪААЛЕТ МЕМЛЕТУН ЙАА ЭЙЙУХЕН-
НЕМЛЮДХУЛУУ МЕСААКИНЕКУМ ЛЯА
ЙАХТИМЕННЕКУМ СУЛЕЙМААНУ ВЕ ДЖУ-
НУУДУХУУ ВЕ ХУМЛАА ЙЕШ УРУУНЕ * ФЕ-

**ТЕБЕССЕМЕДААХИКЕНМИНКЪАВЛИХААВЕ
КЪАЛЕ РАББИ ЭВЗИ'НИИ ЭН ЭШКУРА НИ'-
МЕТЕКЕЛЛЕТИИ ЭН АМТЕ АЛЕЙЙЕ ВЕ АЛЯА
ВААЛИДЕЙЙЕ ВЕ ЭН Э'МЕЛЕ СААЛИХАН
ТЕРДААХУ ВЕ ЭДХИЛНИИ БИ РАХМЕТИКЕ
ФИИ ИБААДИКЕССААЛИХИИНЕ»**

«Сулейман алейхисселямнынъ ордусы бир вадийден кечип, къарынджалар олгъан вадийге еткенде бир къарынджа: «Эй къарынджалар! Юваларынъызгъа кирынъиз, Сулейманнынъ ордусы фаркъына бармайып сизни эзмесин», - деди. Сулейман онынъ сёзюне енгильден кульди ве: «Раббим! Мени ве ана-бабамны берген ни-метинъе шукюр этмеге ве озюнь хошнут оладжагъынъ яхшы амеллерни япмагъа муваффакъ эт. Рахметинънен мени яхшы амеллерни япмагъа муваффакъ эт. Рахметинънен мени яхшы къулларынъ сырасына къой», – деди.

Севимли балалар! Иште Сулейман Алейхисселямнынъ рузгярларгъа эмир берген, бутюн махлюкъларнынъ тилини анълагъан, эр бир яратылгъаннен тиль тапмакъ ильми берильген бир Небий оларакъ беллидир.

Бабасы Давуд алейхисселямгъа берильген Зебурны окъур, халкъны Хакънынъ бирлигине ве Онъа ибадетке давет этер эди.

Севимли балалар! Азрет-и Сулейман бабасынынъ васиетине коре, Месджиди Акъсаны япты.

Шаркъта, гъарпта бир чокъ мемлекетлерни запт этип, джихангир олды. Тарихта мешур Себе кы-
раличесине Удуд вастасынен мектюп ёллап, Хакъ-
нынъ динине давет этти. 40 йыл укум сюръди, эр
кес онъа табий олды.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Сулейман
алейхисселям акъкъында 13 ает-и кериме бар. Булар
онъа берильген юдже илим акъкъында икяе этелер.

Севимли балалар! Сулейман алейхисселям
джинлерге де укумранлыкъ япты. Къуддус иба-
детханесини джинлерни чалыштырып буюк таш-
лардан яптыргъан эди.

ЛУКЪМАН АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Лукъман алейхисселям Давуд алейхисселям ве Сулейман алейхисселям девринде яшагъан, Сулейман алейхисселямнынъ вефатындан сонъ, халкъны Аллаһнынъ бирлигине давет эткен.

Севимли балалар! Лукъман алейхисселям Азрет-и Ибрахим сюлялесиндендир. Зебур иле Хакъкъа давет эткен.

Севимли балалар! Дженабы Хакъ Лукъман алейхисселямгъа икмет берген, бу икметли сёзлери асырлар девамында инсанларнынъ тиллеринде долашкъан. Онъа айретнен бакъкъан бир инсангъа:

– Юзюме не бакъасынъ? Дудагъым къалын ве чатлакъ олса да, ичинден чыкъкъан келям сагълам ве инджедир. Юзюм къара олса да, къальбим акътыр, – деген.

Севимли балалар! Ондаки юксек ахлякъкъа айретте къалгъанлар, бойле ахлякъны кимден огрендинъ, деп сорагъанлар.

– Ахлякъсызлардан огрендим. Оларнынъ чиркин адетлери манъа ярамай тесир этти ве мен ойле япмадым, деген.

Севимли балалар! Кене бир кунъ эфендиси Лукъмангъа шу тарлагъа сусам сач деген эди. О исе арпа сачкъан, махсулы етишкенде эфендиси онъа:

– Не ичюн мында арпа сачтын? Мен санъа сусам сач дедим де, – деген.

– Не япайым сусам эккен эдим, арпа чыкъты, – дие, джевап берген Лукъман.

– Бу насыл олды? Сусам экилип, арпа чыкъармы? – деди. Лукъман да:

– Насыл олур да бу дюнья тарласына сен феналыкъ экесинъ де, ахретте эйилик оладжагъына умют этесинъ? – деди.

Севимли балалар! Къур’ан-ы Керимде Лукъман суреси Лукъман алейхисселям акъкъындадыр 35 аети джелиледир.

Севимли балалар! Лукъман суресининъ 12-нджи ает-и керимесинде:

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ إِذَا شَكَرَ لِلَّهِ وَمِنْ يَشْكُرٍ فَاتِمَامًا
يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌ حَمِيدٌ ﴿١٧﴾

**«ВЕЛЕКЪАДААТЕЙНАА ЛУКЪМААНЕЛЬ
ХИКМЕТЕ ЭНИШКУР ЛИЛЛААХИ ВЕМЕН
ЙЕШКУР ФЕ ИННЕМАА ЙЕШКУРУ ЛИ НЕФ-
СИХИИ ЙЕМЕН КЕФЕРА ФЕ ИННЕЛЛААХЕ
ГЪАНИЙЙОН ХАМИИДУН»**

«Ант олсун ки, Лукъмангъа, Аллахкъа шукюр этмеси ичюн икмет бердик. Шукюр эткен кимсе анджакъ озю ичюн шукюр эткен олур. Ким де шукюрсизлик этсе, бильсин ки, Аллахнынъ

бир шейге итияджы ёкъ ве О, шукюрге – шерэф-ке ляйыкъ заттыр».

Севимли балалар! Лукъман алейхисселям огъ-луна 13-нджи ает-и керимеде бойле васиет эте:

وَإِذْ قَالَ لُقْمَنُ لِبْنِهِ وَهُوَ عِظُهُ يَا بُنَيَّ لَا تُشْرِكْ
بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ⑬

«ВЕ ИЗКЪААЛЕ ЛУКЪМААНУ ЛИБНИ-ХИИ ВЕХУВЕ ЙЕ ИЗИХИ ЙАА БУНЕЙЙЕ ЛЯА ТУШРИК БИЛЛЯАХИ ИННЕШШИРКЕ ЛЕ ЗУЛМУН АЗИИМУН»

«Эй, огълум! Аллахкъа ортакъ къошма! Догърусы Онъа ортакъ къошмакъ буюк бир зулумдыр».

Севимли балалар! 17-нджи ает-и керимеде:

يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَانْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ
عَلَى مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ⑰

«ЙАА БУНЕЙЙЕ ЭКЪМИССАЛЯАТЕ ВЕ'-МУР БИЛ МА'РУУФИ ВЕНХЕ АНИЛ МУНКЕ-РИ ВАСБИР АЛЯА МАА ЭСААБЕКЕ ИННЕ ЗА-АЛИКЕ МИН АЗМИЛ УМУУРИ»

«Эй, огълум! Намаз къыл, яхшылыкъны эмир эт, яманлыкъны токътат, башынъа тюш-

кен белягъа сабыр эт! Булар макъсаткъа уйгъун, дегерли ишлердир», дей.

Севимли балалар! 18-нджи ает-и керимеде огълуна:

وَلَا تُصَغِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْسِسْ فِي الْأَرْضِ مَرَجًا
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ①٨

«ВЕЛЯА ТУСА'ЫР ХАДДЕКЕ ЛИННААСИ
ВЕЛЯА ТЕМШИ ФИЛЬ АРДЫ МЕРАХАН ИН-
НЕЛЛААХЕ ЛЯА ЙУХИББУ КУЛЛЕ МУХТА-
АЛИН ФЕХУУРИН»

«Эй, огълум! Адамлардан бийсинмейип юзь чевирме ве ерде кибирленип юрьме. Чюнки Аллах тек озюни бегенген макътанчакъ кишилерни ич севмез».

Севимли балалар! 19-нджы ает-и керимеде Лукъман алейхисселям огълуны тенбиелей:

وَأَقِصْ دُفِي مَشْيِكَ وَأَغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ
أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ①٩

«ВАКЪСИД ФИИ МЕШЬИКЕ ВА'ДУД МИН
САВТИКЕ ИННЕ ЭНКЕРАЛ АСВААТИЛЕ САВ-
ТУЛ ХАМИИРИ»

**«Юрюшинъде табий ол, ортаджа ёл тут ве
сесинъни сакинлет. Сеслернинъ энъ чиркини,
шубесиз эшек сесидир».**

Севимли балалар! Бу ниетлернен огълуна,
инсанларгъа огют бере.

Севимли балалар! Лукъман алейхисселям акъ-
къында Къур'ан-ы Керимде 4 ает-и кериме ве бир
суре-и шериф бар.

ИЛЪЯС ве ЭЛЪЙЕСА АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Ильяс алейхисселям Харун алейхисселямнынъ учъ тиз торуныдыр. Теврат иле халкъны Аллаһнынъ бирлигине, Онъа ибадетке давет эткен эди.

Севимли балалар! Ильяс алейхисселям давет эткен къавм бугунъки Исраил тургъан ердеки къавмдыр.

Олар о вакъытта «Баил» адлы къадын путкъа табына эдилер. Халкънынъ итикъады бозулгъан, ахлякъы пек чиркинлешкен. Тевратны бир четке ташлап, озъ бильгенлерине догъру кете эдилер.

Баил мабудесининъ янында гедже ышыкъ якъмакъны савап деп бильгенлер.

Севимли балалар! Бугунъки христианлыкъкъа аязмаларда якъылгъан мумлар бу мабетлерден алынгъан тюрбелерде якъылгъан мумлар, иште андан кечкендир.

Севимли балалар! Мусульманлыкъта тюрбелерде мум якъмакъ ёкътыр.

Севимли балалар! Ильяс алейхисселям оларгъа, Баилден вазгечинъиз. Бир олгъан Аллаһны танынъыз, Онъа ибадет этинъиз, деп насиат этти. Аллаһнынъ азабынен къоркъутса да, олар динълемедилер. Оны мемлекетлеринден къувдылар.

Севимли балалар! Ильяс алейхисселям кеткен сонъ Аллаһ оларнынъ мемлекетлерине ягъмур

ягъдырмады. Шиддетли сыджакълар чыкъты. Ач-лыкътан ольдилер.

Ач олгъанда лешлерни ашадылар. Сонъра бу беянынъ Ильяс алейхисселямгъа инанмагъанларындан олгъаныны анъладылар. Оны арап таптылар ве тевбе эттилер. Аллах да дуаларыны къабул этти. Беяларыны узерлеринден алды.

Севимли балалар! Баилбек эалиси раатлыкъкъа къавушкъан сонъ, кене берген сёзлеринден къайтып, къафир олдылар.

Ильяс алейхисселям да насиат бермектен безди, быкъты ве озюнинъ ерине Эльйеса алейхисселямны къалдырды. Озю теналыкъка чекильди.

Севимли балалар! Эльйеса алейхисселям да еудийлерни денъиштирмек ичюн чокъ огърашты. Олар вакъты-вакътынен догъру ёлны терк эттилер, оны танымадылар. Эльйеса алейхисселямнынъ муджизелерине инанмадылар. Ниает исьян этип, инкяр ёлуны туттылар.

Севимли балалар! Дженабы Хакъ да оларнынъ узерине Асурийлерни ёллады. Асурийлер мемлекетлерини харап этти, адамларыны ольдюрдилер.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Ильяс алейхисселям акъкъында 3, Эльйеса алейхисселям акъкъында исе 2 ает-и кериме бар. Бу ает-и керимелер Эн'ам суресининъ 85-нджи ает-и керимесидир:

وَزَكْرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلٌّ مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

«ВЕЗЕКЕРИЙАА ВЕ ЯХЪЯА ВЕ ИСАА ВЕ
ИЛЬЯАСЕ КУЛЛУН МИНЕССАЛИХИИНЕ»

«Зекерья, Яхья, Иса ве Ильяс – эписи ойле
хулюс къальпли абаданлардандырлар».

Энам суреси 86-нджы ает-и керимеде де:

وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا

عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾

«ВЕ ИСМААИЛЕ ВЕЛЬЕСЕА ВЕ ЮНУУ-
СЕ ВЕ ЛУУТАН ВЕ КУЛЛЕН ФЕДДАЛЬНАА
АЛЕЛЬ ААЛЕМИИНЕ»

«Исмаилны, Эльйесаны, Юнусны ве Лутны
– эписини дюнъяда устюн эттик – догъру ёлгъа
ириштирдик».

Ильяс ве Эльйеса алейхисселям дигер пейгъ-
амберлер киби хидаетке иришкенлери ве салих-
лерден олгъанлары Индаллах макъбул инсанлар-
дан олгъанларыны бильдириле.

ЮНУС АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Юнус алейхисселям Азрет-и Буньяминнинъ торунларындандыр. Асурий укуметининъ баш шеэри олгъан Ниновада путперест халкъны Хакънынъ динине давет эткен. Пек чокъ насатларнен мураджаат эткенине бакъмадан, олар имангъа кельмедилер. Озь путларыны терк этмедилер.

Севимли балалар! Юнус алейхисселям да оларгъа иман этмеселер 40 кунъгедже Аллаһнынъ азабы келеджегини бильдирди. Бунгъа да инанмадылар. Юнус алейхисселям оларгъа ачувланды ве Диджле дерьясына тюшип, анда бир гемиге отурып, олардан къачты.

Геми денъиз ортасына кельгенде, токътады. Гемиджи арангъызда бир сучлы адам олмалы ки, геми юрьмей, деди. Къура атайыкъ, дедилер. Къура учь кере Юнус алейхисселямгъа тюшти. Оны денъизге аттылар. Буюк бир балыкъ оны ютты. Юнус алейхисселям Аллаһны тесбих эте эди. Тёвбе-истигъфар этти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимнинъ Энбия суресининъ 87, 88-нджи ает-и керимелери бу адисе бойле тариф этиле:

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغَاصِبًا فَظَنَّ أَنْ لَنْ نَقْدِرَ
عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ

سُجَّانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

فَاَسْجِبْنَا لَهُ وَنَجِّنَا مِنْ الْعَمَةِ ﴿٨٨﴾

**«ВЕ ЗЕННУУНИ ИЗЗЕХЕБЕ МУГЪААДИ-
БЕН ФЕ ЗАННЕ ЭНЛЕН НАКЪДИРА АЛЕЙХИ
ФЕНААДАА ФИЗЗУЛУМААТИ ЭНЛАА ИЛЯ-
АХЕ ИЛЛЯА ЭНТЕ СУБХААНЕКЕ ИННИИ
КУНТУ МИНЕЗЗААЛИМИИНЕ * ФЕТЕД-
ЖЕБ НААЛЕХУУ ВЕНЕДЖДЖЕЙНААХУ
МИНЕЛЬ ГЪАММИ»**

«Юнус океленип чыкъып кетти. Онъа кучюмиз етмейджек санды. Къаранлыкъта (яни балыкънынъ къурсагъында) «Я Раб! Сенден башкъа Танъры ёкътыр. Сени тесбих ве тензих этерим. Мен озюме зулумлыкъ яптым». Биз онынъ дуасыны къабул эттик. Оны гъам-кедерден къуртардыкъ».

Севимли балалар! Эр бир пейгъамбер Аллахнынъ эмри олмадан вакъытсыз ишини ташламаз. Юнус алейхисселям бу къавмны быракъып, терк этювде къабаатлы эди. Аллахкъа дуа этти. Аллах оны балыкънынъ къурсагъындан чыкъарып, тазе къувет берди.

Севимли балалар! Юнус алейхисселям гемиге минген сонъ, Нинова шеэри узеринде кок юзю къарарды, Нинова шеэрини къоркъунчлы бир

думан къаплады. Эр кес Юнус алейхисселямнынъ 40 кунъ ичинде келеджегини айткъан азапнынъ келеяткъаныны анъладылар. Юнус алейхисселямны араштырдылар. Харичте, шимди Тёвбе Тепеси денильген тепеликке чыкъып, Аллаһкъа дуа эттилер. Юнус алейхисселям да мемлекетке къайткъан вакъытта Ниновагъа кирмеден олар къаршыладылар. Иман эттилер. Азрет-и Юнускъа урьмет косьтерип, онынъ ёлундан кеттилер.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Юнус суреси денильген 109 ает-и керимели бир суре бар. 8 ает-и кериме Юнус алейхисселям акъкъындадыр.

ЗЕКЕРИЙЯ ве ЯХЬЯ АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Зекерийя алейхисселям Сулейман алейхисселямнынъ торуныдыр. Къуд-дуста Бейти мукъаддесте ибадетнен мешгъуль ол-гъан бир зат эди. О Муса алейхисселям шериаты-на таби бир пейгъамбер эди. Дженабы Хакътан озюне хайырлы бир эвлят истеди ве дуа этти. Аллах да онъа Яхья адлы бир эвлят берди.

Севимли балалар! Зекерийя Раббисине: **«Я Раббб! Мен дюньядан кеткенде мени зиярет этеджек хайырлы бир эвлядым ёкътыр»**, деп ялварды. Дженабы Хакъ да онъа Меръем суре-сининъ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9-нджы ает-и керимеле-ринде бойле буюргъан:

إِذْ نَادَى رَبَّهُ نِدَاءً خَفِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي
وَأَشْتَعَلَ الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ
شَقِيًّا ۝ وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي وَكَانَتِ
امْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝ يَرْيُئِي
وَرِيثٌ مِنَّا لِي يَتَّقُوبَ وَأَجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ۝

يَا ذَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ يَسْحَىٰ لَمْ
نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِيَ غُلَامًا
وَكَاثِبًا مَّرَاتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ عِتِيًّا
﴿٨﴾ قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَيْئٍ وَقَدْ
خَلَقْنَاكَ مِنْ قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ﴿٩﴾

«ИЗНААДАА РАББЕХУУ НИДААЭН ХА-
ФИЙЙЕН * КЪАЛЕ РАББИ ИННИИ ВЕ ХЕ-
НЕЛЬ АЗМУ МИННИИ ВЕШТЕ АЛЕРРЕ'СУ
СЕЙБЕН ВЕЛЕМ ЭКЮН БИ ДУАА ИКЕ РАББИ
ШЕКЪИЙЙЕН * ВЕ ИННИИ ХИФТУЛЬ МЕВА-
АЛИЙЕ МИН ВЕРААИИ ВЕ КЯАНЕТИМ РАЕ-
ТИИ ААГЪИРАН ФЕХЕБЛИИ МИНЛЕДУНКЕ
ВЕЛИЙЙЕН * ЙЕРИСУНИИ ВЕ ЙЕРИСУ МИН
ААЛИ ЙА'КЪУУБЕ ВЕДЖЕАЛХУ РАББИ РА-
ДИЙЙЕН * ЙАА ЗЕКЕРИЙЙАА ИННАА НУ-
БЕШШИРУКЕ БИ ГЪУЛАА МИННИСМУХУУ
ЙАХЙАА ЛЕМНЕДЖ АЛЛЕХУУ МИН КЪАБ-
ЛУ СЕМИЙЙЕН * КЪАЛЕ РАББИ ЭННАА ЙЕ-
КУУНУЛИ ГЪУЛААМУН ВЕКАНЕТИМ РАЕТИ
АКЪИРАН ВЕ КЪАД БЕЛАГЪТУ МИНЕЛЬ КИ-

**БЕРИ ИТИЙЕН * КЪААЛЕ КЕЗААЛИКЕ КЪА-
ЛЕ РАББУКЕ ХУВЕ АЛЕЙЙЕ ХЕЙЙИНУН
ВЕКЪАД ХАЛАКЪТУКЕ МИН КЪАБЛУ ВЕ-
ЛЕМТЕКУ ШЕЙ ЭН»**

«О, Раббине ичинден ялварып шойле деген эди: «Раббим! Керчектен кемиклерим зайыфланды, сачларым агъарды. Раббим! Санъа ялвармакънен шимдиге къадар бир шейден махрум къалмадым. Догърусы, менден сонъ ериме келеджек къардаш-урувларымыдан (меним динимни зая этип, унутырлар) деп къоркъам. Къадыным да къысыр, бала догъурмай. Янынъдан манъа бир огъул багъышла ки, манъа ве Якъупнынъ урувларына мирасчы олсын. Раббим! Онынъ разылыкъ къазанмасыны да темин эт!» Аллах: «Эй, Зекерийя! Биз санъа Яхья адлы бир огъланнынъ оладжагъы хаберини берирмиз ки, бу адны даа кимсеге бермеген эдик», – деди. Зекерийя: «Раббим! Къадыным догъмаз, мен де сонъ дередже ихтияр олсам, насыл этип огълум ола билир», – деди. Аллах: «Раббинъ шойле буюрды. Чюнки бу манъа къолайдыр. Я мен эвель сени де даа озюнь ёкъ экенде яраткъан эдим де», – деди

Яхья алейхисселям дюньягъа кельди. Яхья алейхисселям да Тевратнен мешгъуль ола, Азрет-и Мусанынъ шерияты иле Исраилге насиат эте эди. Аллах оны пейгъамбер этти. Яхья алейхисселям

Тевратнен мешгъуль олуркен, Иса алейхисселям-гъа Инджиль назиль олгъан эди. Яхъя алейхисселям да Инджиль иле амель этип башлады. Бу вакъытта Къуддустан Герадос адлы бир Исраилнинъ буюги къардашынынъ къызыны алмакъ истеди. Яхъя алейхисселям, Иса алейхисселямнынъ шериятына келишмегени ичюн, никях къыймады. Къыз ве онынъ анасынынъ бунъа пек джанлары агъырды. Азрет-и Яхъянынъ ольдюрильмесини истедилер. Герадос Яхъя алейхисселямны богъуп ольдюре ве о, шейт кете.

Азрет-и Яхъя 32 яшында шейт олды. Эмдже-си Зекериййа алейхисселям Меръемни озъ ибадетханесине алды. Зекериййа алейхисселямнынъ къадыны Иша Азрет-и Меръемнинъ анасы Ханненинъ къыз къардашы эди. Ханненинъ къоджасы Имран эди. Ханне Раббисине дуа этип: «Я Раб! Эгер манъа эвлят берсенъ Бейти мукъаддеснинъ хызметине багъышларым», деди. О заман огълан балалар о ерге бериле эди. Амма Ханне къыз коръди. Азрет-и Ханне: «Я Раб, мен къыз догъурдым», деген. Къыз огълан дегиль, диерек онынъ адыны Меръем яни Абиде – Аллаһкъа ибадет этиджи, деп къойгъан эди. Аллаһ оны къабул эйлеген, Бейти мукъаддесте Азрет-и Зекериййанынъ имаесинде буюген эди. Азрет-и Зекериййа онынъ ибадетханесине киргенде Меръемнинъ ибадетханесинде яз-къыш тазе мейвалар

коре эди. Азрет-и Мерьемден: «Я, Мерьем! Санъа булар къайдан келе?», деп сорай. «Корьген шейлеринъ манъа Аллаһтан келе», деди. Азрет-и Мерьемден Аллаһнынъ эмри иле Азрет-и Иса дюньягъа кельди. Къавмы Азрет-и Зекерийягъа ифтира этип, оны шеит эттилер.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде 6 ерде Зекерийя алейхисселям акъкъында ает-и кериме бар. 11 ерде Яхья алейхисселям акъкъында ает-и кериме бар.

ИСА АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Иса алейхисселам пейгъамберимизден 570 йыл эвель Филистинде Вифлеем голю кенарындаки Насыра къасабасында Азрет-и Мерьемден бабасыз оларакъ догъгъан.

Севимли балалар! Аллаһ Таала Адемни насыл ана-сыз-бабасыз яраткъан олса, оны да бабасыз яратты.

Севимли балалар! Бундан себеп Аллаһ Къур'-ан-ы Керимнинъ Али Имран суресининъ 59-нджы ает-и керимесинде:

إِذْ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ

لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

«ИННЕМЕСЕЛЕИСААИНДАЛЛААНХУКЕМЕСЕЛИААДЕМЕХАЛЕКЪАХУУМИНТУРААБИНСУММЕКЪАЛЕЛЕХУУКУНЪФЕЙЕКУУНУ»

«Эльбетте, Исанынъ бабасыз догъгъанынынъ мисали Аллаһнынъ огюнде тыпкъы Адемнинъ мисали кибидир ки, оны топракътан яратып, сонъра «Ол!» деди ве о джанлы адам олды».

Севимли балалар! Христианлар Азрет-и Исанынъ бабасы олмагъанындан оны Аллаһнынъ огълу дейлер. Аллаһкъа баба, Исагъа огъул ве Мерьемге ана дерлер. Бу догъру дегиль. Аллаһ ярата, лякин кимсенинъ бабасы я да анасы олмаз.

Севимли балалар! Бунынъ ичюн Къур'ан-ы Керимде Ихляс суреси 3-нджи аетинде:

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝

«ЛЕМ ЙЕЛИД ВЕЛЕМ ЙУУЛЕД»

«Аллаһ догъмагъан ве догъурмагъан» деп буюрыларакъ, христианларнынъ бу тюшюнджелерине джевап берильген. Аллаһнынъ бир олгъаны ве ич бир кимсеге бенъзетильмегени бильдирильгендир.

Севимли балалар! Аал-и Имраан суресининъ 45-нджи аетинде:

إِذْ قَالَتِ الْمَلَكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ

بِكَلِمَةٍ مِنْهُ إِنَّهُ الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَ

جِهَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝

«ИЗ КЪАЛЕТИЛЬ МЕЛЯА ИКЕТУ ЙАА МЕРЙЕМУ ИННАЛЛААНХЕ ЙУБЕШШИРУКИ БИ КЕЛИМЕТИН МИНХУ ИСМУХУЛЬ МЕСИ-ИХУ ИИСЕБНУ МЕРЙЕМЕ ВЕДЖИИХЕН ФИД-ДУНЬЯА ВЕЛ ААХИРАТИ ВЕМИНЕЛЬ МУКЪ-АРРАБИИНЕ»

«Мелеклер: «Эй, Мерьем! Аллах санъа Озюнден бир сёзни, ады Мерьем огълу Иса олгъан Месихни, дюньяда ве ахретте шерефли ве Аллахкъа якъын этильгенлерден мужделер ве о инсанларнен бешикте экенде де, чагъына еткенде де къонушаджакъ-тыр ве о эйилерден олур», дие буюрылгъандыр.

Севимли балалар! Бу аетте Джебраиль алейхисселям Исанынъ келеджегини анасы Азрет-и Мерьемге хабер этип, Иса ибн Мерьем яни Мерьемнинъ огълу Иса, дей. Бойлеликнен Иса бабасыз догъгъан. Дженабы Хакъ Иса алейхисселямнынъ догъулгъаныны бойле беян эте.

Мерьем суресининъ 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 29, 30, 31, 32, 33-нджи ает-и керимелеринде:

وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ اتَّخَذَتْ مِنْ أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا ۖ فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا رُوحَنَا
فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۗ ۝ قَالَ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ
مِنْكَ إِن كُنْتَ تَقِيًّا ۝ قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ
لَكَ غُلَامًا زَكِيًّا ۝ قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ
مُّوَلَّدٌ لِّمِثْسِي بُشِّرُوهُ أَكْبَرًا ۝ قَالَتْ كَذَلِكَ
قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَى هَيْنٍ وَلَنَجْعَلَ لَآيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً

مِثًا وَكَانَ أَمْرًا مُقْضِيًّا ⑦١ فَحَثَّه فَاَنْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا
قَصِيًّا ⑦٢ فَاجَاءَهَا الْحَاضِرُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ
قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا
⑦٣ فَاتَّ بِهِنَّ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ
شَيْئًا فَرِيًّا ⑦٤ فَاشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفُ نَكْلُكُمْ مَنْ كَانَ
فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا ⑦٥ قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ إِنِّي الْكَاتِبَ وَ
جَعَلَنِي نَبِيًّا ⑦٦ وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِ
الْصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ⑦٧ وَبَرَّأ إِلَهُي وَلَهُ
يَجْعَلُنِي جَبَّارًا شَقِيًّا ⑦٨ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ
مَرَأَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ⑦٩

«ВЕЗКУР ФИЛЬ КИТААБИ МЕРЪЕМЕ
ИЗИН ТЕБЕЗЕТ МИН ЭХЛИХАА МЕКЯАНЕН
ШАРКЪИЙЕН * ФЕТТЕХАЗЕТ МИНДУУНИ-
ХИМ ХИДЖАБЕН ФЕ ЭРСЕЛЬНАА ИЛЕЙХАА
РУХААНАА ФЕТЕММЕССЕЛЕ ЛЕХАА БЕШЕ-
РАН СЕВИЙЕН * КЪАЛЕТ ИННИИ ЭУУЗУ

БИРРАХМААНИМИНКЕИНКУНТЕТЕКЪИЙ-
ЕН * КЪАЛЕИННЕМАЭНЕРАСУУЛУРАББИ-
КИЛИЭХЕБЕЛЕКИГЪУЛААМЕНЗЕКИЙЕН
* КЪАЛЕТЭННААЙЕКУУНУЛУГЪУЛАА-
МУНВЕЛЕМИЕМСЕСНИИБЕШЕРУНВЕЛЕМ
ЭКУБЕКЪИЙЕНКЪАЛЕКЕЗАЛИКИКЪАЛЕ
РАББУКИХУВЕААЛЕЙЙЕХЕЙИИНУНВЕЛИ
НЕДЖАЛЕХУААЙЕТЕНЛИННАСИИВЕРАХ-
МЕТЕНМИННААВЕКААНЕЭМРАНМАКЪ-
ДИЙЕН * ФЕХАМЕЛЕТХУФЕНТЕБЕЗЕТБИ-
ХИИМЕКЯАНЕНКЪАЗИЙЕН * ФЕЭДЖАЭ-
ХЕЛЬМАХААДУИЛЯАДЖИЗИННААХЛЕТИ
КЪАЛЕТЙААЛЕЙТЕНИИМИТТУКЪАБЛЕ
ХАЗААВЕКУНТУНЕСИЙЕНМЕНЗИЙЕН *
ФЕЭТЕТБИХИКЪАВМЕХАТАХМИЛУХУ
КЪАЛУУЙААМЕРЪЕМУЛЕКЪАДДЖИ'ТИ
ШЕЙЭНФЕРИЙЕН * ФЕЭШААРЕТИЛЕЙ-
ХИКЪАЛУУКЕЙФЕНУКЕЛЛИМУМЕНКЯА-
НЕФИЛЬМЕХДИСАБИЙЕН * КЪАЛЕИН-
НИИАБДУЛЛААХИААТААНИЙЕЛЬКИТАА-
БЕВЕДЖЕАЛЕНИИНЕБИЙЕН * ВЕДЖЕАЛЕ-
НИИМУБААРЕКЕНЭЙНЕМААКУНТУВЕЭВ-
СААНИИБИССАЛЯАТИВЕЗЗЕКЯАТИМАА-
ДУМТУХАЙЕН * ВЕБЕРРАНБИВААЛИДЕ-
ТИИВЕЛЕМЙЕДЖАЛНИИДЖЕББААРАН
ШАКЪИЙЕН * ВЕССЕЛЯАМУАЛЕЙЙЕЙЕВ-
МЕВУЛИДТУВЕЙЕВМЕЭМУУТУВЕЙЕВМЕ
УБАСУХАЙЕН»

«(Эй, Ресулим) Китапта Меръемни де анъ. О, аилесинден айырылып кунъдогъуш тарафта бир ерге чекильди. Сонъра инсанлардан гизленмек ичюн перде чеккен вакъытта биз онъа рухымызны (Джебраилни) ёлладыкъ ки, о Меръемге тыпкъы адам олып корюнди». Меръем: «Эгер Аллаһтан сакъынгъан бир кимсе исенъ, мен Рахмангъа сыгъынырым», – деди. Рух (Джебраил): «Мен санъа ялынъыз темиз бир огълан багъышламакъ ичюн Раббинънинъ санъа ёллагъан эльчисим», – деди. Меръем: «Эгер манъа инсан эли тиймеген олса ве озюм де бозукъ къадын олмасам, менде насыл этип бала олсын?», – деди. Ойледир амма Раббинъ шойле буюрды: «Бу мен ичюн къолай иш ве биз оны инсанлар ичюн бир муджизе ве Озь тарафымыздан рахмет этеджекмиз», – деди.

Севимли балалар! Азрет-и Меръем Азрет-и Иса алейхисселямгъа агъыраякълы олып, агърылары тутты. Ве Азрет-и Исаны догъурды. Пек гъамлы эди. Чюнки халкъ онынъ бабасыз догъургъаныны корип, масхара этип башладылар.

«Эй, Меръем! Шашыладжакъ шей яптынъ сен, эй, Харуннынъ къыз къардашы!», дедилер.

Меръем балагъа ишмар эти. Бешиктеки бала оларгъа: **«Мен, шубесиз, Аллаһнынъ къулым. О, манъа Китап берди ве мени пейгъамбер этти. Дюнъяда яшар экеним, намаз къылмамны, зекят бер-**

мемни ве анама незакетли олмамны эмир этти. Мени зорбалы ве бедбахт этмеди. Догъгъан кунюмде, оледжек кунюмде, гъайрыдан тириледжек кунюмде манъа тынчлыкъ-аманлыкъ олсун», деди.

Севимли балалар! Къундакътаки баладан буну эшиткенлер айретте къалдылар. Азрет-и Адемнинъ бабасыз, анасыз олгъанына инангъанлары алда, Азрет-и Исанынъ бабасыз олгъанына бир тюрлю инанмадылар. Мыскъыллап кульдилер.

Севимли балалар! Азрет-и Меръем де Азрет-и Исаны къуджагъына алып, эмджесининъ огълу Юсуфнен Мысыргъа кетти. 12 йыл анда яшадылар. Сонъра Къуддустаки Насыра шеэринге къайттылар.

Севимли балалар! Азрет-и Иса мында 30 яшында экенде, Аллаһ Таала она халкъны давет этмек ичюн Инджиль китабыны эндирди. Инджиль иле инсанларны Аллаһнынъ бирлигине, Онъа ибадетке давет этти. Азрет-и Иса онъа инангъан 12 адамгъа барынъыз бутюн миллетлерге Инджильни такъдим этинъиз, деди.

Севимли балалар! Инджиль – хайырлы сёзлер манасындадыр. Вазифе алгъанлар шу хайырлы сёзлерни инсанларгъа еткизмеге тырыштылар.

Севимли балалар! Инджиль ибранийдже (къадимий еудийдже) язылгъан эди. Юнанджагъа терджиме этильген сонъ, асыл ортадан гъайып олгъан. Эллерде долашкъан Инджиллер Азрет-и Исагъа назиль олгъан акъыкый Инджиль дегильдир.

Севимли балалар! Еудийлер Иса алейхисселямны ольдюрмекни тюшюндицер. Аллах Таала Иса алейхисселямны кокке котерди. Оны якъаламакъ ичюн кельген, Азрет-и Исагъа бенъзеген Шемун Иуда 30 кумюш эсабына Исаны тутып турмакъны ишандырған. Кельгенлер Шемун Иуданы Иса беллеп, оны хачкъа керип, мыхлагъанлар.

Севгили балалар Христианлар хачкъа керилген Иса алейхисселям олгъаныны сёйлеселер де, Къур'ан-ы Керимде Ниса суресининъ 157-нджи ает-и керимесинде:

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ

«ВЕ КЪАВЛИХИМИННАА КЪАТЕЛЬНЕЛЬ МЕСИИХА ИИСЕБНЕ МЕРЬЕМЕ РАСУУЛАЛЛААХИ ВЕМАА КЪАТЕЛУУХУ ВЕМАА САЛЕБУУХУ ВЕЛЯАКИН ШУББИХЕ ЛЕХУМ»

«Аллаһнынъ пейгъамбери олгъан Мерьем огълу Иса Месихни ольдюрдик», деген сёзлери себебинден биз оларны лянетледик. Албуки, олар оны не ольдюрдилер, не де астылар. Факъат оларгъа шай корюнди».

Севимли балалар! Азрет-и Иса къатль этильмеди. Дженабы Хакъ оны еудийлернинъ шерринден къуртарып семагъа котерди.

Севимли балалар! Азрет-и Исадан сонъ онынъ якъынлары Инджильни гизлиден нешир этип башладылар. Бу гизли нешир халкънынъ энъ зияде зайыфларгъа яни факъырларгъа ола эди.

Севимли балалар! Булар бир-бирине ярдым ичюн, дуа ичюн топлангъан ерлерине Эглис – топлашув манасында кильсе денильди. Христианлар та Константин девирине къадар гизли топлашувлар девам этти. Император Константин Азрет-и Исадан сонъ 310-нджы йылы христиан динини къабул этти.

Севимли балалар! О замангъа къадар бир-бирине бенъзекеген 64 Инджильден 4-и къабул этилерек, 60 данеси якъылды.

Севимли балалар! Коресинъиз ки, Азрет-и Исагъа бир Инджиль эндирильгени алда, сонъундан 64-ке чыкъкъан. Шубесиз, бу ал китапнынъ денъиштирильгенини косътере.

Севимли балалар! Христиан денильмесининъ себеби, христианлар Иса алейхисселямгъа Христос дегенлериндендир.

Севимли балалар! Насраний денильмеси исе Азрет-и Исанынъ «Насыра» къасабасында догъгъаныны бильдире.

Севимли балалар! Иса алейхисселям кетирген Инджиль денъиштирильгенинген Аллаһ Азрет-и Мухаммед алейхисселямгъа Къур’ан-ы Керимни эндирген, онынъле бутюн акъыкъатны бизге бильдирген.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Иса алейхисселям акъкъында 44 ает-и керимеде бильги бар.

Севимли балалар! Азрет-и Исанынъ анасы Меръем акъкъында Меръем суреси назиль олгъан. Анда Азрет-и Меръем ве Иса акъкъында бутюн акъикъятлар берильди.

МУХАММЕД АЛЕЙХИССЕЛЯМ

Севимли балалар! Пейгъамберимиз Мухаммед алейхисселям Азрет-и Исадан 570 йыл сонъ Мекке-де бени Хашим мааллесинде дюньягъа кельген.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ келюви Ре-биуль эввель айынынъ 12-си базарэртеси куню сабагъа якъындыр. Бугуньки айларымыздан апрель айынынъ 22-сине догъру келе.

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ ба-басы Абдуллах, анасы да Эминедир.

Бабасы Абдуллах Эминеге эвленген сонъ, тид-жаретке Суриеге кете. Къайткъанда Мединеде 22 яшларында вефат эте.

Севимли балалар! О вакъыт Пейгъамберимиз даа догъмагъан, анасынынъ къурсагъында алты айлыкъ хамиле эди. Бабасы Абдуллахтан бир къач деве, бир де Умму Эймен адлы хызметчи къадын къалгъан.

Севимли балалар! Ресулуллах догъгъанда энди оксюз олып догъды.

Севимли балалар! Анасы Эмине Пейгъамберимиз догъмадан эвель бир тюш коръди. Тюшюнде онъа: **«Эй, Эмине, сен аджайип бир огълангъа юклюсинъ. Догъгъанда адыны Мухаммед къой»**, денильди.

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ догъув вакътында къулагъына бир сес кельди. Азрет-и Эмине къоркъып, асабийлешти. Титреп башлады. Бир-

ден эвнинъ ичи нургъа толды. Акъкъу шеклинде бир мелек келип, онынъ аркъасыны сыйпады. Шу анъ пек сувсагъан Азрет-и Эминеге бир мешребе ичинде сют киби беяз, балдан татлы шербет берди.

Бу анъде Азрет-и Эмине Азрет-и Мухаммед саллаллаху алейхи vessеллемни догъурды.

Азрет-и Эминенинъ ятагъы этрафында узун бойлу гузель мелеклер долашып, огълунынъ дюньягъа келювинен хайырладылар.

Севимли балалар! Азрет-и Эминенинъ козюн-ден перделер чекилип, о эр ерни корьген, сагъ тарафындан нур фышкъыртып бир сес оны куньдогъугъа, кунъ батыгъа алып кетильгенни бильдирген эди.

Севимли балалар! Онынъ догъугъа, батыгъа алып кетилюви онынъ динининъ эр тарафкъа яйыладжагъынынъ, бутюн инсанлыккъа ёлланылгъанынынъ беяныдыр.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз бутюн инсанларгъа ёлланылгъан.

Севимли балалар! Эр бир пейгъамбер бир миллетке ёлланылгъан олса, Пейгъамберимиз бутюн инсанларгъа ёлланылгъан, догъу ве баты дюньясына хытап эткен.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимнинъ Себе' суресининъ 28-нджи ает-и керимесинде:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ ۚ

**«ВЕМАА ЭРСЕЛНААКЕ ИЛЛЯА КААФФЕ-
ТЕНЛИННААСИ»**

«Биз сени бутюн инсанларгъа ёлладыкъ», деп буюрыла.

Севимли балалар! Корюле ки, Пейгъамберимиз бутюн инсанларгъа ёлланылгъан.

Пейгъамберимиз бир мубарек сёзюнде буны бильдиререк: **«Менден эвель эр пейгъамбер бир къавмгъа ёлланылгъан, мен исе бутюн дюньягъа ёлланылдым»**, дегенлер.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз догъар-догъмаз мелеклер оны алып, дюньянынъ эр тарафыны долаштылар, бутюн алемни мужделедилер.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз догъгъанда суннетли, кобеги кесильген алда догъгъан. Мубарек эки омузынынъ арасында бир мууръ бар эди.

Бу мууръде пейгъамберимиз ичюн: **«Я, Мухаммед, сени мужделеймиз. Ич бир кимсе сенинъ юксеклигинъе котерильмез. Сен пейгъамберлернинъ энъ джесуры ве сонъкисидирсинъ. Къайда барсанъ да, нусретке (гъалебеге) иришеджек-синъ»**, денильген эди.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз догъгъанда дюнья узеринде бир чокъ буюк адиселер юзь берди. Бу вакъиалар дюньянынъ башкъа бир алемге киргенини мужделеген муджизелер эди.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз догъгъан гедже къартбабасы Абдулмутталиб бир тюш коръ-

ди. Тюшюнде элинден безз бир зынджыр чыкъкъан. Бунунъ бир уджу кокке, бир уджу ерге, бири догъугъа ве 4-нджиси де батыгъа догъру узангъан. Бирден зынджыр бир терекке чевириле. Терекнинъ алтында эки къарт аякъта тура экенлер, оларнынъ ким олгъанларыны сорагъанда, бириси Нух, бири-си де Ибрахим олгъаныны сёйледилер, сонъра Абдулмутталибге меним эджадымдан санъа къадар кельди, сен оны къорчала, о яшайджакъ несиль, даллы-бутакълыджакъ, дедилер.

Севимли балалар! Къартбабасы о заманки тюш табир эткенлерден сорады. Олар: **«Эй, Абдулмутталиб! Сенинъ эджадынъ Ибрахим ве Нухкъа барып таяна. Сенинъ несилиньден бир бала келеджек, о бала бутюн дюньяны шад эйлейджек, несиль-несиль бутюн дюньягъа дагъыладжакъ»**, дедилер.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз Ибрахим алейхисселямнынъ огълу Исмаил алейхисселямнынъ 40-нджы тиз торунларындыр. Ибрахим алейхисселям да Нух алейхисселямнынъ зурриетинден ола. Бу тюш айны бильдирильген. Азрет-и Нух, Азрет-и Ибрахим киби Аллахнынъ бирлигини бильдиререк, бутюн дюньягъа тевхид нурыннъ сачыладжагъы тюшюнде косътерильген.

Севимли балалар! Азрет-и Эмине пейгъамберимизни догъургъанда бир булут пейда олып, ичинде инсан сеси, ат кишнемеси, къанат къакъ-

ылмасы эшитильди. Бу булут баланы ортыти. Бу анда бир нида кельди: **«Мухаммедни дюньянынъ эр тарафына алып барынъ, эр шей оны танысынъ».**

Севимли балалар! Дигер бир риваетте Азрет-и Мухаммед догъгъанда магъриб ве мешрикъны айдынлаткъан бир нур пейда олды, деген.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ манълайында парлагъан бир нур вуджуткъа кельген ки, бу нур бутюн пейгъамберлерден кельген бир нурдыр. Ресулуллах алемге кельгенде Иранда Сава голю чёккен, Къысранынъ 300 йыл эвель яптыргъан сарайнынъ 14 диреги йыкъылгъан. Иран падишасы Къысра да къоркъунчлы бир тюшюнде арап ат ве девелерининъ Дижле дерьясыны кечерек, Ирангъа киргенини корьген.

Севимли балалар! Бу тюш айны чыкъкъан, Сава голю киби Ираннынъ куфюр, путперестлиги, атешперестлиги, Ислямиетнинъ даркъалмасы иле йыкъылгъан, Ирандаки йылларджа янгъан атеши шу куню сёнген, Ислямнынъ анда яйыладжагъыны мужделеген.

Севимли балалар! Сарайнынъ 14 диреги йыкъылмасы да 14 Иран укюмдарларындан сонъ Ислямиет мында даркъалгъан.

Севимли балалар! Аналары Азрет-и Эмине Пейгъамберимизни 7 кунъ эмиздирген. Сютю етишмегенинден, Сувейбе адлы бир къадын эмиздирди.

Сонъра Сад къабилесинден Хариснинъ къызы Алиме онынъ сют анасы оларакъ озъ мемлекетине алып кетти.

Севимли балалар! Пейгъамберимизни сабийлигинде мемлекетине алып кеткен Алиме чокъ берекетлерге наиль олды. Нидже эйиликлерге иришти. Азрет-и Алиме Пейгъамберимизни эмизиркен, озюнинъ нур ичине гъаркъ олгъаныны ве яткъан одасынынъ ичи гузель къокъулар къаплагъаныны дуя эди.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз 2 яшына киргенде сюттен кесильди. Баланы анасы Эминеге къайтардылар.

Севимли балалар! О вакъытларда Мекке пек сыджакъ, веба хасталыгъындан къоркъула эди. Текрар сют анасынынъ журтуна алып кеткенлер ве о, 4 яшына къадар анда къалгъан.

Севимли балалар! Пейгъамбер 4 яшында экенде, сют къардашы Шейманен къыргъа чыкъкъанлар. Сют анасы **«Бу сыджакъта чыкъманъыз»**, деди. Шейма: **«Къоркъма, ана, бир булут келе, оны къорчалай»**, деди.

Бир кунъ къоюнларыны отлаткъанларында къуш шекилинде 2 мелек кельди. Бириси дигеринден: **«Бу – омы?»**, деп сорады. Экинджиси **«Эбет»**, деди. Тюштилер. Пейгъамбернинъ юрегини ярдылар, ичинден уюгъан къан парчасыны чыкъарып, оны сув ве буз иле чайкъадылар, илядж сепип, кене кокюсини къапаттылар.

Севимли балалар! Иште бу мешур Шерхи садир денильген Аллах тарафындан Пейгъамбернинъ кокюсини феналыкътан темизлеп иман иле толдурылма адисесидир.

Бу Шерхи садир адисеси Пейгъамберимизнинъ 4 яшында юзь берди.

Севимли балалар! Сют анасы Ресулуллахны аман Меккеге алып барып, анасына теслим этти.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз 6 яшына киргенде анасы вефат этти. Олюминден эвель 6 яшындаки огълуна шуларны сёйледи: «Огълум. Эр тири оледжек, эр янъы шей эскиреджек. Иште, мен олем. Не бахытлы инсаным ки, сен киби бир эвлятны къалдырмакътам».

Севимли балалар! Азрет-и Эмине милядий 576 сенеси вефат этти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимнинъ Духа суресининъ 6-нджы ает-икеримесинде:

الَّذِي جَدَّدَكَ بِتِيمَا فَاوًى ۝٦

«ӘЛЕМЙЕДЖИДКЕ ЙЕТИИМЕН ФЕААВАА»

«О сени оксюз алында тапып, озюне сыгъындырмадымы?!» дениле.

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ анасы вефат эткен сонъ, милядий 579 сенесине къадар къартбабасы Абдулмутталибнинъ янында яшады.

Севимли балалар! О йылларда Меккеде муд-
хиш бир къытлыкъ укюм сюре, ич бир ягъмур
ягъмай эди. Къартбабасы Абдулмутталиб онда
корьген аджайип аляметлер, оны къолундан ту-
тып, Кя'беге алып барып, элини котерип: **«Я Раб-
би, бу балаланынъ акъкъы ичюн бизге ягъмур
бер»**, деп дуа эте, халкъ да дуада иштирак эте.

Севимли балалар! Аллаһ Таала деръал мекке-
лилерге бол ягъмур багъышлады.

Бу вакъиа акъкъында эмджеси Эбуталипнинъ
элимизде булунгъан языларында шойле дениль-
мекте: «Мухаммед саллаллаху алейхис vessеллем
ойле бир кимсе ки, онынъ парлакъ, мукъаддес юзю
урьметине Аллаһтан ягъмур истенилир. Аллаһ да
бол ягъмур ихсан этер».

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ къарт-
бабасы 579 сенеси 82 яшында вефат этти. Вефат эт-
кенде озь балаларына Пейгъамберимизни косъте-
рип, оны эпинъызге эманет этем, эпинъыз тербие-
сине дикъкъат этинъ, деген. Баланынъ эмджелерин-
ден ангисини сайлайджагъыны озюне авале этти.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз чапып Эбу-
талип эмджесини къучакълады. Къартбабасы буны
корип кульди. Огълу Эбуталипке козьяшы тѳкерек:
**«Эй, Эбуталип! Бу бала ана-баба шефкъатыны корь-
меди, онъа мерхаметли ол»**, деди ве ольди. Пейгъам-
беримиз кучюк яшларында экенде онынъ дженазе-
синде иштирак этти, мезарлыккъа алып барды.

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ эмджеси Эбуталипнинъ янында милядий 579-дан 595 сенесине къадар яшады.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз 12 яшында экенде, эмджеси тиджаретке Шамгъа кете эди. Онъа **«Эй, эмдже, мени мында кимге къалдырып кетесинъ? Меним не анам бар, не де бабам»**, деген эди. Эмджеси бу сёзлерден пек кедерленди, козьаш тёкти. Оны да озюнен берабер алып, Шамгъа догъру кеттилер.

Севимли балалар! Шам ёлунда Басра коюнинъ 6 миль месафесинде бир ерде токътадылар.

Мында Абдулгъайс денильген бир ибадетхане олып, Бахира адлы мешур бир рахип булуна эди. Бу рахип бутюн китапларны окъугъан, келеджек Пейгъамбернинъ бутюн аляметлерини биле эди.

Севимли балалар! Он эки яшындаки Пейгъамберимизни коръди, келеджек Пейгъамбернинъ аляметлерини онда коръгенинен, Эбуталип эмджесине: **«Эй, Эбуталип! Бу бала келеджеги бекленильген, китапта аляметлери язылгъан бир Пейгъамбер олса керек. Сакъын буны Шамгъа алып барманъ. Андаки Шам еудийлери онынъ аляметлерини билирлер, онъа яманлыкъ япарлар. Малыңызны мында сатынъ»**, деди. Эбуталип малларыны шу ерде сатаракъ къайттылар.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз кучюклигинде биле путларгъа табынмагъан. Эмджеси

Эбуталип бир кунъ Къурейшлилер табынгъан буюк бир путкъа табынмагъа зорлады.

Кучюк яшындаки Мухаммед алейхисселям: **«Асла табынмам»**, деди.

Эмджеси бунъа пек къызды, онъа о кунгге къадар япмагъан серт муамеледе булунса да, Пейгъамберимиз кене де **«Мен путларгъа табынмам»** демектен къайтмады.

Эмджеси Эбуталип, мен путлардан санъа бир зарар кельмесинден къоркъам, деди.

Севимли балалар! Риваетлерге коре, мелеклер козьлерине корюнере, сакъын онъа якъынлашма, дегенлерини эшитти. Путларгъа якъынлашып, ибадет этмеди.

Севимли балалар! Кене шу йылларда Меккеде къытлыкъ олды, ягъмур ягъмады, эр кес ягъмур сорап, путларгъа чаптылар, кене бир тамчы ягъмур ягъмады. Ниает эмджеси Эбуталип кучюк Мухаммеднинъ элинден тутып, Кя'-беге алып барды. Эллер семагъа ачылды. Кучюк Мухаммед пармагъыны семагъа ишарет этер-этмез кок булутларнен къапланды, кок гурюльтисинен ягъмурлар башланды.

Эмджеси Эбуталип севинч козяшларынен буны бир шиир оларакъ язды. Онынъ нурлы юзюнинъ урьметине ягъмурлар ягъа, деди.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ бутюн генчлик омюри тер-темиз кечкен.

Севимли балалар! Ресулуллах 16 яшында Фудждар дженкине иштирак эткен.

Севимли балалар! Ислямиеттен эвель Араби-станда арды узюльмеден дженклер ола эди. Иште булардан бири де Фудждар дженкидир ки, 9 сене девам эткен. Ресулуллах бу дженкте душман тарафындан атылгъан окъларны эмджесине топлап берген, сия кюлланмагъан.

Севимли балалар! Ресулуллах миляднынъ 587 сенеси 17 яшларында экенде, эмджелери Аббас ве Зубеирлернен Йемен тарафкъа тиджарет сеферине де баргъан.

Севимли балалар! Миляднынъ 590 сенеси 20 яшында экенде, Меккеде дагълы Джияднынъ артында эмджеси Эбу Талипнинъ кююн-эчкилерини бакъкъан.

Севимли балалар! О заманларда Мекке генчлери адети узьре даима Мекке дживарында кююн-эчкилерни отлаткъанлар. Пейгъамберимиз де шу яшларда кююн бакъкъан.

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз миляднынъ 592 сенесинде 22 яшларында Хилфульфул адлы яни фадыллар емининде иштирак эткен.

Бу емин Меккеде дёрт къабиле зулумлыкъ, феналыкъкъа ер къалдырмамакъ ичюн бунъа къаршы куреш огърунда шойле емин эткенлер. Пейгъамберимиз де феналыкънен курешке топлангъан джемиетте иштирак эткен.

Севимли балалар! Залымларгъа къаршы къоймакъ ичюн япылгъан бу тедбир сонъра Ресулуллахкъа арз этильгенде, бугунь олса кене иштирак этерим, деген.

Севимли балалар! Пейгъамберимизге Мекке халкъы даима **«Мухаммедуль Эмин»** дей эдилер. Онынънен тиджарет япмакъ ичюн бутюн парала-рыны онъа теслим этмеге истей эдилер.

Севимли балалар! Хатидже адлы зенгин бир къадын онъа сермия берип, Майсара адлы къулынен берабер Шам тарафкъа ёллагъан. Шам ёлунда Бахиранынъ булунгъан Басра шеэринен бардылар, о заман Бахира ольген, Настура адлы бир рахип онынъ ерине кечкен.

О, да Пейгъамберни корип, Майсарагъа: **«Я, Майсара! Азрет-и Иса хабер берген, мужделеген сонъки пейгъамбер будыр. Шамгъа барманъыз, мында алыш-вериш япып, артынъызгъа къайтынъыз»**, деди.

Шу вакъытта Майсаранен Шам тиджаретине ёллагъан Хатидже бир тюш корьди. Тюшюни эмджесининъ огълуна сёйледи. Эмджесининъ огълу, сен ахыр заманда келеджеги мужделенген Пейгъамбернинъ къадыны оладжакъсынъ, деген эди.

Севимли балалар! Сонъра Азрет-и Хатидже Пейгъамберимизнен эвленди, о вакъытта Пейгъамберимиз 24 яшында, Азрет-и Хатидже де 40 яшында эди.

Севимли балалар! Шу заманларда Къурейшлилер Кя'бени янъыдан яптылар. Хаджеруль Эсвед денильген ташны ерине къоймакъ ичюн къабилелер биз къояджакъмыз, дие къавгъа этмеге башладылар. Ниает къылычнен даваны токътатып, Эмин дие адландыргъан Пейгъамберимизни къоймасына, укъом этмесине разы олдылар.

Пейгъамберимиз Хаджеруль Эсвед ташыны бир безге къойып, бутюн къабилелернинъ буюклерине шу безнинъ кенарыны туттырып котертти. Ве озь эллеринен де Хаджеруль Эсведни ерине къойды. Къурейшлилер пек мемнюн олдулар, къавгъа тынч-сакин аль этильди.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз о вакъытта 35 яшында эди.

Севимли балалар! О вакъытларда Меккенинъ янында йылда бир кере Суку Укказ ярмалыгъы къурула эди. Анда бутюн этрафтан арапларнынъ шаирлери келир, хатиплери сёз сёйлер эдилер.

Пейгъамберимиз де о ерге баргъан, Къусибни Саиде адлы бирисининъ ахыр заманда пейгъамбер келеджегини бильдирген сёзлерини динълеген эди.

Севимли балалар! О, адам бойле деген: «Эй, инсанлар, Аллаһнынъ янында бир дин бар. Шимди булунгъанымыздан даа усьтюдир. Ве Аллаһнынъ келеджек бир Пейгъамбери бар ки, келювине пек аз къалды. Кольгеси башымызнынъ

узереине кельди. Онъа иман этеджеклер не бахытлылар ве оны инкяр эткенлерге языкълар олсун!»

Севимли балалар! Аллахкъа хамд олсун ки, бизлер онъа инандыкъ, иман эттик ве бу юдже девлетке ириштик.

РЕСУЛУЛЛАХЪА ХИРА ДАГЪЫНДА ВАХИИ ИЛЯХИЙ ОЛУВЫ

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз 40 яшларына кельгенде, Меккенинъ янындаки Хира дагъына барыр, анда тенхалыкъта отуыр эди.

Севимли балалар! Бу чекилюв эр йыл бир айдан эксик олмаз эди. Ашайджагъыны озюнөн алып барыр, ашайты биткенде барып эвинден алыр эди. Пейгъамберимиз эсасен зейтун, зейтун ягъы ве пексимет (къурутылгъан отъмек) ашар эди.

Севимли балалар! Бу Хира дагъы Меккенинъ 5 километр огюнде, 500 метр юксеклигинде кучюк бир тепе эди. Этрафы чалылар, ташларнен толугъа бир ер эди. Кунешнинъ якъыджи нурлары алтынды тимтик тургъан бу кучюк тепенинъ ичинде севгили Пейгъамберимиз бир ай ибадет этер эди.

Севимли балалар! Меккелилер онъа Мухаммед Раббисине ашыкъ олгъан, дер эдилер.

Севимли балалар! Милядий 610 сенеси рамазаны шерифнинъ 17-си, базарэртеси куню Пейгъамберимиз бу Хира дагъында ибадет эткенде, бир нур оны къаплады, сонъ Джебраил алейхисселям кельди, онъа мен Джебраилим, сен де Аллаһнынъ Ресулысынъ, деди.

Къур'ан-ы Керимнинъ Алякъ суресининъ 1-нджи аетинде:

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ①

**«ИКЪРА ' БИСМИ РАББИ КЕЛЛЕЗИИ ХА-
ЛАКЪА»**

**«Сени яраткъан Аллахнынъ ады иле окъу»,
дие хытап этти.**

Севимли балалар! Беш ает назиль олды. Ает-и ке-
римелер ильк вахийнинъ руху окъумакъ олувыдыр.

Бу ает-и керимелерде яни Алякъ суреси-
нинъ 1, 2, 5-нджи ает-и керимелеринде бойле
денильген:

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ① خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ①

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ①

**«ИКЪРА БИСМИ РАББИКЕЛЛЕЗИИ ХА-
ЛАКЪА * ХАЛАКЪАЛ ИНСААНЕ МИН
АЛАКЪИН * АЛЛЕМЕЛЬ ИНСААНЕ МААЛЕМ
ЙА'ЛЕМ»**

**«Эй, Мухаммед бутюн мевджудатны яраткъ-
ан, инсанны уюшкъан къандан яраткъан Рабби-
нинъ адынен (яни «Бисмилля»нен) окъу. Окъу!
Раббинъ инсанлыккъа къалемни яни язувны
огреткен буюк керем саибидир. О, инсангъа
онынъ бильмеген шейлерини огретти».**

Севимли балалар! Ресулуллахкъа ильк вахий «Окъу» олмакънен инсан оны яраткъан Раббисини биледжек, онынъ адына таянып-ишанып эр шейнинъ асылыны огренджек, окъуйджакъ. Бутюн инсанларны къан тамчысындан яраткъан, бильмегенлерини бильдирген Одыр.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз эвине къайткъан, шиддетли бир къоркъу ичинде Азрет-и Хатиджеге «**Мени орьтюнь, мени орьтюнь**», деген. Сонъра къобада олгъан вакъианы онъа сёйлеген, о да о заманнынъ алимлеринден эмджесининъ огълу Невфельге бильдире. Невфель буны эшиткенинен, Аллаһкъа емин этерек, о Азрет-и Мусагъа кельген намусу экбер Джибрилдир, деген ве онынъ пейгъамберлигине инангъан.

Севимли балалар! 613 тарихында да Джебраил кельди ве Ресулуллах эфендимиз юкълагъанда Муддесир суресининъ 1, 2, 3-нджи ает-и керимелеринен онъа вахий олунды:

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۝ قُمْ فَأَنْذِرْ ۝ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ۝

«ЙАА ЭЙЙЮХЕЛЬ МУДДЕССИРУУ * КЪУМ ФЕ ЭНЗИР * ВЕ РАББЕКЕ ФЕКЕББИР»

«Эй, орьтюге бурюнген (Мухаммед)! Тур, инсанларны тенбиеле. Ялынъыз Раббинъни юджельт». Бу ает-и кериме назиль олунгъанда гедженинъ ярысы эди.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз бир кунъ гедже юкъялагъанда **«Эй, орьтюге бурюнген! Тур, къавмыньны Аллаһнынъ азабындан къоркъуз»** ает-и керимеси назиль олды. Ресулуллах аман титрей-титрей тургъан, Азрет-и Хатидже валидемиз де тургъан. Ресулуллах не ичюн юкъялап раатланмагъаныны сорагъанда, онъа назиль олгъан ает-и керимени бильдирген ве бунъа ким инаныр, деген. Азрет-и Хатидже валидемиз Ресулуллахны яхшы бильгенинден аман, мен инанырым, деп джевап берген.

Пейгъамбер эфендимиз аман Аллаһнынъ бирлигини онъа телькъин эткен.

Севимли балалар! Бойлеликнен ильк иман эткен Азрет-и Хатидже валидемиз олды. Сонъра Ресулуллахкъа Шуара суресининъ 214-нджи аети назиль олды:

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾

«ВЕ ЭНЗИР АШЫИРАТЕКЕЛЬ АКЪРАБИИНЕ»

«Якъын сой-акърабаларынъны да Аллаһнынъ азабындан къоркъуз».

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз аман акърабаларыны, сой-сопларыны Меккедеки Сафа тепелигининъ янына топлап, оларгъа: «Эй, акърабаларым! Сизге шу дагънынъ артын-

дан душман атлыларынынъ келеяткъаны акъкъында хабер этсем, инанырсынъызмы?» деди. Акърабалары да: «Эбет, сёзюнье инанамыз. Чюнки сен ялан сёйлемезсинъ, дюньяда ялан сёйлемеген тек бир инсансынъ», дедилер.

Ресулуллах: «Манъа инаныр экенсиз, мен сизлерни Аллаһнынъ бирлигине, Онъа ибадет этмеге давет этем. Сизни келеяткъан къыямет куню дешетининъ азабындан къоркъузам», деди.

Севимли балалар! О вакъыткъа къадар Кя'бедеки 360 путкъа табынгъан, оларгъа инангъанлар аман сёзлеринден къайттылар. Пейгъамберни мыскъыллап, инанмадылар.

Севимли балалар! О куню Пейгъамбернинъ янында булунгъан ялынъыз кучюк Али Ресулуллахкъа сарылып, мен инанам, дие козьяшыны тёкип агълагъан эди.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимизге Къур'ан-ы Керим 40 яшында ает-ает назиль олгъан, бу ает-и керимелернен о, инсанларны Аллаһнынъ бирлигине, Онъа ибадет, итикъад ёлларына давет эткен.

Севимли балалар! Бу аети керимелернинъ сайысы 6666-дыр.

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз 63 яшына къадар, 23 йыл девамында бу ает-и керимелер назиль олды, инсанларгъа ве джинлерге Пейгъамберлик япты.

Севимли балалар! Кетирген динине Ислям дини, бу динге киргенлерге де мусульман денильди.

Севимли балалар! Ислямиетке биринджи киргенлер, онынънен берабер энъ эвель намаз къылгъанлар Азрет-и Хатидже валидемир, Азрет-и Эбубекир ве Азрет-и Али олдылар. Ве кене де азатлы къулы Азрет-и Зейд де Пейгъамберимизге инангъан, озюни алмагъа Шамдан кельген бабасынен кетмейип, Ресулуллахнынъ янында къалгъанлар. Меккеде инангъанларнынъ сайысы 40-тан арткъанда мешур Азрет-и Умер де иман эткен.

Севимли балалар! Бу девирлерде Пейгъамберимиз чокъ акъаретленген, эзиет, джефа чеккен исе де, асла ёлундан къайтмагъан. Эмджеси Эбуталип оны ёлундан дёндирмеге тырышса да Пейгъамберимиз онъа къатиен: «Эй, эмдже! Сагъ элиме кунешни, сол элиме айны къойсалар, бу сыкълет алтында да эзиледжегимни бильсем, кене ёлундан къайтмам», деген. Эбуталип де: «Эй, кярдашымнынъ огълу! Не истесенъ сёйле, сенинънен бераберим», деген эди.

Ресулуллах эфендимизнинъ бу къарары мунафыкъларны титретти, Ислямиетнинъ кунъ-кунъден яйылмасы оларны къркъузгъан эди.

Севимли балалар! Аля оларнынъ путларгъа табынувларыны мен этюви себебинден оларны бир ерге топлады, мусульманларгъа эзиет, джефаны арттырды.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимизни ве онъа инангъанларны бир муддет бир мааллеге къой-ып, эр тюрлю алыш-вериштен, ашамакъ-ичмек берювден кестилер. Мусульман балаларынынъ ачлыкътан феръят, фигъанлары Мекке сокъакъларыны инълетсе де, оларгъа кимсе аш-сув бермей эди. Бу сыкъынтылар чекильмез бир алгъа кельди. Бир вакъыттан сонъра быракъылды.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимизге инанмагъан къафирлер фена сѣзлер сѣйлей, мыскъыллай ве меджнун дей эдилер.

Севимли балалар! Му'минлер бу эзиет, джефаларгъа къатланмайып, башкъа ерге кетмекни тюшюндилер. Бир къысмынынъ Хабешистангъа иджрет этювлерине изин берильди. Олар анда кеттилер. Мушриклер бундан къоркъып, анда кеткенлерни Хабеш къыралындан истедилер.

Къырал Неджаший иджрет эткенлернинъ башы Азрет-и Джаферни узурына чагъырды. Ондан пейгъамберлери акъкъында сорады. Азрет-и Джафер Къур'ан-ы Керимден Меръем суресини окъуды. Хабешистан къыралы буларны эшитерек, козьлери яшланды. Бу Азрет-и Исагъа назиль олгъан китапнынъ экиси де бир чыракънынъ нурыдыр дие, мусульманларны къорчалады, иман этти ве мушриклерге мусульманларны бермеди.

Севимли балалар! Меккеде къалгъан мусульманлар да пек сыкъынты ичинде яшай, мыскъыл-

акъаретлерге огъратыла, котеклене эдилер. Четтен кельген ич бир кимсе оларнынъ янына къоймай эдилер. Пейгъамбернинъ янына кирип-чыкъкъанларны къатты козь астына ала, сыкъыштыра эдилер. Бу къалабалыкъ, сыкъынты ичинде яшагъан Азрет-и Умер мусульман ола, Пейгъамберге келип, козьяшларыны тѣккен. Сонъ бутюн асхабларнен Кя'беге бардылар. Анда эки рекят намаз къылдылар, Аллахъа шукюрлер этип, эллерини семагъа ачтылар. Бу анъде Энфал суресининъ 64-нджи ает-и керимеси назиль олды:

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَسْبُكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

«ЙАА ЭЙЙОХЕННЕБИЙУ ХАСБУКЕЛЛААХУ ВЕ МЕНИТТЕБЕАКЕ МИНЕЛЬ МУ'МИНИНЕ»

«Эй, Пейгъамбер! Санъа ве санъа уйгъан му'минлерге Аллахнынъ озю естерлидир».

Севимли балалар! Бу ает-и кериме джумлемизнинъ юзюни кульдюрир. Чюнки, биз Эльхамдулилля онъа табынамыз.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимизге табий олгъанлар Шааб Эбуталип мааллесининъ къапылары кене ачылды, мусульманларнен кене алыш-вериш япыла башлады.

Севимли балалар! Бу девирлерде Пейгъамбернинъ эмджеси Эбуталип иман этмеден ольди. Ре-

сулуллахкъа иман эткен, онынъ ёлуна аятыны багъышлагъан къадыны Азрет-и Хатидже валидемиз де шу сене вефат этти.

Севимли балалар! О сенеге къайгъы сенеси дерлер. Чюнки, о сене Пейгъамбернинъ эмджеси Эбу-талип ольген сонъ, баш котермегенлер де баш котердилер, бирлешмеген мушриклер де Пейгъамберге къаршы бирлештилер. Пейгъамбернинъ ёлунда арекет эткен, эв ишлерини япкъан, онъа теселли берген Азрет-и Хатидже валидемиз де ольген эди. Пейгъамбернинъ балалары оксюз къалдылар.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ эмджеси ольгенинен, имансызлар текрар топланып эзиетлерини башладылар.

Севимли балалар! Эр Хадж мевсиминде дживардаки койлерден, къасабалардан, шеэрлерден инсанлар Меккеге келе эдилер. Ресулуллах эфендимиз де буларнен къонушмакъ, динни телькъин этмеге истей эди. Амма Къурейшлилер онъа ёл бермей, онъа кельгенлерни чешит сёзлернен ёлдан къайтармагъа арекет эте эдилер.

Севимли балалар! Зульмеджаз ярмалыгъында Ресулуллах инсанларгъа: «Эй, инсанлар! Аллах бирдир, Аллаһтан башкъа танъры ёкътыр десенъиз, къуртулышкъа ириширсинъиз», дегенинен, Эбу Лехеб(Абдулузза) адлы эмджеси де онъа инанманъ, дей, чиркин сёзлернен халкъны оны динълемектен чекиндире эди.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз оларгъа къаршы усанмадан чалыша эди.

Севимли балалар! Ресулуллах даима оны корьмеге кельгенлерге Къур'ан-ы Керимни окъуды, оларны Аллах ёлуна давет этти.

Севимли балалар! Пейгъамберликнинъ 11-нджи йылында Хазреч къабилесининден 70 адам келип, Пейгъамбер эфендимизни корьмек истеген. Меккенинъ тышында Акъабе деген ерде оларгъа Къур'ан-ы Керимни окъуп, оларны Хакъкъа давет этти.

Бу Хазреч къабилесининъ менсуплары аман иман эттилер. Бир-бирлерине бакъышты, козяшлары т кереке, деделеримизден эшиткен ахыр заманда келеджек Пейгъамберге къавуштыкъ, дие севиндилер.

Севимли балалар! Мединеден кельген Хазреч къабилесинден иман эткен ильк кимселер булар эдилер.

Булар аджылыкътан сонъ Мединеге чапа-чапа бардылар, анда Пейгъамберни макътадылар, онынъ динини яймагъа огъраштылар.

Севимли балалар! Келеджек сене кене Мединеден бир чокъ кимселерни алып Пейгъамбернинъ узурьна кетирдилер. Кене Акъабеде Пейгъамберге инангъанлар иман этип, Аллахкъа шукур этип, козяш т ктилер.

Севимли балалар! Бойлеликнен, мединелилернинъ бир чокъу мусульман олгъан, Медине ичин-

де намаз кыылгъанлар, бир олгъан Аллаһны бильгенлер чокълашкъан.

Меккедеки кяфирлер бир тарафтан эзиет эте, бир тарафтан да Ресулуллахтан муджизе истей эдилер. Олар айны экиге айырса, иман этеджеклерини бильдире эдилер.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз де оларны бир ерге топлап, бир ишаретнен айны экиге айырды. Джумлеси буны корьдилер, амма бунъа да тылсым дие инанмадылар.

Севимли балалар! Ресулуллахтан не къадар муджизе корьселер де, къальплерининъ кёрлыгъындан инанмай эдилер, онъа азап, джефа кетирмектен чекинмей эдилер.

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз Исламиет теблигъынынъ 12-нджи йылында Мирадж вакъиасы юзь берди.

Севимли балалар! Джебраил Аллаһнынъ эмиринен Ресулуллахны бир гедже Кя'беден дженнет атларынынъ бирисине миндирип, Месджиди Акъсагъа алып барды. Анда эки рекят намаз кыылгъан сонъ, андан семагъа котерилип, коктеки дженнет ве джеэннемдеки бутюн шейлер косътерильди ве Аллаһнынъ джемалы иляхиесине къавушты.

Севимли балалар! Беш вакъыт намаз бу мираджа мусульманларгъа фарз олды.

Севимли балалар! Бу Мирадж адисесини Ресулуллах эфендимиз кяфирлерге сёйлегенде олар

инанмадылар. **«Буны онъа инангъан Эбубекирге сёйлейик, о, инаныр экенми?»** деп, азрети Эбубекирге айттылар.

О да буны Пейгъамбер сёйлеген олса, догърудыр, чюнки ондан ялан чыкъмаз, мен инандым, деди. Ресулуллах буны эшиткенинен онъа Сыдыкъ деди.

Севимли балалар! Бутюн асхаб Мираджны эшитип севиндилер. Ресулуллах эфендимизни хайырладылар. Инанмагъан мунафыкълар исе, Ресулуллах эфендимизге эгер о, Месджиди Акъсагъа баргъан олса, биз о ерни пек яхшы билемиз, сойраджакъ шейлеримиз бар, дедилер. Пейгъамбер эфендимиз, буюрынъыз, джевабынъызны берейим, деди. Ве не сорасалар да эписине бирер-бирер джевап берди.

Севимли балалар! Амма олар кене инатлыкъларына барып, Пейгъамбер эфендимизге инанмадылар. Эбу Джехильнинъ адамлары Ислямиетнинъ къуветленмесинден, чокълашмасындан къоркътылар. Мухаммед эп къуветлеше, эр тараф онъа инанып башлады, бу исе телюкелидир, дие оны ольдюрейик де, телюкенинъ огюни алайыкъ, дедилер.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимизнинъ эвини сарып алдылар. Джебрал алейхисселям исе Ресулуллахкъа хабер берди. Пейгъамбер эфендимиз Азрет-и Алини озъ тёшегине яткъызып, озю Ясин шерифни окъуй-окъуй эвинден чыккыты. 9-нджи ает-и керимеде бойле дениле:

سَدَا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ
لَا يُضِرُّونَ ⑨

**«СЕДДЕН ВЕ МИН ХАЛФИХИМ СЕДДЕН
ФЕ ЭГЪШЕЙНААХУМ ФЕХУМЛАА ЙУБ-
СИРУУНЕ»**

**«Оглерине ве аркъаларына сед чеккенмиз,
козьлерини къапаттыкъ ве артыкъ хакъны корь-
мезлер»** келимеси иле ерден бир авуч топракъ
алып узерлерине септи. Араларындан кечип кет-
ти. Азрет-и Эбубекирнинъ эвине кирип, оны алды
ве догъру Мединеге кетти.

Севимли балалар! О куню Ресулуллах эфенди-
мизнинъ инсанларны Хакъкъа давет эткенининъ
14-нджи йылы, Ребиуль эвель айынынъ базарэр-
теси куню эди.

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз Азрет-
и Эбубекирнен экиси яян дагълы Севр адлы къо-
багъа бардылар. Анда бир къач кунь къалдылар.
Кяфирлер Пейгъамбернинъ кеткенини анълап, эр
тарафкъа адамлар ёллап, оны араштырдылар.

Севимли балалар! Кяфирлер бу магъаранынъ
къапусына къадар кельгенлеринде, Аллах Таала
къобанынъ къапусыны орюмчек агъларынен орь-
дюрген, гогерджинлер юва япкъанлар. Ресулуллах-
нынъ излерини корьгенлер, оны такъип эткенлер

къобагъа къадар кельселер де, къапунынъ орюм-чек агъларынен орюли олгъаныны корип, анда киргенине инанмагъанлар. Пейгъамбернен Азрет-и Эбубекир исе ичерицен оларны коре эдилер.

Азрет-и Эбубекир къоркъкъан, Пейгъамбер эфендимиз де, къоркъма, Аллаһ бизнен берабер-дир, дие тынчландыргъан.

Кяфирлер къобанынъ къапусы янында бираз мунакъаша эткен сонъ дагъылдылар.

Севимли балалар! Эртеси куню Меккеден кетирген эки девеге минип, Мединеи муневвереге догъру юрьдилер.

Пейгъамбер эфендимизден эвель Мединеи муневвереге мусульманларнынъ чокъусы кельген эди.

Мединеи муневверенинъ огюндеки Къуба коюнде оны беклей эдилер.

Севимли балалар! Ресулуллах Къуба коюнден Мединеге иджрет эткен, иман эткенлер оны беклей эдилер. Саатлернен козьлери ёлда эди. Сыджакъ да баскъан эди. Сыджакътан талдагъа чекильген иман эхли онынъ асретинден янгъан къальплери буюк бир теляш, эеджаннен беклеген вакъытта дамынъ тёпесине чыкъкъан бир еудий Пейгъамбер ве Азрет-и Эбубекир без орьтюлерге бурюнип, девлер усьтюнде Къубагъа догъру келеяткъанларыны коръди. Талдада беклеген эхли имангъа: **«Эй, араб къавмы, кельмесини сабырсызлыкънен беклегенинъиз, иште кельмекте»**, дие багъырды.

Мусульманлар буюк бир эеджаннен, сединч козьашларынен талдадан чыкып, Пейгъамберни къаршыладылар.

Севимли балалар! О кунъ ребиуль эвельнинъ 12-си, базарэртеси эди. Селямлашкъан сонъ, эр кес хурма терегининъ талдасында отурдылар.

Севимли балалар! Ресулуллах Къубада учъ кунъ – салы, чаршенбе ве джума акъшамы кунъ-лери къалып, анда месджиди Къуба денильген месджидге ер азырладылар.

Севимли балалар! Илък месджид бу ердедир.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керим бу акъта баас этер экен, илък кунъден такъва (эйилик) эсасы узерине къурулгъан бир месджид, дие хабер бере.

Севимли балалар! Бир къач кунъ девамында Пейгъамберни пек чокъ адам келип зиярет эткен.

Севимли балалар! Ресулуллах джума куню кунеш нурларыны этрафкъа сачып башлагъанда, янында бир сиялы аркъадашынен Къубаны терк этип, Ясрибге яни бугунъки Мединеге догъру ёл алдылар.

Яры ёлгъа эткенлеринде уйле олгъан. Пейгъамбер де асхабы иле мында джума намазыны къылалар.

Севимли балалар! Илък джума намазы мында къылынды. Илък джума хутбеси мында окъулды. Ресулуллах эфендимиз хутбеден сонъ: «Эй инсанлар, сагълыгъынъызда ахиретинъиз ичюн азырлыкъ коринъ. Мухакъкъакъ билинъ ки, къыя-

мет кунюнде Аллаһнынъ узурьна терджимансыз, вастасыз баргъанынъызда Аллаһ санъа меним Эльчим келип, хабер этмедими? Мен санъа мал бердим, санъа эйилик ихсан эттим, озюнь ичюн не азырлыкъ корьдинъ, деп сораиджакъ, о вакъыт сагъынъызгъа, солунъызгъа бакъып, ич бир шей тапмадан, огюньизге бакъарсынъыз ве анда джеэннемден башкъа шей корьмейджексинъиз. Ойле экен, эр ким озюни ич олмадым яры хурма иле олса да, озюни атештен къорчалай биледжек бир хайыр ишлесин. Оны тапалмаса гузель бир сёзнен кендисини къуртарсын. Чюнки, эйилик 10 мислинден 100 мислине къадар мукъяфатланыр. Эпинъизге Аллаһнынъ селямы, рахмети олсун», деген эди.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ ильк джума намазы къылгъан ерге бугунъ «Месджид-и Джума» дениле.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз о хутбеден ве джума намазындан сонъ девесине минип асхабынен берабер Мединеге догъру кеттилер. Ёлда, койлерде оны бутюн инсанлар къаршылай, Пейгъамберни корип, айретнен бакъа эдилер.

Севимли балалар! Ниает Мединеге якъынлашкъанларында, мединелилер оны корьмек ичюн дамларнынъ усътлерине толуштылар.

Оны Мединенинъ сенийетуль веда денильген тёпелигинде корьген халкъ джошып: «Аллаһнынъ

Эльчиси Мухаммед Ресулуллах кельди» деп се-
винч иле кычыра эдилер.

Севимли балалар! Къадынлар да «**ТАЛААЛЬ
БЕДРИ АЛЕЙНАА, МИН СЕНИЙЕТИЛЬ ВЕ-
ДА'А, ВЕДЖЕБЕШУКРУ АЛЕЙНАА,
МААДЕАЛЛАНХУ ДААИ**» яни «Сенийетуль
веда денильген буюк тёпеликтен бизим узеримизге
ай догъды, биз де Аллаһкъа дуа этип, бу буюк ни-
мети ичюн шукюр этеджекмиз», дей эдилер.

Севимли балалар! Сенийетуль Веда тёпелиги
Мединенинъ къаршысындаки кучюк бир тёпелик-
тир. Мединеге кельген эр бир ёлджу андан келе ве
корюне. Пейгъамберимиз де андан корюнген.
Халкъ оны корьгенинен оны Бедир яни дагънынъ
кенарында догъгъан айгъа бенъзетип, бир-бирле-
рини хайырлагъан, Мединени иманлы бир орду
сарып алгъаны ичюн шукюр эткенлер.

Севимли балалар! Пейгъамбер Мединеге кирди.
Мединенинъ балачыкълары да къувана-къувана «**Биз
къараманлыкънен шурет къазангъан инсанлар-
нынъ кызларымыз. Азрет-и Мухаммед бизге къом-
шу оладжагъынен ифтихарланамыз**», дие кычы-
рыштылар. Пейгъамбер балаларгъа якъынлашып:
«Мени севесинъизми?», деп сорады. Балалар, юрек-
тен севемиз, дедилер. Пейгъамбер бу кучюк огълан-
кызларнынъ джевапларындан эеджанланып, мен де
сизлерни юректен севем, деди. Ресулуллах огте адым-
лар экен, мааллелерден балалар, эсирлер, мусульман-

лар чыккып: «Кель, Неби!» дедилер. Неби алейхиссе-
лямнынъ кельгенини мужделедилер.

Севимли балалар! Мединеде эр кес оны муса-
фир этмек ичюн эвине давет эте эди. Пейгъамбер
**«Девени озь алына ташланъ, о къайда барып
токътаса, иште анда мусафир олурым»**, деди.

Деве агъыр-агъыр юререк, Пейгъамбер месджид
япкъан ерге келип, чёкти. Бираздан сонъ турып, бир
къач адым даа юрьди, бугуньки Месджиди Небевий-
нинъ минбери тургъан ерге чёкерек, бойнуны узат-
ты ве багъырмагъа башлады. Пейгъамберимиз:
«Иншаллах, мензилимиз бу ердир», деп девесинден
тюшти. Мында кимнинъ эви энъ якъын, деп сорады.

Азрет-и Эййуп чапып кельди. **«Я, Ресулул-
лах! Меним эвим энъ якъын бу ерге, мусафи-
рим ол»**, деди.

Севимли балалар! Пейгъамбер месджид къу-
рулып биткенге къадар о эвде мусафир олды.

Севимли балалар! Пейгъамбер девенинъ ильк
чёккен ерге месджид ве озю ичюн бир одачыкъ
къурдырды.

Иджретининъ экинджи йылынынъ сефер ай-
ында месджид азыр олды ве Пейгъамбер озю ичюн
япылгъан бинагъа авушты. Софа асхабынынъ да
сыгъынмасы ичюн месджидден оларгъа бир къыс-
мы айырылды.

Севимли балалар! Месджид къурулгъанда Пей-
гъамбер эфендимиз де анда таш, тола ташыгъан ве

шу мубарек сѣзлерни сѣйлеген: «Раббимизнинъ янында энъ хайырлы, энъ пак, темиз олгъан юклер бу ташыгъан юклеримиз. Эй Аллаһым! Асыл савап ахирет савабыдыр, муаджиринъе сен мерхамет эйле».

Севимли балалар! Коресингъиз ки, Пейгъамбер эфендимиз энъ хайырлы ишлерде аркъадашларындан озюни айырмагъан, оларнен берабер чалыша эди.

Севимли балалар! Мединенинъ о кунъге къадар ады Ясриб эди. Пейгъамбер эфендимиз кельген сонъ, Мединетун Неби яни Небининъ шеэри ве я да Мединеи муневвере, Ресулуллахнынъ келювинен нурлангъан шеэр, денильди.

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ келюви Ислям тарихынынъ башлангъычы деп сайыла.

Севимли балалар! Мединеи муневвередде мусульманлар чокълашты, мушриклернен, къфирлерге къаршы дженк мында фарз олунды.

Севимли балалар! Бойлеликнен, Пейгъамбер эфендимиз чешит дженклерде иштирак этти. О, иштирак эткен дженклерге «гъазават» дениле.

Севимли балалар! Иштирак этмейип де, асхаптан бир затнынъ команданлыгъында ёлланылгъан харблерге «серие» дениле. Пейгъамбер иштирак эткен харблер булардыр.

Севимли балалар! 21 гъазават ве 50 серие олып кечкен.

Севимли балалар! Гъазаватларнынъ энъ мешурлары Бедир, Ухуд, Эндек ве Хайбердир.

БЕДИР ДЖЕНКИ

Севимли балалар! Иджретнинъ экинджи йылы – Рамазан шерифнинъ 17-нджи кунюдир. Бу вакъиа милядий 624 сенеси март айына догъру келе.

Севимли балалар! Бу дженки Медине янында-ки Бедир деген ерде олгъаны ичюн тарихке Бедир дженки оларакъ кирген.

Севимли балалар! Мусульманлар 310 адам, мусульманларны къырмакъ ичюн Меккеден кельген къафирлер исе 950 адам эди. Дженк джума куню сабадан буюк бир тутушувнен башлады.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ душманлары мында джан бердилер, эсир олдылар, даяналмагъанлары къачтылар.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз бу дженк вакътында эки элини юкъарыгъа котерип: **«Я, Раббим, шу эхли иман эляк олса, ер юзюнде санъа иман этеджек къалмайджакъ. Джаннны баштан-башкъа куфюр зульмети къаплайджакъ»**, дие ялвара. **«Я, Раббим, мени ярдымындан, гъалебенъден махрум этме! Эй, Аллаһым, манъа ваде эткен гъалебенъни истейим»**, дие дуа эте эди.

Севимли балалар! Аллаһ му’минлерге ярдымджы оларакъ, мелеклер ёллады. Къур’аны Керимнинъ Энфал суреси 9-нджы ает-и керимесинде:

إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَبْ لَكُمْ أَنِّي مُبْدِّئُكُمْ
بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ①

**«ИЗ ТЕСТЕГЪЫСУУНЕ РАББЕКЮМ ФЕС-
ТЕДЖАА БЕЛЕКУМ ЭННИИ МУМИДДУКУМ
БИ ЭЛЬФИН МИНЕЛЬ МЕЛЯАИКЕТИ МУР-
ДИФЫНЕ»**

**«Шу вакъытта Раббинъизден ярдым этиль-
генде, О сизге: «Мен сизге бири-бири пешинден
кельген бинълернен мелеклер иле ярдым эте-
рим», деп джевап берди.**

Севимли балалар! Дженкнинъ шиддетли вакъ-
тында Пейгъамбер бир авуч уфакъ ташлардан
алды, душманларнынъ усьтюне **«шахетиль вуд-
жух»** яни юзьлеринъиз къара олсун дие атты.

Севимли балалар! Бу муджизенен Аллаһ олар-
ны серсем этти.

Мусульманлар санки арсланлар киби уд-
жюмге кечип, туткъанларыны ерге сердилер.

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ энъ
буюк душманы Эбу Джехиль де шу дженкте
Афра адлы къадыннынъ эки кучюк огълу тара-
фындан аякълары къылычлангъан деведен тю-
шюрилип ольдюрильген, пек буюк бир зафер
къазанылды.

Севимли балалар! Бу дженкте мушриклерден 70 адам ольдюрильди, 70-и эсир алынды. Мусульманлардан 14 нефери шейт олдылар.

Севимли балалар! Бедирде ольдюрильген 24 мушрикнинъ джеседини Пейгъамбернинъ эмринен бинаэн, Бедир къуюсына ташлап, таш-топракънен усытлерини къапаттылар.

Пейгъамбер эфендимиз къуюнынъ башына келип: **«Инатлыгъынъыз ве куфюринъыз себебинден Аллаһнынъ сизге ваде эткен азапларыны таптынъызмы? Мен исе Аллаһым манъа ишандыргъан гъалебени таптым»,** деди.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз асхабынен 3 кунъ мында олгъан сонъ Мединеге кеттилер.

Севимли балалар! Бу Рамазан айында садакъаи фитир ве байрам намазы ваджип, зекят фарз олды.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз Бедир дженкинде алынгъан эсирлерден пара бералмагъанларына Мединедеки 10 баланы окъутмакъ ёлунен азат этиледжеклерини бильдирди. Эр бир эсир 10 баланы окъумагъа огрете ве бойлеликнен къуртула эди.

Севимли балалар! Динимиз окъувгъа, язувгъа пек буюк эмиет берген, Ресулуллах эфендимиз де бизге бешиктен мезаргъа къадар илим огренме-

мизни буюргъан, эр васта иле бунъа иришмекни
тевсие эткен.

Севимли балалар! Иште бу дженкте эсирлер-
нинъ къуртулмасы да бунъа багълыдыр.

Севимли балалар! Бедир дженки акъкъында
Ааал-и Имраан суреси 13, 121, 122, 124, 127-нджи
ве Энфал суресининъ 7, 12, 19, 43, 48, 67 ве 71-
нджи ает-и керимелеринде бильги бериле.

УХУД ДЖЕНКИ

Севимли балалар! Мекке къурейшлери Бедир дженкиндеки магълубиетнинъ аджджысыны чыкъармакъ ичюн келеджек йылы учь бинълик бир ордумен Мединеге арекет эттилер. Буларнынъ 700-и зырхлы ве 200-и атлы экен.

Севимли балалар! Бу дженк Медине-и муневверенинъ баягъы месафесинде 1076 метр юксекликтеки Ухуд дагъынынъ этегинде юзь берди.

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ Мединеге иджретининъ учюнджи йылы, шавваль айынынъ алтынджи джумаэртеси куню эди.

Севимли балалар! Милядий 625 сенеси январь айына догъру келе. Ухуд дагъынынъ этрафында дженк шиддетнен башлагъан.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз асхабындан 50 кишини Ухуд дагъынынъ янында къалдырып, биз гъалип чыкъсакъ да, магълубиетке огърасакъ да, бу ерден кетменъиз, деди.

Севимли балалар! Ильк дженкте мусульманлар гъалип олдылар, душман малларыны быракъып къача эди. Бу анъде Пейгъамберимизнинъ къалдыргъан 50 сиялы Ресулымызнынъ эмирни унутып, о ерден кеттилер. Анда бир къач адам къалды. Арттан душманнынъ суварийлери Эбу Суфьяннынъ эмиринен Ислям аскерлерине уджюм эттилер.

Бу суретте мусульманларны арттан урдылар. Орталыкъ къарышты. Пейгъамбер эфендимизнинъ янына къадар сокъулдылар. Пейгъамбер эфендимиз де оларнен дженклеше эди. Базы аскерлер душмангъа тик туруп, душманнынъ къылычларына къолларыны тутып, кокюслеринен оны къорчалай эдилер.

Севимли балалар! Бу вакъытта да кимдир «Пейгъамбер ольди» деген хаберни даркъатты. Асхаб дагъылды. Му'минлер бир-бирлерини бильмейип, къарышыкъ бир уруш япа эдилер. Ислям аскери бир-бирини фаркъ этмеден, дёгюше эди.

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ эмджеси Азрет-и Амза да шейт олды. Ресулуллахнынъ мубарек дудакълары ярылды, мубарек тиши къырылды. Бу арада бир аскер Пейгъамберни коръди: **«Эй, асхаб! Ресулымыз сагъ, эпинъиз мында келинъиз»**, дие къычырды. Бутюн аскерлер Пейгъамбернинъ башына топландылар. Бир чокълары шейт олды. Душман да сонъки уджюмине кечип, кери къайтты.

Севимли балалар! Мусульманлар душманны такъип эттилер. Дженк мейданында мусульманлардан 70-и шейт олды. Мушриклерден де я 20-си я да 30-ы ольди.

Севимли балалар! Ухуд дженки акъкъында Ааал-и Имраан суресининъ 120, 122, 140, 144, 152, 155, 162, 165, 166, 168 ве 172-нджи ает-и керимелеринде икяе этиле.

ЭНДЕК ДЖЕНКИ

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз иштирак эткен дженклерден бириси де Эндек дженкидир.

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ Мединеге келювинден беш йыл сонъ олгъан вакъиадыр. Милядий 627 сенеси март айы яни арап айларындан шавваль айына догъру келе.

Севимли балалар! Эндек дженки денильмеси-не Селманий Фарисий адлы затнынъ Мединенинъ этрафына душманларгъа къаршы эндек къаздырмасы себепчидир.

Севимли балалар! Къурейшлилернинъ этрафтан топлагъан 10 бинъ адамлыкъ бир орду Мединеге догъру юрип, шеэрни сарды.

Оларнынъ къаршысына чыкъкъан мусульманлар 3000-ден ибарет эди. Мединедеки бала-чагъа, къарт-яш душманны шеэрге кирсетмемек ичюн бу эндеклерни къаздылар. Душман аскерлери эндеклернинъ тышында къалдылар.

Пейгъамбер эфендимиз эндекнинъ энъ зайыф еринде булунды.

Душман ордулары эндектен кечип оламады, кечкенлери де деръал ольдюрильдилер.

Севимли балалар! Мудафаа 27 кунъ девам этти. Бир кунъ Пейгъамбернинъ дуасынен кучъю рузгяр котерилип, душманларнынъ бутюн чадырла-

ры авагъа учты. Душман аскерлери зорнен джанларыны къуртардылар.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз о куню уйле намазыны къылгъан сонъ, дуаларында эллерини семагъа котерип: **«Эй, Китапны ёллагъан. Эй, эсабы чабук олгъан. Эй, булутларны юрьсеткен ве сюрюлерни перишан эткен Аллахым, бизге ярдым эт»**, дие ялварды. Асхабы да козьяшларынен амин дедилер. 26 кунъ девам эткен сыкъынтылар ичинде ач, ачыкъ къалгъан, перишан олгъан эдилер.

Пейгъамбер дуадан сонъ асхабына: **«Сизге мужделер олсун, Аллах Тааланынъ ярдымына наиль оладжасынъыз»**, деди. Экиндиге якъын кучлю еллер эсип башлады, акъшам исе олар энди шиддетли рузгяргъа айланып, душманнынъ чадырларыны учурды, тоз-думандан кимсе бир-бирини айырып оламады.

Он бинълик орду акъшамдан сонъ перишан олды, чадырлар учып кетти.

Севимли балалар! Бу анъде Пейгъамберге мелеклернинъ тюшкени хабер этильди. Душман ордусы къоркъу, дешет ичинде къалды.

Севимли балалар! Мушриклерни саргъан бу къоркъу мудхиш эди. Башлары Эбу Суфьян аман атына минип янындакилерге: **«26 кунъден берли мындамыз, девелеримиз, атларымыз эляк олдылар, сияларымыз яравсыз, чадырларымыз се-**

мада, артыкъ мында къалмагъа чаремиз ёкъ», дие къачты. Ордусы да онынъ артындан кетти.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимнинъ Ахзаб суреси 9-нджы ает-и керимесинде бу акъта бойле дениле:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَاءَتْكُمْ
جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا ①

«ЙАА ЭЙЙУУХЕЛЛЕЗИИНЕ ААМЕНУЗ-КУРУУ НИ'МЕТАЛЛААХИ АЛЕЙКУМ ИЗДЖААЭТКУМ ДЖУНУУДУН ФЕ ЭРСЕЛЬНАА АЛЕЙХИМ РЫХАН ВЕ ДЖУНУУДЕН ЛЕМ ТЕРАВХАА»

«Эй, иман эткенлер! Сизлерге къаршы чешит фиркъалардан ибарет ордулар кельген вакъытта, биз оларнынъ усьтione рузгяр ве сизге корюнмеген кучълерни яни мелеклерни ёллагъанымызны – Аллаһнынъ сизге берген ниметини хатырлань! Аллаһ япкъан амеллериньизни корьмекте».

Севимли балалар! Бу рузгяр о ерни асть-усть этеркен, эндекнинъ о бир тарафындаки мусульман аскерлерине ич токъунмагъан, оларгъа серинлик берген хафиф бир шекильде эсе эди.

Эндекнинъ къаршысындаки душманларгъа олюм сачкъан бу рузгяр, мусульманларгъа серинлетиджи ельпазе киби оларны охшамакъта эди.

Эндекнинъ къаршысындаки душман аскерлерини ушюткен рузгяр, эндекнинъ бу тарафындаки мусульманларны охшап аят бере эди.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ эмринен аскерлер душман къачкъан ерге бардылар, душман тереклерде пишкен хурмаларны, эшьяларыны ташлап къачкъанлар.

Севимли балалар! Эндек дженкинде мушриклерден дёрт адам ольген, мусульманлардан да беш адам шеит олгъан эди.

Севимли балалар! Эндек дженкини къулледен сейир эткен бир къадын элинде къылычы, мизрахы олгъан огълуны корьген де онъа: **«Огълум, чабук ол, Пейгъамбернинъ янына етиш, онъа душман аскерлерининъ якъынлашкъанларыны корем»**, деди.

Саад Пейгъамбернинъ янына ашыкъыр экен, мушриклерден бириси онынъ ачыкъ къолуна окъ атты. Саад яраланып, къан ичинде къалды.

Пейгъамбер эфендимиз дженктен сонъ бу федакяр Саадны месджитнинъ огъюндеки чадыргъа алдырды, оны тедавийлей эди. Лякин Саад вефат этти.

Ресулыны къорчаламакъ ичюн чапкъан Сааднынъ олюми Пейгъамберге пек тесир этти.

Ресулуллах Сааднынъ олюми иле Аршуррахман титреди, деди.

Севимли балалар! Кене де о анъдеки бу севги ве муаббетлери инсаниет ичюн буюк шерейф ве ниметтир.

МЕККЕНИНЪ ФЕТХИ

Севимли балалар! Меккенинъ алынмасы Ислам тарихында энъ буюк девирдир.

Севимли балалар! Ресулуллах Мединеге кельгенден секиз йыл сонъра рамазан айы милядий 630 сенесине догъру кельген январь айында Мекке мусульманлар тарафындан запт этильди.

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ 10.000 кишилик бир ордусы бар эди, бу ордунен Меккени фетх эткен эди.

Севимли балалар! Тевратта Дженаб-ы Хакъ бу 10 бинъ адамны макътагъан, Паран дагъларына 10.000-лернинъ сефери дие беян эткен.

Севимли балалар! Тевраттаки Паран ады эски джогъграфияда, бугунъки Меккенининъ этрафыны саргъан дагъларнынъ адыдыр. Он бинъ адам да Пейгъамбернен Меккеге кеткен о 10.000 кишилик ордусыдыр.

Севимли балалар! Пейгъамбер Меккени алмаздан эвель бир тюш коре. Тюшюнде ордусынен Меккеге киргенлер.

Бу тюшни эшиткен мунафыкълар ве кяфирлер мыскъыллап: **«Сиз даа Мединеден тышкъа чыкъкъанынъыз ёкъ да, Меккени алмакъ киби хаялларгъа берилесинъыз»**, деген эдилер.

Севимли балалар! Дженаб-ы Хакъ Фетх суресининъ 27-нджи ает-и керимесинде бойле дей:

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّزُّ يَا بِأَحَقِّ لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ
الْحَرَامَ إِنْ شَاءَ اللَّهُ آمِينَ مُحَلِّقِينَ رُؤُوسَكُمْ
وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ
مِنْ دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾

«ЛЕКЪАД САДЕКЪАЛЛААХУ РАСУУЛЕ-
ХУРРУ'ЙАА БИЛ ХАКЪКЪИ ЛЕ ТЕДХУЛУН-
НЕЛЬ МЕСДЖИДЕЛЬ ХАРААМЕ ИНШАА АЛ-
ЛААХУ ААМИНИИНЕ МУХАЛЛИКЪИНЕ
РУУСЕКУМ ВЕ МУКЪАССИРИИНЕ ЛЯА ТЕ-
ХААФУНЕ ФЕ АЛИМЕ МААЛЕМ ТА'ЛЕМУУ
ФЕДЖЕАЛЕ МИНДУУНИ ЗААЛИКЕ ФЕТХАН
ГЪАРИИБЕН»

«Ант олсун ки, Аллаһ озь пейгъамберине онынъ корьген тюшюни керчеклештирди. Эй, му'минлер, сизлер эльбетте, Аллаһ истесе, иншалла тынч-аман олып Месджид-и Харамгъа башларыньызы тыраш эткен я да сачларыньызы кьыркътыргъан олып, кьоркъмайып киреджексиньиз! Аллаһ сизинъ бильмегенлеринъ изни билип, сизге Мекке фетхинден эвель якъын бир гъалебени (Хайбер дженкиндеки гъалебени) адагъан эди».

Севимли балалар! Пейгъамбер алейхисселям бу он бинъ кишилик ордусынен Меккеге догъру кетти. Меккелилер шашмалагъанларындан ич бир шей япалмадан, мусульманларгъа теслим олдылар.

Севимли балалар! Пейгъамбер эфендимиз Кя'беге Фетх суресини окъуяракъ янындаки асхабы иле кирип барды, андаки бутюн мушриклер айретнен бакъып къалдылар.

Севимли балалар! Ресулуллах о куню Кя'-бенинъ къапусына муберак элини таяп бир хутбе окъуды.

Ресулуллах шойле сёйлей эди: **«Аллаһтан башкъа Танъры ёкътыр. О вадесини ерине кетирди, къулуна ярдым этти. Алейхимизге топлангъан душманларны масхара этти. Яхшы билинъ ки, джаилликтен кельген къан ве мал давалары шу эки аягъымнынъ астындадыр. Ялынъыз Кя'бенинъ хызмет аджыларгъа сув дагъытмакъ киби иши бундан мустеснадир.**

Эй, Къурейш джемааты! Сизден джаиллик гъуруруны, бабалар иле, сойадлар иле кендини буюк саймакъны Аллаһ ёкъ эткендир. Бутюн инсанлар Адемден, Адем исе топракътан яратылды», дие буюрды.

Худжурат суресининъ 13-нджи ает-и керимесини окъуды:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَا
كُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَىكُمْ
إِنَّا لِلَّهِ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾

**«ЙАА ЭЙЙУХЕННААСУ ИННАА ХАЛАКЪ-
НААКУМ МИН ЗЕКЕРИН ВЕ УНСАА ВЕДЖЕ-
АЛНААКУМ ШУУУБЕН ВЕ КЪАБААИЛЕ ЛИ-
ТЕААРЕФУУ ИННЕ ЭКРАМЕКУМ ИНДЕЛЛА-
АХИ ЭТКЪААКУМ ИННЕЛЛААХЕ АЛИИМУН
ХАБИИРУН»**

«Эй, инсанлар! Догърусы, биз сизлерни бир эркектен Адем атадан ве бир къадындан Ава анадан яраттыкъ. Сизни бир-бирлеринъизнен танышып-билишменъиз ичюн миллетлер ве къабилелер этип къойдыкъ. Шубесиз, сизинъ Аллаһ огюнде энъ дегерли союньыз – Онъа къаршы чыкъмакътан энъ зияде къоркъкъан союньыздыр. Аллаһ билиджидир, эр шейден хабердардыр».

Севимли балалар! Йыллар бою онъа душман олгъан Къурейшке бакъты да оларгъа: **«Шимди сизнен насыл муамеледе булунаджагъымны билесинъизми?»**, деди.

Къурейшлилер: **«Сенден хайыр беклеймиз, сен керим бир къардашсынъ, пек юдже бир затнынъ огълусынъ, бугунъ къувет ве къудрет эп сенинъ элинъдедир, сенден хайыр умют этемиз»**, деп кычырдылар.

Севимли балалар! Ресулуллах оларгъа Юсуф суресининъ 92-нджи ает-и керимесини окъуды:

قَالَ لَا تَأْتِبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَفِرُ اللَّهُ
لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٩٢﴾

**«КЪАЛЕ ЛЯА ТЕСРЫИБЕ АЛЕЙКУМУЛЬ
ЙЕВМЕ ЯГЪФИРУЛЛААХУ ЛЕКУМ ВЕХУВЕ
ЭРХАМУРРААХИМИИНЕ»**

«Бугунъ къабаатламаймыз. Аллах багъышлар. О, мерхаметлилернинъ мерхаметлисидир». Сонъра оларгъа, артыкъ сербестсинъиз, деп умумий афу илян этти.

Севимли балалар! Асырлар бою инсан акълары тапталгъан бир заманда бутюн сучлар афу этильген ве инсанлар бир олгъан Аллахкъа ибадетке ёнетильгендир.

Севимли балалар! Бундан сонъ Кя'бенинъ ичиндеки путлар къырылды. О кунъден итибарен акъикъий мабудгъа ибадет этмек ёлу кутюльди.

ХУНЕЙН ДЖЕНКИ

Севимли балалар! Пейгъамберимизнинъ муим дженклеринден бири де Хунейн дженкидир.

Севимли балалар! Ресулуллах Мединеге келювининъ секизинджи сенеси шаввель айы милядий 630-нджы сенеси февраль айында Меккенинъ фетхинден 16 кунъ сонъ бу дженк башлады.

Севимли балалар! Бу дженк олгъан ер Меккеден он миль месафеде ерлешкен Хунейн вадисидир.

Мында эр сене ярмалыкъ ачылгъаны ичюн де, онъа Зульмеджаз ярмалыгъы дениле эди.

Севимли балалар! Мусульманлар янъы ордугъа кирген меккели аскерлернен огге кеткенлер. Вадийде пысып яткъан душман ордусынынъ уджюмине огърап, дагъылдылар.

Ялынъыз Ресулуллах душман кучълеринен чарпышмагъа башлады. Онынъ этрафында да 12 асхаб бар эди.

Севимли балалар! 5000 кишилиик орду Ресулуллахнынъ усьтуне уджюм эте, о да тек башына урушыр экен: **«ЭНЕННЕБИЙИ ЛЯА КЕЗИП ЭНЕ ИБНИИ АБДУЛМУТТАЛИП»** яни **«Мен яланджы Пейгъамбер дегилим, мен Абдулмутталибнинъ огълым»**, дей, къылычыны чекерек, шиддетнен атыны душман узерине бастыра эди.

Севимли балалар! Бу алны корьген бир асхаб дей ки, Хунейн дженкинде эпимиз къачтыкъ, факъ-

ат Ресулуллах душман ордусынен кьоркъмадан урушты. Буны корьген асхаблар кери кьайтты, Ресулуллахнынъ этрафына топланды.

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ эмдже-си Азрет-и Аббас да кьачкъан асхабларгъа гурь бир сеснен: «Эй, асхаб, эй, Ресулуллахкъа сёз бергенлер, Пейгъамбер душманнен тек башына дженклешкенде сиз кьайда кьачасынъыз? Иште, Пейгъамбер мында», диерек багъыра эди. Бу сесни эшиткен асхаб аман кери кьайттылар, Пейгъамбернинъ янында топландылар. Шиддетли уджюмге кириштилер. Душманлары магълюп эттилер.

Севимли балалар! Душман джебэ мейданында 70 олю, мусульманлар исе 4 шейт кьалдырдылар.

ТЕБУК ДЖЕНКИ

Севимли балалар! Тебук сефери – Ресулуллах-нынъ дженкке сонъки иштиракидир.

Севимли балалар! Ресулуллах иджретнинъ 9-нджы йылы реджеп айында яни милядий 630 сене-си октябрь айында Тебук дженки олды.

Севимли балалар! Тебук Мединенинъ 14 километр месафесинде Шам иле Медине арасында Тебук адлы ер олгъаны ичюн бунъа Тебук сефе-ри я да Тебук дженки денильген.

Севимли балалар! Ресулуллахнынъ имаесинде 300 пияде, он бинъ атлы аскер бар эди.

Севимли балалар! О заман Шам Византия им-периясынынъ эркиянында эди. Буларнынъ буюк бир ордунен Мединеге догъру келеяткъаныны эшиткен Пейгъамберимиз де буюк бир къувет-нен Тебукке къадар барып, Византия император-лыгъыны мейдангъа чагъыргъан.

Севимли балалар! Ресулуллах ордусынен бе-ребер Тебукте къалдылар. Шамда веба хасталыгъы даркъагъаны ичюн о ерге бармадылар.

Севимли балалар! О ердеки бутюн Византия империясынынъ имаесинде олгъан къабилелер келип, Ресулуллахкъа бахшышлар берип, онъа та-бий олдылар.

ПЕЙГЪАМБЕРНИНЪ КЪЫРАЛЛАРГЪА ЁЛЛАГЪАН МЕКТЮПЛЕРИ

Севимли балалар! Пейгъамбернинъ Мединеге иджретининъ 6-нджы йылында бутюн дюнья узериндеки о заманнынъ мешур къыралларына мектюплер ёллап, Ислямиетке давет этти.

Севимли балалар! Пейгъамбер Дихйетуль Келби адлы бир асхабыны Византия империясынынъ Суриедки Гъассанийлернинъ меркези олгъан Басрагъа бир мектюпнен ёллады.

Севимли балалар! О заманки Гъассанийлернинъ башы Харис эди. Азрет-и Дихйе мектюпни Хариске берди, Харис де Къайсерге берди.

Къайсер мектюпни алгъан сонъ, шу этрафта Пейгъамберни бильген бир адам бармы, дие къыдыртты.

Пейгъамберге инанмагъан къурейшлилерден Эбу Суфьян Шамгъа догъру кете эди, иште оны расткетирип, Къайсернинъ узурна алып кельдилер.

Севимли балалар! Къайсер Геркал тахтына отургъан, епископлар, рахиплер ве папазлар сыра-сыра тизильген, Къайсернен Эбу Суфьяннынъ къонушмасыны динълей эдилер.

— Сизинъ Меккеден Мухаммед адлы Пейгъамберлик давасыны эткен бирисини таныйсынъмы?
— деди. О да:

— Таныйым. Гузель бир аилега менсюп, — деди.

— Бу адам ялан сёйлейми?

Эбу Суфьян да:

– Аслы ялан сёйлемез, – деди.

– Берген сёзюнде турамы?

– Тура.

– О сизлерге нени тевсие эте?

– Бир Аллахкѡа кѡуллыкѡ этинѡ, Онѡа ортакѡ кѡошманѡ, – дей.

Геркал:

– Инсанларгѡа ялан сёйлемеген Аллах акѡкѡ-
ында да ялан сёйлемез, – деди. – Зайыф инсанлар-
нынѡ табынгѡаныны сёйлейсинѡиз, затен бутюн
пейгѡамберлернинѡ ёлу бойле япкѡан. Пейгѡам-
бер Аллахтан кѡоркѡмагѡа, Аллахкѡа кѡуллыкѡ
этмеге давет эткенини айтасынѡыз. Бутюн пейгѡ-
амберлер бойле даветте булунгѡанлар.

Севимли балалар! Сонѡра мектюп окѡулды,
мектюпте Ресулуллах оны Аллахнынѡ бирлигине
ве Аллахкѡа ибадетке давет этмекте эди.

Кѡайсер Геркал буны тасдикѡласа да, янында-
ки папазлар шамата кѡопарып, Кѡайсерни кѡара-
рындан кѡайтардылар.

Севимли балалар! Абдуллах ибн Хузафе адлы
бир зат Ресулуллахнынѡ мектюбини Ираннынѡ
Шахы Хусравгѡа алып барды. Бу мектюпте
Аллахнынѡ бирлигине, Онѡа ибадетке, оны ве
миллетини Аллахнынѡ бирлигине давет этиле эди.

Ираннынѡ укюмдары Пейгѡамбернинѡ ады
онынѡ адындан эвель язылгѡаныны корип, кибир-
ленерек мектюпни йыртты.

Севимли балалар! Пейгъамберимиз де оны якъалаттырып, озъ янына кетиртмек ичюн Йемен валисини ёллады.

Ресулуллах оларгъа, кери къайтынъыз, якъында Хусрав оледжек, Ислямиет анда даркъайджакъ, дие буюрды.

Севимли балалар! Ресулуллах Хабеш укъюмдары Неджашийге де Аллахнынъ бирлигине инанмасы, Онъа ибадет этмеси ичюн Азрет-и Джафернен мектюп ёллады. Азрет-и Джафер Неджашийге мектюпни берди. Укъюмдар Ресулуллахнынъ мектюбине инангъан.

Севимли балалар! Бир йылдан сонъ Неджаший ольген, бу хабер Мединеге кельгенинен, Ресулуллах Мединеде гъыябий дженазе намазыны къылды.

Севимли балалар! Мысыр укъюмдары Мукавказкъа да Аллахнынъ бирлигине, Онъа ибадетке давет этиджи бир мектюп ёллады.

Бу Мукавказ мусульманлыкъны къабул этмеген эди, амма Пейгъамберимизге чокъ бахшышлар ёллагъан эди. Мешур Дульдуй иште онынъ эдиесидир.

Севимли балалар! Ресулуллах арап реберлерине де эп Аллахнынъ бирлигине, Онъа ибадетке давет этиджи мектюплер ёллагъан эди.

Севимли балалар! Ресулуллах эфендимиз мектюплерининъ астында эп «Аллахнынъ Ресулы Мухаммед» деген муурь булуна эди.

ВЕДА ХАДЖДЖЫ

Севимли балалар! Ресуллалах иджретининъ 10-нджы йылы хадж айынынъ 10-нджы куню яни милядий 632 сенеси февраль айында сонъки аджылыгъыны япкъан эди. Арафатта мешур хутбесини окъуяракъ, асхабынен ведалашкъан эди. Бундан толайы бу аджылыкъкъа «веда хаджджы» дениле. 120.000 асхабынен ведалашты.

Севимли балалар! Веданынъ сонъунда 120.000 нефер асхабындан меним акъкъымда сорасалар, не дейджексинъиз, деди. Асхабы да, Аллаһнынъ эмирлерини бизге бильдирдинъ, вазифенъни яптынъ дермиз, дедилер. Пейгъамбер учъ кере Аллаһым шаат ол, деген эди.

Севимли балалар! Бу сырада Маиде суресининъ 3-нджи аети керимеси назиль олды:

الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ۝٣

«ЭЛЙЕВМЕ ЭКМЕЛЬТУ ЛЕКУМ ДИИНЕ-КУМВЕ ЭТМЕМТУ АЛЕЙКУМНИ'МЕТИИ ВЕ РАДИИТУ ЛЕКУМУЛЬ ИСЛЯМЕ ДИИНЕН»

«Бугунъ сизлерге дининъизни тамамладым, ве мусульманлыкъны сизге дин оларакъ къабул эттим».

Севимли балалар! Ресулуллах бундан бир йыл кечкен сонъ иджретнинъ 11-нджи йылы ребиуль эвель айынынъ 12-си, базарэртесининъ геджеси, милядий 632 сенеси майыс айында вефат этти.

Бугуньки месджиди Саадетнинъ янында Азрет-и Айше валидемизнинъ эвинде дефн этильди.

Севимли балалар! Къур'ан-ы Керимде Мухаммед адлы 36 аетлик бир суре бар. Эки ерде Мухаммед исми шерифи, бир ерде де Ахмет исми шерифи кече. Къур'ан-ы Керимнинъ 371 аети Пейгъамберимиз акъкъындадыр. «Духаа», «Элем-нешрахлеке» ве «Иннаа а'тайнаа» сурелери Ресулуллахнынъ шаны-шерефи акъкъындадыр.

УММЕТ ИЧЮН АГЪЛАРЫМ МЕН

Я Рабби!.. Хабибинънинъ умметини джаиллерден,
залымлардан къорчала,
Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.
Я Рабби!.. Хабибинънинъ умметини
эр делялеттен къорчала,
Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.

Хабибинънинъ ёлу киби къуллыкъ ёлуны
тутмайлар олар,
Инсанларны иляхлаштырып туралар олар.
Дин пердесинен эр яланны орьтелер олар,
Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.

Эй, Зумреджи! Итикъад амельде умметни
бозасынъ сен,
Хакънынъ хабиби ёлундан асла бармайсынъ сен.
Зумреджилик ёлунен бу умметни бозасынъ сен,
Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.

Алим олсанъ эгер эп, Хабибинъ ёлунда
юреджексинъ сен
Алим олсанъ да эп, Хабиб ёлуны инсанларгъа
косътереджексинъ сен
Алим олсанъ эгер умметни бирлештирип
Хаккъа дёнеджексинъ сен
Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.

Эй, зумреджилер, недир бу япкъанынъыз, недир?
Кендинъизни юксек корип,умметни

больгенинъиз недир?

Хакънынъ ёлу билинъиз ки, Хабибнинъ ёлудыр,
Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.

Я Рабби!.. Хабибинънинъ ёлуны бильдир бизге,
Я Рабби!.. Хабибинъе берген енъишни бер бизге.

Хабибинънинъ ёлундан юрейик, бу хаинлерни
чёктирейик тизге,

Хабибинънинъ уммети ичюн агъларым мен.

Мундеридже

Мухтерем окъуйыджылар!	3
Кириш сёзю	5
Адем алейхисселям	7
Шит алейхисселям	11
Идрис алейхисселям	12
Нух алейхисселям	15
Худ алейхисселям	21
Салих алейхисселям	24
Ибрахим алейхисселям	28
Лут алейхисселям	33
Исмаил ве исхакъ алейхисселям	34
Якъуп ве юсуф алейхисселям	37
Эййуб алейхисселям	48
Шуайб алейхисселям	51
Муса ве харун алейхисселям	53
Хыдыр алейхисселям	58
Йуушаа алейхисселям	61
Давуд алейхисселям	62
Сулейман алейхисселям	65
Лукъман алейхисселям	70
Ильяс ве эльйеса алейхисселям	75
Юнус алейхисселям	78
Зекерийа ве яхья алейхисселям	81
Иса алейхисселям	86

Мухаммед алейхисселям	96
Ресулуллахкъа хира дагъында	
Вахйи иляхий олувы	110
Бедир дженки	129
Ухуд дженки	133
Эндек дженки	135
Меккенинъ фетхи	139
Хунейн дженки	144
Тебук дженки	146
Пейгъамбернинъ къыралларгъа	
ёллагъан мектюплери	147
Веда хаджджы	150
Уммет ичюн агъларым мен	152

«Акъяллы инсан нефсини эсап
кунюнден эвель эсапкъа чеккен ве
олюминден сонъу ичюн чалышкъан
инсандыр»

Хадис-и Шериф

«Я, Эбазер! Геминъни янбыла, денъиз
терендир. Ашайтны чокъча ал, сефер
узакътыр. Юкни енгильдже ал, ёл кучъ ве
четиндир. Амеллеринъни халис къыл,
зира янълышларыньны бильдиреджек
Аллаһ Таала пек индже къусур да олса,
корюджидир».

Хадис-и Шериф